

4977

420PR

243

4-50

ԱՆԱՐԱՏ ՅԶՈՒԹԵԱՆ

ԵԶՐԱՑՐՈՒԹԻՒՆ

Բ 2001

Մեր քարոզեցողը գիտ-
չեղեալն Քրիստոս:

Ա. Կորնթ. Ա. 25.

Հոգեւոր աշխատասիրու-
թիւնը:

6.

2010

243

L-50

Ա Ղ Օ Թ Բ

ՊԱՏՐԱՏԱՌԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՀՈՒԹԵԱՆ

ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՎԼԱՆ

Ի ԻՐԱՔԱՆՉԻՐԻ ԱՌՈՐ ԾԱՐԱԹՈՒ

ԹԱՐԳԱՆԵԱՑ

Հ. ԹԱԳԷՈՍ Վ. ԹՈՒՆԵԱՆ

Ի ՄԻԻԹ. ՈՒՄՏԷՆ

ՎԵՐԵՆԱ

ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1880.

1*

24779-61

Ի վրոյն որ կոչի Յիշատակարան
քահանայական փարոսք կղաւղեայ
Արուսենէ՝ թարգմանեցաք ի լատին
քնագրէ զԱղօթս պատրաստութեան
եւ գոհութեան սրբոյ պատարագի
փառն խորաքանզիոր շառա-
թոռ, յորս յաւելաք աղօթս ինչ եւ
զատեալ որոշեցաք ի միւսանց, եղեալ
զայս = գիծս ի սկզբուն եւ ի կատա-
րածի:

Համառօտ մտածութիւնքն են ի
վրոյ սրբոյն Արիմատոսի Իլիւրի:

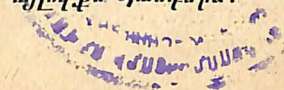

24779-61

ԿԻՒՐԱԿԷ

ՅԱՌԱՋ ԲԱՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ

Ուղիւ դիտարկելու: Տէր
բարձրեալ եւ ամենակալ, ցանկամ
արդ մեծաւ ցանկութեամբ պաշտել
զեօրհնորդ նաւիրական մարմնոյ եւ
պատուական արեան Որդւոյ քոյ, եւ
հաղորդել նմին՝ ի գովեստ եւ ի
փառաւորութիւն բարձրական մեծ-
վայելութեան քոյ, ի յիշատակ
սրբական վարուց, չարչարանաց եւ
մահու Յիսուսի Քրիստոսի փրկչին
իմոյ, ի դոհանալ ի վերայ ամե-
նայն պարգեւացն եւ երախտեաց,
զորս ինձ անարժան մեղաւորիս եւ
համբրէն Եկեղեցւոյ քում շնոր-
հեցեր, ի քաւութիւն անթիւ մե-
ղաց իմոց, եւ ի ժառանգել հեշ-
տեաւ զյաւիտենական փրկութիւն
իմ եւ Ա. Ա. մերձաւորացն եւ
կերաց իմոց, եւ ի սփոփել զայս Ա.
ննջեցեալս, այլովքն հանդերձ:

Տէր իմ, արդարեւ ի քեզ միայն մարթ է ինձ դռանեւ զամենայն, որ բաւական իցէ հարկանեւ զփափաք սրտի իմոյ: Զնձ կայ իմ բնաւ յերկինս, եւ կամ զնձ այլ ինչ բաց ի քէն խնդրեցից յերկրի: Ոչ ապաքէն դու ինքն ես վարձք մեր մեծ յոյժ:

Զդժուհի: Մատուցանեմ քեզ, Տէր, խոնարհութեամբ զպատարագ սրտի իմոյ բեկեւոյ՝ միաւորեալ զայն ընդ պատարագի եւ ընդ խորհրդոյ մարմնոյ եւ արեան Որդւոյ քոյ: Յաւ է ինձ ի բոլոր սրտէ, զի երբեմն մեղօք իմովք, եւ առանձինն (այս նիշ եւ այն նիշ) մեղօք՝ որ քեզ ծանօթ են, ո՛վ քննիչդ սրտից, թշնամանեալ զայրացուցի քեզ, Աստուած իմ, զլեւաւորական բարի, որ այնչափ բարերար դատար առ իս, եւ բազում անգամ գոհութեան խորհրդեամբն միտանգամ յառաջին առողջութիւն ածեր զիս: Զայս ես ինձէն թշուառական մեղաւորս զառնադառն

ցաւովք սրտի իմոյ խոստովան լինիմ: Ո՛տայր, եթէ Հէր իմ երբեք զայրացուցեալ քեզ: Այլ դու, Տէր, որ զփրտ զղջացեալ եւ զխոնարհեալ ոչ արհամարհես, ետուր առ սէր մեր զՄիածին քո, զի զմեզ ի ծանրատաղտուկ լծոյ մեղացն թափեցէ եւ յազտեղութեանցն լուացեալ սրբեցէ:

Հաւատարմ: Հաւատամ հաստատութեամբ, սիրելի Յիսուս, եւ կենդանի հաւատովք խոստովան լինիմ, եթէ դու՝ որ ես փառօք եւ կարողութեամբ Հօր Աստուծոյ հաւասար, եւ Աստուած եւ Մարդ ճշմարիտ, արդեամբք եւ ճշմարտութեամբ կաս բովանդակ ի խորհրդեանս յայսմիկ: Գու որ նոյն ինքն ճշմարտութիւն ես, ասացեր՝ Այս է մարմին իմ: Հաւատամ զոր ինչ Որդին Աստուծոյ ասաց, եւ արդարեւ չիք ինչ ինձ ստուգագոյն քան զբանիս այսորիկ զճշմարտութիւն: Օգնեա, Տէր, անհաւատութեանս իմում եւ յաւել յիս հաւատս:

Սէր: Մ'արդատէր փրկիչ իմ Յիսուս Քրիստոս, մեծ մեծ էր այս զօրութիւն սիրոյն՝ որ ձգեալ խոնարհեցոյց զքեզ ի ծոցոյ երկնաւոր Հօր ի հովիտս յայս արտասուաց, զդենուլ մարմին մարդկեղէն, տանել անբաւ տառապանաց եւ անհնարին թշնամանաց, եւ որ աւելագոյնն է՝ եւ մահու իսկ խաչի վասն փրկութեան թշուառականացս:

Ո՛ր անզուգական սիրոյդ, մարթ էր քեզ զարժանի վճիռ դատապարտութեան ածելի վերայ մեր, բայց դու լաւ համարեցար կեցուցանել զմեզ: Մէք պարտաւոր էաք, եւ դու որ անմեղդ էիր ամենեւին, տարար ըկանաց եւ ցաւոց՝ զի զմեզ զպատժապարտս հանցես յազատութիւն:

Սէր քո որ առ մեզ՝ զրդեալ յօժարեցոյց զքեզ առնուլ մարմին մարդկեղէն, եւ յորժամ յաշխարհէ աստի առ Հայր երթալ հանդերձեալ էիր, ի կենդանի նշանակ սիրոյ քոյ՝ թողեր առ մեզ զխորհուրդս զայս, զեցանդ նորով իմն եւ

զարմանալն օրինակաւ բնակեցես ընդ մեզ, զի քո փափկութիւնքդ են լինել ընդ որդիս մարդկան:

Ո՛ր Աստուած իմ, արդարեւ արժանի ես ջերմաջերմն սիրոյ առ ի մէջ, որ այնչափ ինչ արարեր առ զութ մեր: Սիրեցից զքեզ, Տէր, զօրութիւն իմ, ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ:

Ո՛վ Աստուած սիրոյ. Որ կայ ի սէր, ի քեզ բնակէ: Յանկամ ընդունել զքեզ ի խորհրդեանս յայսմիկ, զի անձկազոյնս միաւորեցոյց ընդ քեզ կապանօք սիրոյ: Ո՛վ մեկնեցէ զիս ի սիրոյ Քրիստոսի՝ կենարարիդ իմոյ: Իցէ թէ չլինիցին առ այս բաւական, ոչ մահ, ոչ կեանք եւ ոչ այլ ինչ արարած:

Խոնարհութիւն: Օ, իարդ իշխեցից մերձեալ առ քեզ, Տէր: Ո՛չ ապաւէն դու ինքն ես արարիչ իմ եւ փրկիչ իմ, թագաւոր երկնից եւ երկրի: Այլ զինչ ես, զոյգն որդն երկրի, հող եւ մոխիր, եւ որ վատթար եւս է՝ յամենայն եւ յիւ-

րաքանչիւր գործս՝ քեզ անհշու եւ անշնորհակալ։ Տէր, արդարեւ չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես. այլ յիշեա՛ զի որ ամենայնի եւ բնաւի Տէրդ ես, առեր զծառայի կերպարանս եւ ընդեկական իմն սիրով եղեր ընդ մաքսաւորս եւ ընդ մեղաւորս, եւ անպառնմն խոնարհեցուցեր զանձն մինչեւ ցմահ իսկ խաչի։ Խնդրեմ ի քէն, Տէր, վասն անբաւ խոնարհութեան կենարարիդ իմոյ, մի՛ մի անտես առներ զիս զանարժանս. այլ եկ առ իս զթութեամբ, կամ ընկալ զիս մարդասիրութեամբ՝ որ գամ առ քեզ։

Հայր-առ շնորհաց։ Հայր յառիտենական, պարգեւեա ինձ շնորհս վասն սուրբ շարժարանաց Որդւոյ. քոյ, զի արժանապէս մատուցից զպատարագս, եւ արժանի եղէց ընդունել ոչ զխորհուրդն միայն, այլ եւ զարդիւնս նորա եւ զգորութիւն։ Նուիրեմ քեզ զխոնարհութիւն եւ զսրբութիւն փառաւորեալ եւ միշտ կուսին Մարեմայ, զեռանդումն եւ

զառնուած պաշտութիւն ամենայն սրբոյ, զինոցին արժանիք լցուցեն զթերին՝ զոր վճարել չեմ ձեռնհաս՝ զգածեալս տկարութեամբ։

Տէր Յիսուս, քաւեա զմեզս իմ, եւ արա զիս բաւական ընդունել միշտ զնուիրական խորհուրդ մարմնոյ եւ արեան. քոյ. զի հաղորդութեամբս այսուիկ առից առատ պարգեւս եւ զօրութիւն կալոյ ընդդէմ որոգայթից աշխարհի, մարմնոյ եւ սատանայի. զի յախտից կարեաց իմոյ (մանաւանդ յայս ինչ մեղաց) ի բաց փախեացց, ջանացեալ եռանդմամբ մեծաւ շահել զառաքինութիւնս՝ որ կարեւորագոյնք իցեն պայմանի կենաց իմոյ, այս ինքն՝ զսէր, զխոնարհութիւն, զհնազանդութիւն եւ զսրբութիւն, այլովքն հանդերձ։ Գուն եդից ծառայել քեզ հաւատարմութեամբ զամենայն աւուրս կենաց իմոյ։

Սուրբ Հոգիդ Աստուծոյ, առաքեա առ իս զգորութիւն շնորհաց. քոյ, զի սրբեսցէ եւ յստակեսցէ զսիրտ

իմ, եւ յարգարեացէ զիս արժանի բնակութիւն Յիսուսի Տեառն իմոյ, զոր օրինակ արարեր ընդ երանելի կոյսն Մարիամ:

Մարիամ, կոյս ամենեւին սուրբ, որ արժանի եղեր յղանալ ի Հոգւոյն սրբոյ եւ տանել յանարատ արգանդի քում զԱստուած եւ զՄարդ միանգամայն, տուր ինձ՝ աղաչեմ զքեզ, մատչել առ նա արժանապէս ի խորհրդեանս յայսմիկ, եւ բարձեալ բերել զնա ի սրտի իմում, որպէս զի ընկալայց եւ զհոգի Որդւոյ քոյ սիրելոյ:

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ եւ դուք սիրելի պաշտպանք իմ, աղաչեմ զձեզ, բարեխօս լերուք վասն իմ առ Աստուած, արժանի լինել ինձ ի գոհութեան խորհրդեանս անպէս ընդունել զնա, զի եւ տեսանելոյ եւս զնա երբեմն ընդ ձեզ զէմ յանդիման արժանաւոր զըտայց. ամէն:

ԿԻՒՐԱԿԷ

ՅԵՏ ՊԱՏՄԱՐԱԴԻ

Երբիւրդ Կիւրաք եւ Տեառն Տեառն յանկալի հիւր սրտի իմոյ, քանի՞նք երանութիւն է ինձ, զի յաւուցեալ եկիր առ ծառայ քո աղքատ եւ անարգ: Մտեր մարդասիրութեամբ ընդ անձուկ եւ դոյզն յարկաւ իմով: զոհութիւն եւ փառք քեզ, Տէր, որ մտեր ի սիրտ իմ երեւեալ ի բարձանց:

Թագաւոր խաղաղարար, հանձնարեալ ի սրտէ եւ հոգւոյ իմմէ զեռան ամբոյս բազմութեան ընդունայն խորհրդոյ, զի քեզ միայն՝ որ իշխանք ես խաղաղութեան՝ հաճոյ լինել եւ զքեզ միայն սիրել կարող լինիցիմ: Ի՞մ իմիջ արտաքոյ քան զքեզ եղէց ի խնդիր, ո՞ր խաղաղութիւն եւ քաղցրութիւն սրտի իմոյ:

Ո՛վ աղբիւր յաւիտեանական սիրոյ, զեմորդ կարացից մոռանալ

զքեզ, որ արժանի համարեցար յիշել զեւ եւ տալ ինձ զքեզ բովանդակ: Արարեր ընդ ծառայի քում ողորմութիւն ի վեր քան զամենայն ակնկալութիւն, եւ առանց արժանեաց ինչ իմոց՝ ցուցեր առ իս շնորհս եւ բարեկամութիւն: Զինչ տաց տրիտուր փոխանակ շնորհացս:

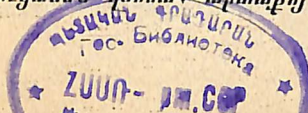
Երանի էր ինձ եթէ կարող էի ծառայել քեզ զամենայն առուրս կենաց իմոց: Իցէ թէ բաւական լինիցիմ մատուցանել քեզ գոնեայ մի օր արժանի պաշտօն ծառայութեան: Դու միայն ես արժանի ամենայն ծառայութեան, բնաւ պատուոյ եւ յաւիտենական գովութեան: Դու ես Տէր իմ, եւ ես՝ ծառայ քո աղքատ, որ յամենայն զօրութենէ պարտիմ ծառայել քեզ եւ ոչ երբեք լռել ի խոստովանութենէ անուան քոյ: Այո՛, ընդ այս կամիմ եւ սմին փափաքեմ. եւ որ ինչ պակաս իցէ, զայն դու հաճեալիր լնուլ:

Շնորհեա ինձ, մարդասէր Յիսուս, զշնորհս քո, զեւ ընդ իս լիցի եւ գործեսցէ, եւ մինչեւ ի կատարած կենաց իմոց յինէն մի մեկնեսցի:

Տուր ինձ, հանապաղ ցանկանալ եւ կամել զայն՝ որ քեզ հաճոյ իցէ: Կամք քո՝ իցեն կամք իմ, եւ կամք իմ միշտ զքոյոցդ զհետ ելութիցեն եւ սերտագոյնս ընդ այնմ միաբանեսցին: Արա զեւ կամելն իմ կամ չկամել իցէնդնս ընդ քոյումդ, որպէս զեւ չկարիցեմ այլ ինչ կամել կամ չկամել, բայց զոր դուս կամիս կամ ոչ կամիս:

Տուր ինձ մեռանել ամենայն իւրաց աշխարհի, եւ առ սեր քո նախամեծար ընտրել զլինելն արհամարհ եւ անծանօթ յայս կեանս: Տուր ինձ առ ոչինչ գրել զամենայն հեշտականս, զեւ հանդեպոյ ի քեզ եւ գտից զնազաղութիւն սրտի իմոյ: Դու ես ճշմարիտ խաղաղութիւն սրտից, եւ դու միայն հանգուցանես զտոտ, արաքոյ քան

2479-64
ԶԻ
ԶԻ

դքեզ ամենայն ինչ դառն թուի
ինձ եւ տաղտուկ: Ի խաղաղու-
թեան աստ ի ամին, այս ինքն՝ ի
քեզ որ ես մի միայն գլխաւոր եւ
յաւիտենական բարի, ննջեցիք եւ
հանգեայց. ամէն:

Գահո-Քիւն: Օհնչ տաց քեզ
տրիտուր, Տէր Յիսուս, ընդ ամե-
նայնի՝ զոր ետուր ինձ, մանաւանդ
յաւուրս յայսմիկ: Յիշեցեր զիս եւ
շամբեցեր ինձ զմարմին քո ի կե-
րակուր, եւ զարիւն քո յըմպելի՝
յառհաւատչեայ փառացն հան-
դերձեւոյ: Ո՞րքեք լուաւ ինչ այս-
պիսի. ա՛լ ոք ի մարդկանէ ետես
ինչ սոյնպիսի: Նրանի՛ թէ բանային
լըթուէք իմ եւ ընդր օրհնու-
թեամբք բերան իմ, երգել ինձ
զփառս քո, զօրհանապաղ զօրհնու-
թիւնս քո, եւ պատմել զամենայն
սքանչելիս քո:

Մեծացուցե անձն իմ զՏէր,
գրդեալ յայնչափ եւ յայնպիսի
բարերարութեանց նորա, եւ ցըն-
ծացե հոգի իմ յԱստուած փրկիչ

իմ. զի հայեցաւ ի խոնարհութիւն
ծառայի իւրոյ. արար ընդ իս մե-
ծամեծս հզօրն եւ լցոյց զիս զքաղ-
ցեալս բարութեամբք: Օրհնեցէք
զՏէր ամենայն ազինք, գովեցէք զնա
ամենայն ժողովուրդք, զի բազում
արար ընդ իս զողորմութիւն իւր:
Օրհնեցէք զնա ամենայն զօրու-
թիւնք նորա. թագաւորք երկրի
եւ ամենայն ժողովուրդք, իշխանք
եւ ամենայն դատաւորք, երիտա-
սարդք եւ կուսանք, ծերք եւ տղայք
օրհնեցէք զանուն Տեառն:

Այլ եւ լեզու իմ, քաղցր Յիսուս,
խորհեցի զօրհանապաղ յարդա-
րութիւն եւ յօրհնութիւնս քո:
Ասացեն ամենայն ոսկերք իմ. Տէր,
ո՞նման է քեզ. հզօր ես գու, Տէր,
եւ ճշմարտութիւն քո շուրջ է
զքեւ. առատ ես ի պարգեւս քո
եւ սուրբ յամենայն գործս քո: Հա-
ճոյ եղիցի քեզ բարբառ իմ. եւ ես
ուրախ եղէց ի քեզ եւ հոգացայց
ի պատուիրանս քո: Այլ զաջոյ ձե-
ռանէ իմմէ եւ առաջնորդեա ինձ ի

կամս քս, զի երբեմն ընկալցիս զիս
ի փառս. ամէն:

Մարտոնացանէլ Հօր Աստուծոյ ՂԱՐ-
ԴԷՆԷՐ: ՂԱԹԱԾ եւ մարդասէր
Հայր, որ այնպէս սիրեցեր զիս՝
մինչեւ զՈրդիդ քս միածին ետուր
ինձ ի կերակուր եւ ի վարձս, հայ-
եաց արդ յերեսս Քրիստոսի քոյ՝
ընդ որ հաճեցար: Կուիրեալ մա-
տուցանեմ քեզ այժմիկ զՈրդի քո
սիրելի, եւ ընդ նմին զսիրտ իմ՝ ընդ
ամենայնի զորպարզեւեցեր ինձ այս-
օր: Կամեաց, Տէր, հաշտել այսօր
ընդ իս ի ձեռն նորա, եւ նովաւ
դարձո յինէն զսրտմաութիւն բար-
կութեան քոյ:

Ահա միջնորդն Աստուծոյ եւ
մարդկան Յիսուս Քրիստոս, քա-
հանայապետ մեր, որ եւ բարեխօս
իսկ է վասն մեր: Զնա ինքն նուի-
րեմ քեզ՝ որ մեզս ոչ գործեաց,
այլ եբարձ զմեզս աշխարհի եւ զմեր
տկարութիւնս իւրովք վերօքն
բժշկեաց: Ընկալ արդ, Հայր սուրբ,
զանարատ պատարագս զայս ի դո-

վեստ եւ ի փառս անուան քոյ, ի
գոհանալ ինձ զամենայն բարեաց՝
զոր ցուցեր առ իս, ի թողութիւն
մեզաց իմոց եւ ի հատուցումն ա-
մենայն յանցումսդ իմոց:

Կուիրեւ շանչն: Տէր, ես ծառայ
քո եմ, ծառայ եւ սրդի ազախնոյ
քոյ. հրաժարիմ ի սատանայէ եւ
յամենայն գործոց նորա եւ ի բնաւ
պատիր փառաւորութեանց նորա:
Դու միայն Աստուած սրտի իմոյ եւ
բաժին իմ Աստուած յաւիտեան.
դու եւեթ բաժին ժառանգու-
թեան եւ բաժակի իմոյ, դու ես որ
այսրէն դարձուցանես զժառան-
գութիւն իմ յիս:

Եւ արդ դու միայն ընկալ զբո-
վանդակ զազատութիւն իմ, առ
զոխշատակ, զմիտս եւ զկամս իմ, զոր
ինչ եւ ունիմն եւ զոր ինչ եմ. քան-
զի ամենայն տուեալ է ինձ յառա-
տութենէ քումէ, զամենայն այդրէն
առ քեզ դարձուցանեմ, եւ քոյ
կամացդ առնեմ ապաստան վարել
զնոսին, զոէր քո եւեթ հանգերձ

Հնորհօքդ պարգեւեալ ինձ, եւ ահա
եղէց մեծատուն յոյժ, եւ ոչ այլ
ինչ իմիք՝ արտաքոյ քան զայն՝ եւ
ղէց ի խնդիր: Ս. Իգնատ. Լոյս:

Խնդրել զպարգեւս Աստուծոյ:
Ամենակալ յաւիտեանական Աստու-
ած, պահապան հոգւոյ եւ կենսա-
րար աշխարհի, ընկալ մարդասի-
րութեամբ զանպիտան ծառայ քո,
որ անկեալ կայ առ ոտս մեծփայ-
եղութեան քոյ: Ընկալ, Տէր,
զթութեամբ զպատարազս զայս՝
զոր մատուցի ի պատիւ անուան
քոյ, ի փրկութիւն հաւատացելոց,
յօգուտ կենդանեաց եւ ննջեցելոց,
ի քաւութիւն մեղաց եւ թշնամա-
նաց իմոց առ քեզ: Հեռացոյ յինէն
զցատումն քո, տուր ինձ Հնորհօս,
ցոյց առ իս զմեծ զոգորմութիւն քո
եւ բաց ինձ զգրունս արքայութեան
երկնից:

Ի բաց կորդեա զիս զօրութեամբ
քով յամենայն չարեաց, եւ նե-
րեւջիւր քաղցրութեամբ ամենայնի՝
զոր կամաւ եւ գիտութեամբ գոր-

ծեցի: Զօրացոյ զիս՝ այնպէս հա-
նապազորդել յաշխարհիս յայսմիկ
ի պահպանութեան պատուիրանաց
քոց, որպէս զի արժանի եղէց եր-
բեմն խառնել ի գունդ այնոցիկ՝ որ
հրաւիրանան կոչեցեալ իցեն, եւ
այնպէս առնել քեզ հատուցումն,
Աստուած իմ. զի անուն քո օր-
հնեալ է, փառք եւ արքայութիւն
քո մնան յաւիտեանս յաւիտեանից.
ամէն:

Տէր, որ հանապազօր պատրաստ
ես ունին մատուցանել խնդրուա-
ծաց քոց ծառայիցդ, աղաչեմ
զքեզ, մի թողուր զայնոսիկ՝ որ ի
քեզ եղեալ իցեն գոյոս իւրեանց:
Տուր հիւանդաց օգնութիւն, փրկ-
կութիւն եւ մխիթարութիւն, եւ
ճանապարհորդաց խաղաղութիւն:
Ամբեա զօգոց զանհարթութիւն
եւ օրհնեա զպտուղս երկրի: Պա-
հեա ի խաղաղութեան զաշխարհ,
զեկեղեցի, զթաղաւորս, զքահա-
նայս եւ զհամօրէն ժողովուրդ քո:
Հնորհեա հանգիստ ննջեցելոց եւ

յիշեա զայնոսիկ՝ որ ետուն նուէրս
եւ վասն որոց ետունն: Փրկեա զայ-
նոսիկ՝ որ ի վիշտս եւ ի նեղութիւնս
իցեն, եւ մեզ պարգեւեա զշնորհս
քո սուրբ:

Աղջիւտ երանելի կոյսն: Երբեմ
ի քէն, անարատ եւ մեծապայծաւ
կոյս Մարիամ, մայր Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի, գշտոյ երկնից
եւ երկրի, որ զարարիչն ամենայն
արարածոց արժանի եղեր տանել ի
սուրբ արգանդի քում, բարեխօս
լեր վասն իմ առ Որդիդ քո՝ զորոյ
գնուիրական մարմինն եւ զպատուա-
կան արիւնն արդ ընկալայ, զի
զորով իւիք ի խորհրդեանս յայսմիկ
անգիտութեամբ, անհոգութեամբ,
առանց պատշաճն մեծարանաց եւ
լստ զիպաց իմն զանց արարի,
ընդունելի խնդրուածք քովք
ներեացէ ինձ, որ կենդանի է եւ
թագաւորէ յաւիտեանս ժամանա-
կաց. ամէն:

Պաղարանի առ Սուրբ: Ամենայն
սուրբք Աստուծոյ, որ մինչ դեռ ի

մարմնի շրջէիք, այնպէս ծառայե-
ցէք Աստուծոյ, զի յետոյ յանվախ-
ճան ժամանակս ընդ նմա թագաւ-
որելոյ արժանի լինիցիք, աղաչեմ
զձեզ, հասէք ինձ ի թիկունս օգ-
նականութեան ի ձեռն խնդրուա-
ծաց եւ արժանեաց ձերոց, զի հացն
այն երկնից եւ թռչակն աստուա-
ծեղէն՝ զոր այժմ ընկալայ, տացէ
ինձ զօրութիւն եւ պաշտպանեցէ
ինձ ընդդէմ ամենայն տկարու-
թեանց, վտանգից եւ որոգայթից
հոգւոյ, զի զօրացեալ կերակրովն
այնուիկ՝ շրջեցայց աներկիւզ ընդ
աւաղակուտ անապատ աշխարհիս,
մինչեւ երթեալ հասից ի լեառն
Տեառն, ուր ի քաղցր վայելս երե-
ւոյց նորա ուրախ եղէց հանապաղ,
եւ ընդ ձեզ գովեցից զնա ընդ ա-
մենայն յաւիտեանս. ամէն:

Բանի առ Քրիստոս: Հոգի Քրիս-
տոսի սրբեա զիս. մարմին Քրիստո-
սի փրկեա զիս. արիւն Քրիստոսի
արբեցո զիս. ջուր կողին Քրիստոսի
լուա զիս. շարժարանք Քրիստոսի

զօրացո զիս: Մարդասէր Յիսուս,
լուր ինձ. ի վերս քո ծածկեա զիս,
եւ մի թողուր ինձ մեկնել ի քէն:
Պաշտպանեա ինձ ի չարարուեստ
թշնամւոյ իմմէ. ի ժամու մահուն
իմոյ կոչեա զիս, թողլ տուր ինձ
դալ առ քեզ, զի օրհնեցից զքեզ
ընդ սուրբս քո յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Խնդրեմ ի քէն խոնարհու-
թեամբ, քաղցր եւ բարի Յիսուս,
զի անմահական պատարագս այս՝
շնորհս կալցի քեզ վասն իմ եւ ընդ
իմ, եւ հաշտեցուցէ զիս ընդ
քեզ, այդրէն զիս առ քեզ դար-
ձուցէ, շնորհեցէ ինձ անարժան
մեղաւորիս ներել թողութեան, եւ
ժամանեցուցէ ի կեանս յաւիտե-
նականս. եղիցի, եղիցի:

== Աղբիւր Լեւիտար Զերդու-
նէան, զոր առել պարտեաւ իսկ լեւիտան:

Քաղցր եւ մարդասէր Յիսուս, ի
ծունր իջեալ առաջի քո՝ պաղատիմ
եռանդամբ մեծաւ, զի հաճեցիս

զըռնել ի սրտի իմում զկենդանի
հաւատոս, զյոյս եւ զսէր, զճշմարիտ
ցաւ ի վերայ մեղաց իմոց եւ զհաւ-
տատուն կամս ուղղութեան վարուց
իմոյ, — մինչ դեռ ես ջերմաջերմ
ըզձիւք եւ ներքին զղջմամբ զմտաւ
ածեմ զհինգ վերս քո եւ յիշեմ
զբան մարդարեւին Գաւթի՝ զոր ա-
սաց ի դիմաց քոց՝ թէ «Ծակեցին
զձեռս իմ եւ զրոտս իմ եւ թուեցին
զամենայն ոտկերս իմ», : Սաղ. ԻԱ.
17, 18: ==

ԵՐԿՈՒՅԱԲԱԹԻ

ՅԱՌԱՋ ԳԵՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ

ԿՈՆՏԱՆՏԻՆՍՊՈԼԻՍ ԿՐԻՍՏՈՍ:

Եկաւ քեզ շնորհ տեղադրող էից,
Յայց եւ մտաց քոց ծառայից,
Եւ վերնական շնորհք քո լից,
Զքո ստեղծեալ սիրտ բոլորից:

Մխիթարիչդ ամենայնի,
Եւ Բարձրելոյն պարգեւ բարի,
Աղբիւր կենաց Տուր կենդանի,
Սէր եւ օծումն իմանալի:

Դու եօթնարկեան շնորհք վերին,
Մասն հայրական աջոյ ձեռին,
Դու աւետիք Տուր բարձրելոյ,
Որ տաս բարբառս բերանոյ:

Վառեա զլոյս ի զգայարանս,
Հեղ զսիրոյ քո զհոտանս,
Զաղարութիւն մարմնոյ մերոյ,
Միշտ զօրութեամբ քո ամրացոյ:

Ի բաց վանեա զթշամութիւն,
Եւ պարգեւեա զխաղաղութիւն,
Զի քեւ յաւետ առաջնորդեալ,
Առ ի շարեաց լիցուք զերծեալ:

ՅԱՌԱՋ ԳԵՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ 29

Տուր ճանաչել մեզ քեւ զՀայր,
Եւ զՄիածինն իւր հաւատար,
Եւ յերկրոյնց զՀոգիդ բխեալ,
Յամենայն ժամ սերտ հաւատալ:

Փառք եւ պատիւ Հօր Աստուծոյ,
Եւ Միածնի յարուցելոյ,
Հոգւոյն սրբոյ մխիթարչի,
Այժմ եւ յաւետ անլուելի ամէն:

Առաքեա զՀոգի քո եւ ստանա
զնոսա: Եւ նորոգեա զերեսս երկրի:

Տէր Աստուած, որ զսիրտս հաւա
տացելոց լուսաւորութեամբ Հո
գւոյն սրբոյ ուսուցեր, տուր մեզ նո
վին Հոգւով զուղիղան ճանաչել եւ
ի նորա մխիթարութեանն վայելել
միշտ, Բրիստոսիւ Տերամբ մերով
ամէն:

ԶԿՈՆՏԱՆՏԻՆՍՊՈԼԻՍ ԿՐԻՍՏՈՍ: Տէր Աստուած իմ,
քաւեա զիս զմեղաւորս: Յաւ ե ինձ
զի քեզ միայն մեղայ, եւ ցանկամ
ուղղել զյանցանս իմ: Բարձ յի
նէն, աղաչեմ զքեզ, զամենայն ան
օրէնութիւնս իմ, զի սրբեալ ի
հոգի եւ ի մարմին՝ կարող եղէց
մասնել ի սրբութիւնն սրբոց:

Հասարակ: Տէր Յիսուս Բրիստոս, որ ես քահանայ յաւիտենից, դու քեզն առաջեր: Մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, եւ արիւն իմ ճշմարիտ բնակելի է: Հաւատամ հաստատուն հաւատովք եթէ դու ես Բրիստոս՝ Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ, որ եկիր յաշխարհս եւ ի խորհրդեանս յայտնի կաս մեզ յանդիման: Տէր, յաւել յիս հաւատս:

Յայ: Ի քեզ միայն, քաղցր եւ բարի Յիսուս, դնեմ զամենայն յոյս իմ. զի դու ես փրկութիւն եւ զօրութիւն իմ, դու տեղի ապաւինի եւ հաստատութիւն իմ, դու աղբիւր ամենայն բարութեանց: Ողորմեա ինձ եւ փրկեա զիս, զի ոչ երբեք թողուս ի ձեռանէ զայնոսիկ՝ որք յուսացեալ իցեն ի քեզ:

Սէր: Սիրելի Յիսուս, արդարեւ ի սէր մեծ վառեցաւ սիրտքոյ, յորժամ յաշխարհէ աստի առ Հայրքո փոխել հանդերձեալ էիր, զի յայնժամ մանաւանդ առաւել ցու-

ցեր մեզ զսիրոյ քո զհանգէս, եւ պատրաստ արարեր մեզ սեղան՝ յորում ամենայն փափկութիւնք երկնաւորք եւ համօրէն ճաշակք քաղցրութեան զեղեալ դասնին: Սիրեմ զքեզ, Տէր, վասն անբաւ մարդասիրութեան քոյ, եւ զի մի երբեք ի սիրելոյ զքեզ դադարեցից, բորբոքեա յիս զսէրքո սուրբ, զի ցանդ սիրեցից զքեզ, որ կերակուրդ ես եւ սնունդ սիրոյ:

Փախտէ: Որպէս փափաքէ եղջերու յողբերս ջուրց, այնպէս փափաքէ սիրտ իմ առ քեզ, Յիսուս, որ ես Տէր իմ եւ փրկիչ: Տուր ինձ զքեզ, եւ այն շատ է ինձ, զի առանց քո լինել ոչ կարեմ եւ առանց այցելութեան քոյ ոչ զօրեմ մնալ կենդանի:

Խնայահոյ՜իւն: Անաստան Աստուած, ահաւոր, ամենակալ եւ անհաս յարարած մտաց, ո՛վ ոք ես դու, եւ ո՞ք եմ ես, զի արժանի համարիս գալ առ իս, կոչել զիս ի ճաշ քո եւ առնել առ իս օթեւ-

անս: Տէր, չեմ բաւական՝ եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես, այլ ասա բանիւ միայն, եւ բժշկեսցի անձն իմ:

Ուրիշ դիպարուիւն: Տէր Յիսուս Բրիտոս, ցանկամ մատուցանել զպատարագս Աստուծոյ Հօր, միաւորեալ զԵրրօրեայ մտաց իմոց ընդ աստուածեղէն դիտաւորութիւնսն, որովք դու ինքն ի յետին ընթրիսն եւ ի վերայ սեղանոյ խաչի ընծայեցեր նմա զնուիրական զենումն մարմնոյ եւ արեան քոյ: Ի քեզ եւ քեւ հաճեսցի նա, մարդասէր Յիսուս, հաշտել ընդ մեզ ընդ ամենայն յաւիտեանս:

Խնդրուած է վասն այլոց: Ազգեմ զքեզ, Տէր իմ Յիսուս Բրիտոս, ունկն դիր պաղատանաց իմոց՝ զորս մատուցանեմ քեզ վասն ամենեցուն, զորս իւրք իւրք պարտապան եմ յիշել: Յիշեա զազգականս, զմտերիմս եւ զբարեկամս իմ, եւ զայնոսիկ՝ որք յանձն եղեն յաղծթս իմ եռանդամբ աստուածապաշտու-

թեան եւ տրովք ողորմութեան: Յիշեա եւ զայնոսիկ՝ որք յաղծթս կան վասն իմ, եւ որոց ես ինձէն պարտական եմ. յիշեա՞լիր զհամբէն ժողովորդ քրիստոնէից, զամենայն եպիսկոպոսոսն հռովմեական որբոյ Եկեղեցւոյ, զբահանայս եւ զուխտի մանկունս, եւ տուր նոցա զօրութիւն հանապազորդել մինչեւ ցվախճան կենաց իւրեանց ի սուրբ ծառայութեան քումխոնարհութեամբ, հաւատարմութեամբ եւ աստուածապաշտ մտօք. եւ եւս ազգեմ զքեզ՝ ողորմեա ամենայն հաւատացեալոց՝ կենդանեաց եւ ննջեցեալոց, եւ որք ի վիշտս ինչ եւ ի նեղութիւնս գտանիցին:

Պաղատան է: Տէր Յիսուս Բրիտոս, մատչիմ ես անարդ մեղաւորս երկիւղել եւ պատկառանք ի սեղան մեծահաց կոչնոց քոց, ոչ եթէ զի վատահ ինչ եմ յարժանիս իմ, — քանզի գործք չարութեան իմոյ յետս ընկրկեն զիս, — այլ զի յուսամ յողորմութիւն եւ ի բա-

րութիւն քո: Զո ոգի եւ մարմին
իմ պիղծ եւ աղտեղի են մեղօք, եւ
չունիմ ինչ փոյթ յանձին զմտաց
եւ զլեզուէ իմմէ, այլ թողում զնո-
սին արձակեալսանալս: Ո՛վ մար-
դասէր Տէր եւ անբաւ մեծփայել-
չութիւն, ես հէքս եւ թշուառա-
կան՝ որ ընդ մեղացն բեռամբ ընկ-
ճեալ կամ, ընթանամ առ աղբիւրդ
ողորմութեան, փութամ գալ առ
քեզ բժշկել յիմոց հիւանդու-
թեանց, դամ մտանել ընդ պաշտ-
պանութեամբ քով, եւ զոր ոչ
հանդուրժեմ ունել ինձ դատաւոր,
դքեզ փրկիչ ինձ ունել ցան-
կանամ: Քեզ յայտնեմ, Տէր, զխո-
յուածս վերաց իմոց, եւ մերկանամ
առաջի քո զամթ եւ զպատկա-
ռութիւն իմ: Ճանաչեմ այն, ճա-
նաչեմ զմեղաց իմոց զխուռն բազ-
մութիւն եւ զմեծութիւն, զոր
վասն ահ եւ դողումն անկանի ի
վերայ իմ: Հաստատեմ զոյս իմ
յողորմութիւն քո, որոյ չիք չափ
եւ սահման: Տէր իմ Յիսուս

Քրիստոս, թագաւոր յաւիտենից,
Աստուած եւ մարդ, որ յանձն ա-
ռեր զմահ խաչի վասն մեր մարդ-
կան, հայեաց մի անգամ առ իս
աչօք զթութեան քոյ: Ունին դիր
ինձ՝ որ յուսամ ի քեզ. ողորմա
ինձ՝ որ լի եմ թշուառութեամբ եւ
մեղօք, քանզի դու Տէր աղբիւր ես
զթութեանց՝ որ ի բխելոյ երբեք
ոչ պակասես: Ողջոյն ընդ քեզ,
կենդանարար պատարագ, որ վասն
իմ եւ վասն բոլանդակ մարդկեղէն
ազգի փրկութեան ի խաչին մա-
տուցար: Ողջոյն քեզ, պատուական
եւ մեծագին արիւն, որ ի վերաց
խաչելեալ Տեառն իմոյ Յիսուսի
Քրիստոսի հեղար եւ զմեզս ամե-
նայն աշխարհի լուացեալ սրբեցեր:
Յիշեա, Տէր, զարարածս քո եւ
զգործս ձեռաց քոց, զորս պատուա-
կան արեամբ քով գնեցեր: Յաւ է
ինձ յոյժ, Աստուած իմ, զի մեղայ
քեզ, եւ ցանկամ ի բոլոր սրտէ
ուղղել զյանցուածս իմ: Բարձ,
բարձ յինէն, քննիր եւ մարդասէր

Տէր, զամենայն անօրէնութիւնս եւ զմեղս իմ, զի սրբեալ ամենեւին ի հոգի եւ ի մարմին, գտայց արժանի ճաշակելոյ զՍուրբն սրբոց: Շնորհեա ինձ, Տէր, զի սուրբ խորհուրդ մարմնոյ եւ արեան քոյ, զոր ես անարժանս ընդունել փափաքիմ, լինի ի ներել թողութեան մեղաց իմոց, ի քաւութիւն յանցանաց, ի մերժումն վատթար խորհրդոց, ի վերստին նորոգութիւն բարի յօժարութեանց, եւ գործոց սր քեզ հաճոյ իցեն՝ յաջողիչ զօրութիւն, եւ յամուր պաշտպանութիւն հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ ի դարանակալութեանց սխերիմ թշնամեաց իմոց, եղևիցի եւ եղևիցի: Ս. ԱՅԲԵՐԵՄԻԱՆ:

Աղբիւս աւ երանելի Կոյս: Քեւ, սուրբ Կոյս Մարիամ, լի շնորհօք եւ մայր կենաց եւ փրկութեան, համարձակ է մեզ մատչել առ Որդիդ քո, եւ քեւ ընկալեալ լինիմք ի նմանէ՝ որ ի քո ձեռն տուաւ մեզ փրկիչ եւ կենարար: Քո լուծիւնդ արդարացունցէ զյանցանս ապակա-

նութեան մերոյ, եւ խոնարհութիւն քո՝ ընդ որ հաճեցաւ Աստուած, ընկալի զթողութիւն ընդունայնութեան եւ հպարտութեան մերոյ: Քո անշափ սէրդ ծածկեացէ զրազմութիւն մեղաց մերոց, եւ առատ պաղաբերութիւն քո զօրացունցէ զմեզ տալ պատուս արժանի վարձուց յաւիտենականաց: Ո՛վ դշնոյ մեր, ո՛ միջնորդ մեր, բարեխօս մեր, ընդ Որդւոյ քում զմեզ հաշտեցո՛ր, Որդւոյ քում զմեզ յանձն արա, եւ կացո՛ր զմեզ յանդիման Որդւոյ քոյ սիրելոյ: Արա, ո՛վ երանելի Մայր, վասն շնորհացն՝ զոր ցանգ առաջի Բարձրելոյն գտեր, վասն առաւելութեանն՝ որում արժանի գտար, եւ յաղագս ողորմութեանն՝ որով յղացեալ ծնար զՄիածինն Հօր, զի զոր օրինակ միջնորդութեամբ քով առ յանձն լինել հաղորդ տկարութեան եւ թշուառութեան մերում, նոյնպէս եւ բարեխօսութեամբ քով հաճեցո՛ր առնել զմեզ կյորդս փա-

առցն եւ երանութեան իւրում,
Յիսուս Քրիստոս՝ Որդին քս եւ Տէր
մեր, որ է ի վերայ ամենայնի օր-
հնեալ ի յաւիտեանս. ամէն: Ս.
ԲԵՆԵՐԴԵՐԱՆ:

Առաւել: Ո՛վ Համօրէն սուրբ
Աստուծոյ, քաղաքացիք երկնաւորն
Հայրենեաց, լերուք ամբութիւն
տկարութեան իմում, Հաստատուն
գործեցիք զՀաւատս եւ զյոյս իմ,
եւ արծարծեցէք յիս զհօւր սիրոյ
ձերոյ: Զգեցուցէք ինձ Հանգերձս
Հարսանեաց եւ զարգարեցիք զորի
իմ երկնաւորն պարգեւօք, զի ա-
ռանց ամօթոյ բաւական եղէց զը-
տանել մուտ ի տեղին սրբութեանց
եւ ի սրահ երկնաւորն կոչնոց, եւ
կալ ազատողէմ առաջի աչաց աս-
տուածեղէն մեծ վայելութեանն.
ամէն:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

ՅԵՏ ՊԵՏԱՐԱՐԻ

Իշխ: Աւասիկ, Տէր, արդ իսկ
ստացեալ ունիմ զքեզ՝ որ ունիագ
չամենայն ինչ եւ ամենայնի բաւա-
կան ես: Ո՛վ Աստուած իմ եւ ա-
մենայն ինչ, դու սրոշեա զսիրտ իմ
յամենայնէ, որ արտաքոյ քան
զքեզ իցէ, յորս չիք գտանել,
բայց ունայնութիւն եւ վիշտս ու-
ղոց: Երանի՛ եր ինձ եթէ ի քեզ
Հաստատեալ ունէի զսիրտ իմ, եւ
ի քեզ լինէր Հանգիստ իմ, յու-
րում եւեթ պարտ է թէ գտանիցի
զանձ իմ, անփոփոխական ճշմար-
տութիւն, երանութիւն եւ ցնծա-
լից յաւիտեականութիւն:

Քաղցր Յիսուս, սուր մտայ իմոց
լինել խելամուտ քաղցրութեան
մօտաւորութեան քոյ, եւ ճաշակել
եթէ քանի մարդասէր Տէր ես, զի
սիրով քով զմայլեալ ամենեւին, ոչ
պլ ինչ խնդրեցեմ բաց ի քէն՝ ու-

րով ուրախ լինիցիմ, զի դու ես ուրախութիւնս արտի իմոյ եւ բաժին իմ Աստուած յաւիտեանս:

Դու բժիշկ հոգւոց մերոց, որ վերօք քովք զհիւանդութիւնս մեր բժշկեցեր: Ես իսկ եմ հիւանդն այն տառապեալ՝ զոր իջեր յերկնից բժշկել: Աղէ, բժշկեա զանձն իմ՝ որ մեղաւ քեզ:

Դու ես հովիւ մեր՝ որ եգիբ զանձն քո ի վերայ ոչխարաց քոց: Այո՛, ես այն ոչխար եմ՝ որ մոլորեցայ, եւ զոր դու արժանի առնես սնուցանել մարմնով եւ արեամբ քով. բարձ բարձ զիս ողորմութեամբ ի վերայ ուսոց քոց: Զհօնչ զլանայցես ինձ՝ որում զանձն քո զլսովին ետուր: Հովուեալիւ զիս եւ դիր ի վայրի դաւարում, եւ ինձ ինչ ոչ պակասեցէ. առաջնորդեա ինձ յարօտս կենացն յաւիտեանից:

Լոյս ճշմարիտ՝ որ եկիր յաշխարհս լուսաւոր առնել զամենայն մարդ, եկ լոյս տուր աչաց իմոց, զի մի երբեք ննջեցից ի մահ:

Հո՛ւր աստուածեղէն՝ որ ցանգ վառեալ բորբոքիս եւ ոչ երբեք նուազեմ, ահա կամ առօրի առաջի քո ցրտացեալ ամենեւին ի հոգի. վառեա, փրկիչ իմ սիրելի, զերկիսմունս եւ զսիրտ իմ, զի սպառեալ ծախեսցին ի սէր քո: Հուր եկիր արկանել յերկիր, եւ զհօնչ կամիս եթէ արդէն իսկ բորբոքէր:

Թագաւոր երկնից եւ երկրի, որ մեծ դ ես ողորմութեամբ, յարուցեալ դամ առ քեզ ազքատս եւ անանկ. դու գիտես թէ իմ իմիք առաւել կարօտ իցեմ, եւ դու միայն ձեռնհաս ես զօրացուցանել եւ մեծացուցանել զիս: Տէր, օգնեա ինձ եւ ի գանձուց քոց ողորմութեան ձեռն տուր ոգւոյ իմում, զի եմ անոք եւ անօգնական:

Տէր Աստուած իմ, ահա առիկ եմ ծառայ քո. տուր ինձ միտս եւ զարթոյ յիս ցանկութիւն մեծ ճանաչելոյ զկամս քո, զի ըստ գիտութեանս իմում՝ նոյնպէս եւ դործել ջանացոյց:

Դու գառն Աստուծոյ, գառն անարատ՝ որ զմեզս աշխարհի բարձեք, բարձ յինէն զամենայն՝ որ քեզ չախորժական իյցէ եւ ինձ մեղանչական, եւ շնորհեա ինձ զայն՝ որ ըստ քոց հաճոյից է եւ ինձ յօգուտ: Դու սէր եւ բովանդակ ցընծութիւն սրտի իմոյ: Դու ինքն Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ: Դու ես բաժին ժառանգութեան եւ բաժակի իմոյ: Դու ես որ այսրէն դարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս:

Տէր իմ եւ զլուսորական բաբութիւն, խնդրեմ ի քէն՝ ձգեա առ քեզ զմիտս եւ զկամս իմ զօրութեամբ ջերմաջերմ եւ քաղցր սիրոյ քոյ. զի դուք սիրոյ քոյ, Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ, տացէ ինձ մեռանել աշխարհի, որ առ սէր իմ յանձն առեր զմահ խաչի մեռանել. ամէն:

ԴՈՒՆԻՆԻ Ե՝ ԸՆԶԱՅԵԼ ԴԱՆՆԻ:
Ո՞ք եմ ես, ո՞վ անսահման բարութիւն, զի կամեցար կալ ինձ

առաջի սրբոյ սեղանոյ քոյ եւ մատուցանել քեզ զպատարագ սուրբ եւ զզոհ անարատ: Զխորդ զտի զշնորհս զայս առաջի աշայ քոյ, մինչ զի հաճեցար զմեծութիւն ուղորմութեան քոյ առ իս ցուցանել: Եկայք, ամենայն հրեշտակք եւ սուրբք Աստուծոյ, անսասնիք աղաչեմ վայրիկ մի, եւ պատմեցից ձեզ զմեծամեծս Աստուծոյ՝ զոր արար ընդ հոգի իմ: Զիս՝ որ անարգագոյն էի ի տան իմում եւ ընդ երկիր քարէի եւ զայի ընդ աղբ, կալեալ զձեռանէ իմմէ կանգնեաց եւ կարգեաց ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ. զի զամենայն առաքս կենաց իմոյ հաց եւ զինի ի սեղանոյ նորա կերայց եւ արբից: Եւ արդ զինչ դարձ փոխարինի արարից քեզ, քաղցր Յիսուս եւ կենարար աշխարհի. զոր շնորհ կալայց քեզ վասն շնորհացն՝ զոր ետուրն ցիս, եւ կամ օրպիտի՝ հասուցումն հատուցից քեզ: Զքէն ասէ հաբունն Եկեղեցւոյ զբանս Երզոյ երզոցն

“Եթէ տացէ մարդ զամենայն զկեանս իւր ընդ սիրոյ, անգոսնեւով անգոսնեացեն զնա”, (Եբէ եբէոյ Ը. 7:) Զամենայն որ ինչ է քո, զայն առատամիտ մտօք ետուր ինձ, զմարմին, զարիւն, զհոգի եւ զստուածութիւն քո: Եւ միթէ մեծ ինչ իցէ եթէ տաց ես զամենայն զկեանս իմ, զմարմին, զհոգի եւ զազատութիւն իմ, հանգերձ այնու ամենայնիւ՝ զոր այժմ ստացեալ ունիմ կամ ունեւ կարիցեմ. այո՛, այս ամենայն իբրեւ ոչինչ է առ անչափ եւ անկշիւ պարգեւօք քովք: Այնչափ ինչ քեզ պարտական եմ, որչափ դու ինքն արժես՝ որ ես անսահման բնութիւն. յայն սակս պարտիքս այս՝ դեր ի վերոյ են քան զկար զօրութեան իմոյ: Բայց սակայն ներեա համարձակութեանս իմում, մի արհամարհեր զպարգեւս զայս դու գնաքեայ՝ զոր միամտութեամբ սրտիւ ընծայեմ քեզ, առեւով ընդ հարսին. “Սիրելին իմ ինձ, եւ ես նմա”, Արդ զոր օրինակ

ետուր դու զքեզ բովանդակ ի կերակուր հոգւոյ իմոյ, սոյնպէս եւ ես զանձն իմ ողջոյն նուիրեմ ի ծառայութիւն քո: Տամ ամենեւին ի ձեռս քո զոր ինչ ունիմ եւ զոր ինչ եմն եւ զոր կարեմն վճարել. զի բնաւին զիս քս արասցես, եւ մի թողացուցանիցես երբեք եւ ստուերի միոյ չարի իշխել ի վերայ իմ:

Խնդրեա՛ք վասն անչին: Շնորհեա ինձ, աղաչեմ զքեզ, ամենակալ եւ մարդասէր Տէր, զհաճոյս քո կամել յամենայն օրուէ, իմաստութեամբ ելանել ի խնդիր, ճշմարտութեամբ ճանաչել եւ ճշգրտիւ կատարել:

Դու կարգեալ յարգարեա ըզկեանս իմ ի դովեստ եւ ի փառս անուան քոյ: Տուր ինձ գիտել, կարել եւ կամել հաստատութեամբ զայն՝ զոր խնդրես յինէն զի արարից. այլ տուր զի եւ յարդիւնս եւս ածից՝ որպէս պարտն իցէ եւ յօգուտ փրկութեան ոգւոյ իմոյ:

Խնդրեմ ի քէն, Տէր, արա զճանապարհ իմ որ առ քեզ՝ անկասկած, ուղիղ եւ կատարեալ. մի ի յաջողութիւնս բարձրանալ կամ ի չաջողութիւնս ի կոր կործանել, այլ յամենայն ի չափու ունել զանձնիմ:

Ի յաջողութիւնս գոհացող եղէց քեզ, եւ ի չաջողութիւնս համբերող: Որպէս զն ոչ այլ ինչ բաւական լիցի ուրախ առնել զսիրտ իմ կամ տրտմեցուցանել, բայց որ առ քեզն ուղիղ կամ ի քէն ի բաց դարձուցանէ: Ոչ ումեք հաճոյ լինել ցանկացայց կամ թէ երկեայց չլինել հաճոյ, բայց քեզ միայնում:

Արա զի զամենայն ի սէր քո գործեցից, եւ առ անօգուտս եւ առ անարգս կալայց զամենայն, որ ի պաշտօն քո ոչ հայիցի:

Խոտան թուեսցին յաչս իմ վասն քո ամենայն անցաւորք, եւ սիրելի լիցի ինձ ամենայն՝ որ ինչ քո իցէ, իսկ դու Աստուած իմ ի վեր քան զբնաւ: Ուրախ արասցէ զիս ամենայն աշխատութիւն որ ի

քո սակս իցէ, եւ տաղտուկ՝ ամենայն հանգիստ որ ոչ իցէ ի քեզ:

Տուր ինձ, ողորմած Տէր, յաճախագոյնս եռանդամբ ուղղել զսիրտ իմ առ քեզ, եւ վասն յանցուածոց իմոց առնել հատուցումն զղջմամբ եւ ուղղութեան հաստատուն կամօք:

Արա զիս, Տէր Աստուած իմ, խոնարհ առանց կեղծաւորութեան, ուրախամիտ առանց լկտութեան, տրտում առանց վհատելոյ, ծանր առանց դանդաղանաց, շոյտ առանց թեթեւութեան, միամիտ առանց նենգութեան, երկիւղած առանց անյուսութեան, յուսալ ի քեզ առանց յանձն ապառտան լինելոյ, զգաստ առանց ապականութեան, հնազանդ առանց հակառակութեան, համբերող առանց տրտնջելոյ, խրատել զքնկերս առանց ցասման, եւ առանց մեծամտելոյ չլինել զնոսա բանիւ եւ օրինակաւ:

Տուր ինձ, Յիսուս իմ, սիրտ արթուն՝ զոր ոչ մի ինչ ի հետա-

քրքիրն խորհրդոյ ի քէն անջատել կարացէ. յարգարեա զսիրտ իմ անշարժ՝ զոր ոչինչ սէր անարժան յինքն յանկուցանել բաւական լիցի. շնորհեա ինձ սիրտ անվկանդ, զի մի կարացեն նեղութիւնք պարտասեցուցանել. արա զսիրտ իմ ազատ՝ զի մի երբեք բուռն ցանկութիւնք զհետ ձգեսցեն. պարզեւեա ինձ սիրտ ուղիղ՝ զոր ոչինչ դիտաւորութիւն վատթար իշխեցէ ապականել եւ ի քէն խտորեցուցանել:

Շնորհեա ինձ, զթած Տէր, միտս ի ճանաչել զքեզ, փոյթ ի խնդրել զքեզ եւ իմաստութիւն ի գտանել զքեզ, ուղղութիւն վարուց ըստ քոյ հաճոյից, հանապազորութիւն՝ զի ակն կալայց քեզ լի սիրով եւ յուսով, եւ վստահութիւն ի փարել զքեւ հաւատարմութեամբ: Տուր, Տէր, զի ոգւով ապաշխարութեան գիրկս արկից վերջտայ եւ պատժոյ՝ զոր աճես ի վերայ իմ. տուր ի կենդանութեան

վայելել յերախտի քո շնորհօք, եւ յերկնաւոր հայրենիս անդ՝ մտանել յուրախութիւնս քո փառօք: Որ ընդ-Հօր եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյն կենդանի ես եւ թագաւորես յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: Ս. Թ. Լ. Արմենացի:

Խնդրեա՛ ինձ: Տէր, որ պատրաստ ես միշտ ունին մատուցանել խնդրուածայ քոյ ծառայիցդ, աղաչեմք քեզ, մի թողուր զնոսա որ ի քեզ եղեալ իցեն զյոյս իւրեանց: Տուր հիւանդաց օգնութիւն, բժշկութիւն եւ մխիթարութիւն, ճանապարհորդաց խաղաղութիւն: Ամբեա զօգոյց անհարթութիւն, եւ օրհնեա զպտուղս երկրի: Պահեա ի խաղաղութեան զաշխարհ, զեկեղեցիս, զթագաւորս, զքահանայս եւ զհամօրէն ժողովուրդք: Շնորհեա ննջեցեցոյ հանգիստ, եւ յիշեա զայնոսիկ՝ որք նուիրեցին նուէրս եւ վասն որոց նուիրեցին: Տուր աղատութիւն նեղեցոյ եւ վշտացեցոյ, եւ մեզ պարզեւեա շնորհս:

Ունկն դիր, մարդասէր Տէր,
 խնդրուածաց՝ զոր մատուցանիցեն
 քեզ վասն մեր դշտոյն ամենեցուն
 սուրբ Մայրն Աստուծոյ Մարիամ,
 եւ հրեշտակապետք Միքայէլ, Գա-
 բրիէլ եւ Ռափայէլ, եւ համօրէն
 գունդք երկնաւորաց: Աղօթիւք
 նահապետաց, մարդարեից, հայ-
 րապետաց, առաքելոց, մարտիրո-
 սաց, արդարոց եւ իմաստուն կու-
 սանայ՝ եկեացէ ի վերայ մեր օր-
 հնութիւն նոցա եւ սէր, նոցին օգ-
 նականութիւն եւ համբերութիւն:
 Եղեցի հանապազ ընդ մեզ յամե-
 նայն դործս մեր օրհնութիւն եւ
 շնորհք Տեառն մերոյ եւ փրկչին
 Յիսուսի Քրիստոսի. ամէն:

= Աւստրէկի Սոյն Մարիամ: Յի-
 շեա, ո՛վ կոյս բազմագութ, եթէ ի
 յաւիտենից ոք ոչ լուաւ, եթէ ի
 քո պաշտպանութիւն ոք ապաս-
 տան եղեւ եւ զքո նպաստաւորու-
 թիւն խնդրեաց եւ հայցեաց զքո
 օգնականութիւնդ, եւ լքեալ թո-
 ղաւ: Արդ ես այսպիսի յուսով

համարձակեալ, առ քեզ ընթա-
 ցեալ ապաւինիմ, ո՛վ կոյս կուսա-
 նաց եւ Մայր մեր, առ քեզ դամ,
 առաջի քո մեղաւորս հեծութեամբ
 կամ: Մի անտես առներ զաղաչանս
 իմ, Մայր Բանին Աստուծոյ, այլ
 լուր հաշտութեամբ եւ ունկն դիր,
 ամէն: Ս. Բեռնարդ: (Երեւոյնիւն
 300 աւար ընդհեւ ի Պիտի Թ. Ե.) =

Աստուծոյ աղօթից: Տայր ողոր-
 մութեանց, պաղատիմ առ քեզ,
 մի թողուր զե ի կորուստ երթիցէ
 ոգի, որ յաճախագոյնս յինքն ըն-
 կալաւ զՈրդի քո, զոր յերկնից ա-
 ռաքեցեր յաշտարհ՝ խնդրել եւ
 կեցուցանել զկորուսեալն: Զայո՛
 շնորհեա ինձ, Տէր, անբաւ ողոր-
 մութեամբ քով. ամէն:

ԵՐԵԳՇԱԲԱԹԻ

ՅԱՌԱՋ ԲԱՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ

Երկեր պահ է Գողգոթի: Վաղցր
փրկիչ իմ Յիսուս Բրիտանոս, երկիր
պագանեմ յամենայն սրտէ, շնորհս
եւ զոհութիւնս մատուցանեմ քեզ
ի խորոյ սրտի իմոյ, զի գթով մեծաւ
գնոց պատուական արեան քոյ գնե-
ցեր զմեզ: Այլ բաբէ սքանչելեացս
ի յիշատակ այսր սիրոյ քոյ եւ յառ-
հաւատչեայ փառացն հանգերծելոց
ամենակալն զօրութեամբ, իմաստու-
թեամբ եւ բարութեամբ քով իմա-
ցար եւ զհնարս տալոյ մեզ ի կերա-
կուր եւ յըմպելի զնոյն ինքն զմարմին
եւ զարիւն քո, եւ անպառերեմն ան-
ճառ քաղցրութեամբ քով արժանի
արարեր զիս՝ որ վատթարս եմ քան
զամենայն մեղաւորս, կոչել ի պաշ-
տօն աստուածեղէն խորհրդոյս եւ
խառնել ի համար քոց պաշտօնէից:

Յա՛մին լէր: Այլ ինձ, եղուկ եմ
ես, քանզի ցայժմ ոչ արժանի ըստ

ՅԱՌԱՋ ԲԱՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ 53

իմում կոչմանն վարս ցուցի յանձին,
այլ բազում անգամ ծանրագոյն
մեղքք (մահաւանդ այս նիշ կամ այն
նիշ մեղքք) թշնամանեալ զայրա-
ցուցի զքեզ, Տէր: Յաւ է ինձ գոնէ
այժմ ի խորոյ սրտի վասն յանցու-
ծոց իմոյ՝ զորս ընդգէմ անսահման
սիրոյ քոյ դործեցի կամ այլոց պատ-
ճառք եղէ գործելոյ: Եւ հաստա-
տեալ գնեմ ի մտի յայսմ հետէ
զքեզ միայն սիրել, քեզ միայնոյ
հաճոյ լինել եւ ի քեզ միշտ յարել:

Մապոյցանէ: Այլ արգ մատչեմ
ի սեղան կոչնոց քոց, եւ նուիրեմ
քեզ յօժարութեամբ եւ սուրբ դի-
տաւորութեամբ զարժանաւոր պա-
տարագ մարմնոյ եւ արեան քոյ, —
զոր դու ինքն մի անգամ ի սեղանի
խաչի վասն մեր մատուցեր, — ի գո-
վեստ եւ ի փառս անբաւ մեծփայել-
չութեան քոյ, ի յիշատակ սքանչե-
լի խորհրդոյ մարմնաւորութեան,
կենաց, չարչարանաց եւ մահու քոյ.
ի զօհանալ զքեզ ի վերայ ամենայն
պարգեւացն եւ բարեբարութեանց,

ղոր ցայս վայր ամենայն ընտրելոյ քոյ եւ ինձ անարժան մեղաւորիս շնորհեցեր կամ շնորհել հանդերձեալ ես. ի քաւութիւն մեղաց իմոց, եւ ի փրկութիւն Ա. Ա. կենդանեաց եւ ի սփոփանս Ա. Ա. ննջեցելոյ: Երանի ինձ, եթէ կարող եղէց զքնաւ սէր, զեռանդունն եւ զցանկութիւն քոյ բարեկամաց՝ որք արդէն իսկ յերկինս թագաւորեն կամ յերկրի զինուորիցին, յիս արծարծանել, եւ բոտ արժանեաց զպաշտօնս զայս մեծիսիրոյ քոյ կատարել:

Հաւար: Հաւատամ որովհ, ովք քաղցր Յիսուս, եւ խոստովան լինիմ բերանով, զի Հայր Աստուած յինքեան անչափ երանելի, կարող, կատարեալ եւ ոչինչ իմիք կարօտ, այնպէս սիրեաց զաշխարհ բոտ անեզը ողորմութեան իւրում, զի զքեզ զՈրդին իւր միածին ետ մեզ փրկիչ: Հաւատամ, եթէ դու, որ ի միասին էական ես ընդ Հօր, ելեր անսահման սիրով քով ի ծոցոյ Հօր եւ խոնարհեալ իջեր յարգանդ երանելոյ

կուսին՝ զգեանու մարմին վասն մեր մարդկան: Հաւատամ զի սէր քո եւեթ որ առ մեզ՝ զբեկաց զքեզ սահմանել ի յետին ընթրիս զխորհուրդ ճշմարիտ մարմնոյ եւ արեան քոյ, զի տալես զքեզ ցանդ ի կերակուր ոգւոց մերոց եւ կաղաւթեալ զօրացուցես զմեզ: Եւ ապա ուրեմն լեալ Հօր քում հնազանդ մահու չափ, մատուցեր անձամբ զանձն պատարագ վասն մեր ի սեղանի խաչին:

Յոյ: Յուսամ ի քեզ, Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ, եւ լի վստահութեամբ յարուցեալ դամ առ քեզ, որ ի մեր սակո մեծամեծ զարմանալիս գործեցեր եւ դառնադառն չարչարանս առեր յանձն: Զինչ իցէ զոր տալ մեզ զլանայցես, որ այնպէս սիրեցեր զմեզ, մինչեւ զանձն քո ետուր:

Սէր: Արեւմ զքեզ, ցանկալն Յիսուս, յամենայն զօրութենէ ոգւոյ իմոյ, եւ կամիմ շնորհօք քովք սիրել զքեզ յայսմ հետէ՝ միշտ եւ յաւիտեան:

նորիքէն զանոն: Օգնէ տաց
տրիտուր քեզ, Տէր, վասն այնչափ
պարգեւաց քոյ եւ ընդ ամենայնի՝
զոր ետուր ինձ: Ուրանամ արդ ա-
ռաջի քո զանձն իմ, եւ ի հաճոյս
բարերար կամաց քոյ լիով յանձն
առնեմ զմարմին, զհոգի եւ զամե-
նայն ինչ զիմ: Զի՞նչ ունիմ՝ զոր
չիցեմ առեալ յողորմութենէ
քումմէ: Զի՞նչ է մարդ՝ առ հա-
մեմատութեամբ արարչին իւրոյ:
Զի՞նչ այն իցէ՝ զոր արարած մի
խոտան եւ որդն երկրի, ողորմելի
ոք մեղաւոր եւ ծառայ անպիտան
կարիցէ մատուցանել Աստուծոյ՝
իւրում արարչի եւ Տեառն: Քաջ
գիտեմ, զի ողորմելի եմ եւ բա-
ղում իմիք կարօտ, ոյր վասն կա-
մակար խոնարհեցուցանեմ զանձն
իմ ընդ հզոր ձեռամբ քով: Տէր
Յիսուս՝ բարեխօս եւ միջնորդ իմ,
քանզի մեծատուն ես արժանեօք եւ
առատ ողորմութեամբ, առ ի ձեռս
քո զգատաստան իմ, եւ ի գանձուց
անչափ սիրոյ քոյ մեծացոյ զւրաւո-

րութիւն իմ, զգինս պատուական
արեան եւ ամենայն արժանեաց քոյ
մատո Հօր քում երկնաւորի: Լցո՛ւ,
աղաչեմ զթերին զայնր՝ զոր ես ին-
ձէն չեմ ձեռնհաս վճարել, մա-
նաւանդ զգոյզն եւ զանկատարն
պատրաստութիւն՝ որով մատչեմ
ի սուրբ խորհուրդս յայտոսիկ, զի
քեւ հաճեցի նա ընդ պաշտօն ան-
արժան ծառայութեան իմոյ:

Խնդրո՛ւք: Տուր ինձ, կենարար
իմ Յիսուս, վասն անբաւ ողորմու-
թեան քոյ, պաշտել հանապազօր
հաստատուն հաւատովք, մեծա-
րանօք եւ չնորհակալ մտօք զահա-
գին խորհուրդս զայս եւ զպարգեւ
ըբանչելի սիրոյ քոյ, եւ այժմ եւ
միշտ ընդունել սուրբ եւ եռանդ-
նալից սրտիւ: Զօրացո՛ւ զիս, զի սի-
րով, զգաստութեամբ, խոնարհու-
թեամբ եւ հեզութեամբ եւ աս-
տուածահաճոյ վարուք՝ որպէս ինչ
վայել իցէ քահանայի հաւատար-
մի, ջանացոյց շուք դնել իմում
քահանայական պաշտաման, յոր

առանձինն շնորհօք քովք կոչել
 զիս հաճեցար: Որպէս զի քեզ
 հաճոյ եղիցի ծառայութիւնս իմ
 յառաւել փառս քս եւ յօգուտ
 որբոյ եկեղեցոյ եւ ի փրկութիւն
 անձին իմոյ եւ մերձաւորաց իմոյ:
 Եւ արդ յաղերս անկեալ աղաչեմ
 զքեզ, զի ի ձեռն տուրբ մարմնոյ
 եւ արեան քոյ կորզեալ անջա-
 տեսցես զսիրտ իմ յամենայն յօ-
 ժարութեանց՝ որք եւ փոքու իւրիք
 արատեն զհոգի, արդեւուն ի նմա-
 նէ զճաշակ եւ զպտուղս խորհրդոյս
 այսորիկ եւ խափան լինին միաւո-
 բեւոյ ընդ քեզ ի ներքուստ, զի
 ճաշակեցից թէ քանի քաղցր ես,
 Տէր: Արա զիս մի ընդ քեզ հո-
 գալով, զի դու յիս բնակեցցես եւ ես
 ի քեզ, եւ այլ եւս ոչինչ բաւա-
 կան լիցի բաժանել զիս ի քէն:
 Զի ինձ մերձենալ առ քեզ բարի
 է եւ ի քեզ դնել զյայտ իմ: Զքնչ
 կայ իմ բնաւ յերկինս, եւ բաց ի
 քէն զինչ եւս խնդրեցից յերկրի,
 բաժին իմ Աստուած յաւիտեան:

Կոչել զսուրբ յօգնութիւն: Առ
 ձեզ, տուրբ բարեկամք Աստուծոյ,
 վստահութեամբ մեծաւ ընթացեալ
 ապաւինիմ: Եւս առաւել զքեզ,
 ով հաւատարիմ պաշտպան իմ,
 Մայր Աստուծոյ Մարիամ, որ լի ես
 շնորհօք եւ տարար ի տուրբ արգան-
 զի քում զԱստուած եւ զՄարդ,
 զքեզ կարգամ ինձ ի թիկունս օդ-
 նականութեան: Չեռն տուք ինձ եւ
 դուք Ա. Ա. տուրբ պաշտպանք իմ,
 որ տեսանէքդ այժմ զՏէր դէմ
 յանդիման եւ լիով բերանով ճա-
 շակէք զհացս զայն, մինչ մէք իբր
 ընդ հայեւի օրինակաւ նշմարեմք
 զնա աստէն եւ ընդ ծածկեալ կեր-
 պարանօք ընդունիմք: Երանի էր
 ինձ, եթէ ի ձերմէ բարեխօսութենէ
 օժանդակութիւն գտեալ՝ ցանդ
 կարող եղէց ընդունել օարժանա-
 պէս զհացս զայս երկնաւոր եւ զթո-
 շակ, զի ապա ուրեմն ընդ ձեզ յեր-
 կնաւորն հայրենիս դէմ յանդիման
 տեսեամք յաղեցոյց. ամէն:

ԵՐԵԲՇԱԲԱԹԻ

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Բարձր արա շէր: Գաի զոր սի-
րեաց անձն իմ, կալայ զնա եւ ոչ
արձակեցից: Փարիմ զքեւ, ցան-
կալի Յիսուս: Քանիօն երանութիւն
է ինձ, զի ընկալայ զքեզ, սէր եւ
ուրախութիւն իմ: Արչափ քաջա-
լերութիւն զգամ յանձին, զի ստա-
ցեալ ունիմ զքեզ, գանձ ոգւոյ
իմոյ, յորում եւ որով միայն մարթ
է ինձ գտանել զամենայն: Լցո,
Տէր, ի բարութենէ տան քոյ զա-
մենայն կարօտութիւնս իմ, եւ արա
զի քո եղէց ամենեւին, զոր օրինակ
դու իմ ես բոլորովին: Գու Յիսուս,
արարիչ եւ հաստիչ իմ, սիրտ
սուբբ համեա յիս եւ հոգի ուղիղ
նորոգեա ի փորի իմում: Գու ես
Տէր եւ թագաւոր իմ. ստացիր զիս
քեզ, եւ մի թողուր այլում ումեք
բաց ի քէն թագաւորելի ուրտի ի-
մում: Գու վարդապետ եւ ուսու-

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

61

ցիչ իմ, ուսո ինձ զքաղցրութիւն,
զեւրատ եւ զգիտութիւն: Գու բա-
րեխօս լեր վասն իմ առ Աստուած
Հայր, զի դարձուցէ յինէն զսրբա-
մտութիւն իւր: Գու որ հանդեր-
ձեալ ես գալ ի դատել զկենդա-
նիս եւ զմեռեալս, մի մոցես ի դա-
տաստան ընդ ծառայի քում: Գու
ես սիրելի փեսայ հոգւոյ իմոյ, խօ-
սեաց զիս քեզ հարսնութեան՝ ու-
ղորմութեամբ եւ զթուրութեամբ
քով: Գու ես առաջնորդ եւ պաշտ-
պան իմ, առ զիս առ քեզ, եւ
յայնժամ թէ պատրաստեացի ի
վերայ իմ պատերազմ՝ ոչ երկիցէ
սիրտ իմ: Տէր լցո իմ եւ կեանք
իմ՝ որ զենար վասն իմ ի խաչի, ի
քեզ յուսացայ, մի, մի ամաչեցից
յաւիտեան. այլ նեղեչք իմ եւ
թշնամեք իմ՝ նոքա տկարացին եւ
անկցին: Գու փրկիչ իմ, հան ի
գլուխ զգործ փրկութեան քոյ, զի
մի ի գուր ինչ լինիցին վաստակք
քո: Գու բաժին ժառանգութեան
իմոյ, եւ բաժին իմ յերկրին կեն-

դանեաց, դարձաւ այսինքն զժառանգութիւն իմ յիս: Գու փառք մեր եւ պսակ պարծանաց եւ վարձք մեր մեծ յոյժ. ընկալ զիս ի բարու թիւնս Տեառն՝ որք պատրաստեալ են այնոցիկ որ սիրեցին զքեզ: Սէր իմ Յիսուս, քաղցր Յիսուս, Յիսուս կուսածին որդի Մարեմայ, տուր ինձ շնորհս, սէր, իմաստութիւն, սրբութիւն եւ խոնարհութիւն, զի կարող եղէց կատարեալ սիրով սիրել զքեզ, զովել, վայելել ի քեզ, քեզ միայնում ծառայութիւն հարկանել. եւ ի քեզ դտանել զերանութիւն իմ այժմ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յն՝ յԱստուծոյ փրկիչ Թ. Օհ զեղեցիկ ես, սիրելի Յիսուս, որպէս վառ ես ի սէր քո զամենայն յօժարութիւնս իմ: Քանի զեղեցիկ ես, որչափ բարի եւ ցանկալի: Գու ես մի միայն փափկութիւն իմ, կեանք իմ, ցնծութիւն սրտի իմոյ եւ քաղցրութիւն իմ: Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ. առ քեզ կարդամ,

առ քեզ հառաչեմ եւ փափաքիմ: Սիրեմ զքեզ յամենայն զօրութեանէ սրտի իմոյ. զի դու ես Աստուած իմ, զլուսաւորական բարութիւն, սէր յաւիտենական, անբաւ իմաստութիւն, կարողութիւն անսահման եւ կատարելութիւն արձակ: Ապա ուրեմն ո՞վ մեկնեացէ զիս ի սիրոյ քումէ, Յիսուս. նեղութիւն, թէ դոյզն եւ առ ժամայն ցանկութիւնք, թէ մեծութիւնք անցաւորք, թէ սուտ փառք, թէ սնտախք սնտոտեաց: Արդարեւ ոչ սոքա եւ ոչ այլ ինչ, սէր իմ Յիսուս, լիցին առ այս բաւական. զի ինձ մերձեալ առ Աստուած բարի է եւ զնել յԱստուած զոյս իմ: Չեան տուր ինձ, սիրելի Յիսուս, ի սուրբ յառաջագրութեանս իմում. եւ մի թողուր երբեք առնել ինձ մոռացօնս խոստմանցն եւ եղելոց ի մօտի: Ահի ինձ նուիրական խորհուրդս այս ազդողադոյն դարման վիրացս զօր ի մեղաց վիրաւորեցայ, եւ լըւումն ամենայն շնորհացն եւ առաքինու-

թեանց. լիցի ընդդէմ ամենայն շարեաց եւ վտանգից ամուր պաշտպանութիւն եւ զբաւական յաւիտենական երանութեան. ամէն:

Գահանայ: Մարդասէր փրկիչ իմ Յիսուս Քրիստոս, որչափ քաղցր եւ հեզ է հոգի քո, եւ զթած առ այնոսիկ որ կարգան առ քեզ: Զի մինչ դեռ ոչինչ էաք, աստուածեղէն ողորմութեամբ քով հաներ զմեզ յոչընչէ յինչ. մինչ թշնամիք քո էաք, իջեալ յերկնից գնաց գնեցեր զմեզ սքանչելեօք իմաստութեան քոյ: Եւ զի առանց քո ոչ մարմնով եւ ոչ իսկ հոգւով կեալ եւ շարժեալ մարթիմք, դու անբաւ ողորմութեամբ հանապազ զօրացուցանես զմեզ խորհրդոցն եւ շնորհաց օգնականութեամբ. եւ սքանչելապէս բաշխես մեզ ի գոհութեան խորհրդեանս զքեզ գլխովին՝ զմարմին, զարիւն եւ զաստուածութիւն քո: Ո՛ր անբաւ սէր, ո՛վ անչափ ողորմութիւն, ո՛ր մեծի եւ նորանշան խորհրդոյս:

Բարէ սքանչելեացոյ, Աստուած յանձին ունի գալ առ իս. թաղաւորն եւ Աստուած մեծ վայելութեան առ ծառայ անարգ. Աստուած առ մարդ. Արարիչն առ արարած: Ուստի՞ է ինձ այս, զի եկեացէ Տէրն տերանց առ իս: Ո՛վ Աստուած իմ, զի՛ սքանչելի է անուն քո ի վերայ ամենայն երկրի: Ո՞րք ի մարդկանէ պատմեցէ զգօրութիւնս քո. ո՞վ որ լսելի արասցէ զօրհնութիւնս քո: Արդարեւ Տէր, թէ եւ ամենայն անդամք իմ ի լեզուս չըջեցին, եւ ամենայն տուրեւառ շնչոյ կենաց իմոց ի գովութիւնս եւ ի գոհութիւնս փոխեցին, սակայն եւ այնպէս ոչինչ իսկ են՝ եթէ ընդ քո ողորմութիւնս համեմատեցին: Եւ արդ՝ զայս ինչ միայն խնդրեմ, Տէր, որ գիտակց ես անբաւականութեան իմում, զի համօրէն արարածք ընդ իս եւ ընդ իմ գովեացեն եւ օրհնեսցեն զանուն քո ի յաւիտեան:

Մարտիրոս: Հայր ողորմութեանց եւ Աստուած ամենայն

մխիթարութեան, որ անսահման սիրով քով ետուր մեզ զՈրդի քո միածին, աւասիկ ես ողորմելի մեղաւորս՝ որ այժմիկ հաղորդեցայ մարմնոյ եւ արեան նորա, եւ զնա իբրեւ զիմ ինչ ստացեալ ունիմ արդ ի ներքս ի սրտի իմում, մատուցանեմ քեզ զսէր իմ՝ միաւորեալ զայն ընդ սիրոյ, զոր նա ի խաչափայտի քեզ եցոյց։ Ահա, Հայր զթած, այս իսկ է դանձն այն՝ յորում հաստատեմ զբովանդակ յոյս իմ, սոքին իսկ են մեծութիւնքն՝ զորս քեզ ի հատուցումն իմոց պարտեացն մատուցանեմ։

Հայեաց, մարդասէր Հայր, յերեսս Բրիտանի օձեւոյ քոյ, եւ քանզի նոյն ինքն Որդի քո սիրելի՛ ընդ որ հաճեցար, յանձն առ այժմ անձկագոյնս միաւորել ընդ իս, թախանձանօք աղաչեմ, զի նայեսցիս յիս աչօք ողորմութեան։ Ընդ նորա պաշտպանութեամբն եւ խնամակալութեամբ, ընդ հովանեաւ նորին արժանեացն յանդիման լինիմ քեզ,

զի ընկալցիս զիս մարդասիրութեամբ իբրեւ զնա ինքն, եւ հայեսցիս առ իս քաղցրութեամբ՝ որպէս առ ստրուկ եւ առ ծառայ որ ամենայն իրաւամբ քո իցէ։

Մի թողուր, աղաչեմ, զի ի կուռուստ երթիցէ ոգի, որ այնչափ յաճախագոյն ընկալաւ ի սիրտ իւր զՈրդի քո, զոր յերկնից առաքեցեր յաշխարհ խնդրել եւ կեցուցանել զկորուսեալն։ Զայս շնորհեա ինձ անսահման ողորմութեամբ քով, ամէն։

Վարդապետ Կարոսէ : Աղաչեմ զքեզ, Տէր, լիցի սուրբ պատարագս զոր արդ մատուցի քեզ, ի կատարեալ ուղղութիւն վարուց իմոց, ի քաւութիւն եւ ի հատուցումն ամենայն մեղաց եւ անհոգութեանց իմոց եւ մեղաց ամենայն աշխարհի։ Նորոգեա ի ձեռն պատարագիս զամենայն հոգեւոր բարիս զոր կորուսի, եւ լցա զպէտս եւ զքաւորութիւն իմ։ Ի ձեռն նորին մեռս յիս զամենայն ընդ որ չհաճիցիս, եւ արա զիս

այր ըստ սրտի. քուժ: Ի նորին ձեռն արա զսիրտ, զհոգի եւ զմարմինս իմ, կերպարանակից սրտի, հոգւոյ եւ մարմնոյ նուիրական մարմնաւորութեան քոյ, եւ լուսաւոր արա զիս լուսով աստուածութեան քոյ: Շնորհեա ինձ վասն նորին արդեանց լինել հաւատարիմ ի քուժ ծառայութեանդ, սիրել զքեզ անխառն սիրով, զի միաւորեալ ընդ քեզ ի ներքուստ, փոխեցայց ի քեզ ի փառս անուան քոյ՝ որ կոչեցեալ է ի վերայ մեր, որպէս զի դու յիս բնակեցցես եւ ես ի քեզ:

Դարձս, Տէր, ի մոլորութեան ճանապարհէն զհէք եւ զթշուառական մեղաւորս. աճ ի գիտութիւն ճշմարտութեան զհերեսիովտայս եւ զհերձուածողս. լուսաւորեա զանհաւատս որք զքեզ ոչ ճանաչեն. օգնական լեր ամենեցուն՝ որ ի կարօտութեան են եւ ի վիշտս. ձեռնառ լեր այնոցիկ՝ որք յանձն եղեն յաղօթս իմ. օգնեա ծնողաց, մերձաւորաց եւ բարերարաց իմոց

կենդանեաց եւ ննջեցելոց: Ողորմեա, Տէր, ամենեցուն առ հասարակ՝ որոց վասն պարտիմ առնել աղօթս. տուր կենդանեաց թողութիւն եւ շնորհս, շնորհեա հաւատացեալ ննջեցելոց հանգիստ եւ լոյս յաւիտենական: Գահութիւն քեզ, Տէր Յիսուս Քրիստոս, յաւիտեանս. ամէն:

Աղբն աւ երանելի Առաքիւն: Մարիամ Այս եւ Մայր սուրբ, բնկալ արգ յինէն զՈրդի քո սիրելի, զոր յղացար ի սրբական արգանդի քուժ, ծնար, դիեցուցեր եւ ի զիրկս քո գգուեցեր: Աւադիկ մատուցանեմ քեզ խոնարհութեամբ եւ սիրով զնա ինքն՝ որոյ տեսլեամբն ուրախ լինէիր եւ զմայլէիր նովա ի հաճութիւնս երկնաւորս, զի փարեցիս զնովա եւ ցուցցես նմա գգութ սրտի քոյ: Նուիրեմ զնա սրբոյ երրորդութեան ի բարձրագոյն պաշտօն երկրպագութեան. եւ եւս ի պատիւ եւ ի փառս Մօրդ Աստուծոյ. եւ վասն պիտոյից

իմոյ եւ բովանդակ աշխարհի: Ո՛վ Մարիամ, անմարթ է թէ լսելի ոչ լինիցիս՝ որ զմայրենի իշխանութիւնն առ Աստուծոյ ընկալար: Եւ արդ, ողորմութեան քոյ է՝ առնել շնորհս աշխարհի, ընդունել խնդրուածովք թողութիւն յանցաւորաց, հիւանդաց բժշկութիւն, ականջաց հոգեով՝ զօրութիւն, վշտացելոց մտիթարութիւն եւ վտանգելոց օգնութիւն եւ ազատութիւն. ամէն:

Կոչել լսո՛ւքս յօգնականսն: Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, դուք էք մտիթարութիւն աղքատ անձին իմոյ եւ առանձինն պահապանք եւ պաշտպանք իմ. աղէ՛ դարձուցէք զաչս ձեր տեսանել զԱրքայապետ ձեր եւ զԱրարիչ, զվարձս վաստակոյ եւ զսրբութեան ձերոյ, զգրւխաւսրական բարութիւն եւ զերանութիւն ձեր՝ որ այժմիկ ի սրտի իմում զիւր տաղաւար հարեալ է, եւ խնդրեալք ի նմանէ՝ որում ի կենդանութեան ձերում բանիւք եւ

գործովք մօտագոյնս եղէք նմանողք. զի հանապաղ զհետ երթայց զհետոյ ձերոյ, փոյթ յանձին կալայց ժամանել ի կատարելութիւն, եւ յետոյ լցեալ արժանեօք հասից ի հաղորդութիւն կենաց ձերոյ:

Կարարած աղջկից: Տէր Յիսուս ֆրիստոս, ի քո ձեռս առնեմ ապաստան զմտիթարութիւն, զերանութիւն եւ զբնաւ բարիս հոգւոյ իմոյ. յանձն առնեմ եւս խոնարհութեամբ մարդասէր սրտի քում զիս եւ զամենայն եղբարս իմ, զբարեկամս եւ զթշնամիս իմ: Մի՛ փակեր, Տէր, զգութ սիրոյ քո ի մէջ եւ արա զմեզ մի ընդ քեզ: Փոյթ յանձին կալայց կեալ ի քեզ եւ վասն քո. եւ մի՛ ինչ մի յարարած իրաց՝ իցէ նիւթ եւ վախճան բանից եւ գործոց իմոյ, եթէ ոչ դու, սէր իմ, որ կենդանի ես եւ թագաւորես ընդ ամենայն յաւիտեանս. եւ զիցի, եղիցի:

ՉՈՐԵԳՇԱԲԱԹԻ

ՅԱՌԱՋ ԳԵՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ

Ո-ղիշ ԴԵՐԱՆՈՐԱՆԻՆ: Տէր
Աստուած, ես անարժան ծառայ
քո կամիմ յայսմ առաւօտուս՝ որ-
չափ ի կարի իմում է՝ սիրոյ, մե-
ծարանայ եւ աստուածպաշտու-
թեան եռանդմամբ մատուցանել
անչափ մեծ վայելչութեան քում՝
որում եւեթ պարտին փառք,
զսուրբ պատարագս զայս ըստ կար-
գի պաշտաման սրբոյ Հոռոմէական
Եկեղեցւոյ: Նուիրեմ քեզ զպա-
տարագս սուրբ՝ միաւորեալ ընդ
ամենայն ընդունելի պատարագս,
ընդ գինս արեանն Տեառն մերոյ
Յիսուսի, ընդ արժանիս երա-
նելոյ Կուսին, ամենայն սրբոց եւ
ընդ աղաչանս եւ զոհութիւնս
Եկեղեցւոյ սրբոյ. խառնեմ զայս
ընդ պատարագին ընդ այնմիկ՝ զոր
ի յետին ընթրիս հաստատեալ եգ
Յիսուս եւ ի խաչին հան ի գլուխ,

ՅԱՌԱՋ ԳԵՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ 73

լեալ ինքնին քահանայ եւ պատա-
րագ: Եւ եւս մատուցանեմ քեզ
զայս ի սէր եւ յանուն Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի եւ հարսին նորա
Եկեղեցւոյ, եւ այն առ սէր քո եւ-
եթ եւ առ ցանկութեան կատարելոյ
զհաճոյս քո ցանգ եւ յամենայնի:

Մատուցանեմ քեզ զայս՝ ի
խոստովանութիւն անարար մեծու-
թեան եւ տէրութեան քոյ ի վե-
րայ ամենայն արարածոց, եւ մերոյ
առ քեզ հպատակութեանս. ի
զոհութիւն քեզ վասն պարգեւ-
այն եւ բարեայ՝ զոր շնորհեցեր
արարածոց քոց. եւ առ ի սպառ
ջնջումն ամենայն թշնամանացն
զորս թշնամանեցար, եւ արհա-
մարհանայն սրովք արհամարհե-
ցին զքեզ. ի պաշտօն երկրպագու-
թեան որ քեզ միայն պարտի,
միաւորեալ զայն ընդ բնաւ երկրը-
պագութիւնս Քրիստոսի, երանե-
լոյ Կուսին, ամենայն հրեշտակաց
եւ սրբոց. յաճեցուցանել զու-
րախութիւն մարմնաւորութեան

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ի յիշել զկեանս եւ զչարչարանս նորա, եւ ի յաւելուած փառաց եւ երանութեան անարատ Վուսին եւ ամենայն հրեշտակաց եւ որբոց:

Նուիրեմք եղ զպատարագս զայս ի լինել շնորհակալ վասն ամենայն երախտեացն՝ որովք ցայժմ լցուցեր զիս. ի հատուցումն մեզաց իմոց՝ վասն որոց ցաւ է ինձ ի սրտէ. վասն թշնամանացն եւ արհամարհանաց՝ որովք թշնամանեցի զքեզ, եւ վասն այժմու եւ առ յապա պիտոյից հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ:

Եւ դարձեալ մատուցանեմք եղ զայս վասն կենդանեաց եւ ննջեցելոց, եւ վասն այնոցիկ՝ որոց պարտական եմ, այս ինքն՝ վասն ազգականաց, բարեկամաց, մերձաւորաց եւ բարերարաց իմոց. յաղագս ամենայն աստիճանաց նուիրապետութեան կաթողիկէ Եկեղեցւոյ. վասն քրիստոնեայ իշխանացն միութեան, առ արմատաքի հերետիկոսութեանցն եւ հերձուածոց

կլէլոյ, ի դարձ ամենայն ազգացն անհաւատից. վասն ամենայն ուխտի մանկանց եւ կրօնաւորական կարգաց, զի ի սրբութեան զնոսին պահեցես եւ աճեցուցես. վասն ազատութեան հոգւոյն որ ի քաւարանի, այլ առաւել եւս վասն այնոցիկ՝ որ ետուն զտուրս ողորմութեան, զի ըստ նոցա կամացն եւ դիտաւորութեան զպատարագս զայս մատուցից, առ որս՝ դիտեմ իսկ այժմ՝ մերձեցուցանել զպատուս սորա:

Հայեաց արդ, Հայր երկնաւոր, եւ յիս յանարժան ծառայքս, որ կամ առաջի քո՝ զի պատգամաւորեցայց վասն կենդանեաց եւ ննջեցելոց: Շնորհեա, Տէր, ննջեցելոց հանգիստ, կենդանեաց զներելութաւորութեան, բաշխեա շնորհս այնոցիկ՝ որ ճշմարտութեամբ եւ հաւատարմութեամբ քեզ ծառայիցեն, որպէս զի եւ ի սէր քո իռպառ հանապազորդեացեն, ամէն:

Գլխաւոր առաքինիքն: Հաւատամ ի քեզ, Տէր, առաջին ճըշ-

մարտութիւն՝ վասն անասանի իշխանութեան քոյ: Երկիր պագանեմ քեզ, վասն անարար մեծ վայելելութեան քոյ: Սիրեմ զքեզ, վասն անշարի բարութեան եւ քաղցրութեան քոյ: Ամաչեմ յանձն իմ, զի զքեզ զանասանի բարիք թողեալ, զդոյզն եւ զառաջս բարեաց զհետ պնդեցայ: Ստրջանամ եւ դարչիմ ի մեղաց իմաց, այնու՝ զի սիրեմ զքեզ ի վեր քան զամենայն. դնեմ ի մոի քոյով օգնականութեամբ ուղղել յամենայնի զվարս իմ, զի աստէն իսկ արարից քեզ հատուցումն: Հորհրէս մատուցանեմ քեզ վասն ամենայն երախտեացն՝ որովք ոչ դադարես երբեք լցուցանել զիս: Առ քեզ դարձուցանեմ զամենայն՝ որ ինչ իմ է, եւ ի քո կամս առնեմ ապաստան վարել զնոսին: Առ սէր քո՝ տամ յամենայն սրտէ թողութիւն ամենեցուն՝ որք դառնացուցեալ վշտացուցին զիս: Խնդրեմ ի քէն վասն սրբոց չարչարանաց

Որդւոյ քոյ, ողորմեա հոգւոյ իմու՝ յանջատել անդ ի մահկանացու մարմնոյս, եւ կազդուրեալ զնա սուրբ խորհրդովք՝ տարեալ հասո ի կեանս յաւիտեանականս. ամէն:

Պաշտօնաւոր: Լճակաւ մշտնջենաւոր Աստուած, մատչիմ արդ ի խորհուրդ միածնի Որդւոյ քոյ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Յարուցեալ զամ տկարս առ բժիշկն կենաց, անմաքուրս յաղբիւրն ողորմութեան, կոյրս առ լոյսն յաւիտեանականն պայծառութեան, աղքատս առ Տէրն երկնից եւ երկրի: Խնդրեմ, Տէր, յանշարի առատաձեռնութենէ քումէ, զի հաճեցիս զօրացուցանել զտկարութիւն իմ, լուանալ զաղտեղութիւնս իմ, լուսաւորել զկուրորութիւն իմ, մեծացուցանել զաղքատութիւն իմ, զգեցուցանել զմերկութիւն իմ. զի այնպիսի մեծաբանօք եւ խոնարհութեամբ, այնչափ ստրջանօք եւ եռանդեամբ, այնպիսի դիտաւորութեամբ, յա-

սիրելի գրաւականացս՝ Յիսուսի եւ Մարեմայ, լեր ինձ օգնական, զի ի բաց փախեալոց յամենայն աղտեղութենէ մեղաց, եւ հանապազօր մաքուր մտօք, սուրբ սրտիւ եւ ամբիժ մարմնով ծառայեցից Յիսուսի եւ Մարեմայ. ամէն:

Սուրբ Յովսէփ, օրհնեալ ես ի մէջ արանց, քանզի արժանի եղեր ոչ միայն տեսանել եւ լսել, այլ եւ բառնալ եւ համբուրել, զգեցուցանել եւ պահպանել զԱստուած, զոր բազում թագաւորք ցանկացան տեսանել եւ ոչ տեսին, լսել եւ ոչ լուսն:

Աղաչեա վասն մեր, սուրբ Յովսէփ: Զի արժանի լիցուք խոստմանցն Քրիստոսի:

Տէր, որ շնորհեցեր մեզ զարքունական պատիւ քահանայութեան, զօրացս զմեզ՝ զի լիցուք նմանող սրբոյն Յովսէփայ, — որ արժանի գտաւ շօշափել եւ բառնալ ի գիրկս իւր զմիածին Որդին քո՝ որ ծնաւ ի սրբոյ կուսէն Մարեմայ, — եւ ջա-

նացուք սպասաւորել սուրբ սրտիւ եւ ամբիժ վարուք սեղանոյ քում սրբոյ, եւ ընդունել այնպէս զնուիրական մարմին եւ զարիւն Որդւոյ քոյ, զի յանտի կեանս վարձուց յաւիտեանականաց լիցուք արժանի. Քրիստոսիւ Տերամք մերով. ամէն: ==

ԱՍՏՈՒՅԷՆ: Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, ես անարժան մեղաւորս յարժանիս ձեր վստահ լեալ, կամիմ յայսմ առաւօտուս ի պատիւ եւ ի փառս ձեր մատուցանել զսուրբ պատարագ մարմնոյ եւ աւրեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Աղաչեմ զձեզ խոնարհուլ թեամբ, բարեխօս լերուք վասն իմ առ Տէր, զի զպատարագս զայս իմովսանն փութով արժանապէս մատուցից եւ լիցի ընդունելի, եւ ես արժանի գտայց երբեմն ընդ ձեզ եւ ընդ ամենայն ընտրեալս օրհնել զԱստուած յաւիտեանս. ամէն:

ՉՈՐԵԲՇԱԲԱԹԻ

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱԴԻ

Երկր պահանջ:

Լըրկրպաղեմ տենչմամբ սրտի
Աստուածութեան,

Ստուգիւ ծածկեալ զդալի ձեւօր
յայսմ խորհրդեան:

Քեզ խոնարհի սիրտ իմ բոլոր
որպէս արժան,

Ձի զքեզ տեսեալ ոչ հանդարտ
տի քոյ մեծութեան:

Ի քեզ սխալին աչք մեր եւ
քիմք ընդ շոշափման,

Բայց լըսեւօք հաւատալի լինի
միայն:

Ստոյգ հաւատամ զոր ինչ առայց
Աստուածքն Բան,

Քան զոր չիք ինչ ըստուգազոյն
ճշմարտութեան:

Ի խաչին էր Աստուածութիւնն
անյայտ միայն,

Իսկ աստ թաքչի եւ մարդկու
թիւնն համանգամայն:

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱԴԻ

83

Բայց հաւատով խոստովանիմ
եւ զերկոսեան.

Խոնդրեմ զհայցեալն աւաղակին
զործով զըջման:

Ո՛չ շոշափեմ որպէս թովմաս
երկրայական.

Այլ հաւատամ զՏէր եւ Աս-
տուած հաւատական:

Տուր ինձ ի քեզ հաւատու
նեւ յաւեժական,

Ի քեզ յուսալ եւ զքեզ սիրել
քան զամենայն:

Ո՛վ յիշատակ մշտակաւոյց
Տեառն մահուան.

Հաց կենդանի կենդանարար ազ-
դի մարդկան.

Հնորհեա մտաց իմնց ի քեզ
կեալ անսասան,

Եւ զքեզ քաղցր միշտ իմանալ
ի յաւիտեան:

Ո՛վ հաւալըսն զորովագութ
Բանդ հայրական,

Ձեռ անմաքուրս մաքրեա ցօղով
քոյոյ արեան.

Որոյ կաթիլ մի իսկապէս է բաւական,

Փրկել զաշխարհ ի յանցանաց միանգամայն:

Յոր այժմ հայիմ, ծածկեալդ Յիսուս ի սուրբ սեղան,

Մաղթեմ ի քէն տալ ինձ ուրում տենչամ այսքան.

Զքեզ տեսանել բաց երեսօքդ էմ յանդիման,

Եւ երանի լինել փառօք քոյ տեսութեան. ամէն:

Գոհանալ: Գոհութիւն քեզ, Տէր, բարերար հոգւոյ իմոյ, զի արժանի արարեր զիս երկնաւոր խորհրդոց քոց: Այլ զինչ տաց քեզ արիտուր: Ապաքէն կրտսեր եւ անարգ քան զամենեւին եմ ես: Վասն այսորիկ պաղատիմ առ քեզ, ողորմած Տէր, ընկալ զգոհութիւնս՝ զոր մատոյց քեզ վասն իմ ի բովանդակ կեանս իւր Որդիդ քո՝ կենարարն մեր՝ մարմնովն զոր ան ի սրբոյ կուսէն Մարեմայ: Ընկալ եւ զփառան՝ զոր ի հաստատել

անդ իւրում զխորհուրդն գոհութեան, ամբարձեալ զաչս իւր յերկինս՝ ետ քեզ Աստուծոյ եւ Հօր իւրում ամենակալի յանուն մեր ամենեցուն եւ ընդ մեր:

Ընկալ, բազմազնութ Հայր, եւ զխորհակալութիւնս՝ զորս երանելի Այոսն՝ Մայր միածնի Որդւոյ քոյ մատոյց քեզ, յորժամ յղացան եւ տարաւ ի սրբական որովայնի իւրում եւ ծնաւ զայն՝ զոր այժմս ես ինքն փակեալ ունիմ ի ներքս ի սրտի իմում: Հանդերձ սոքիմբք հայեաց եւ ընդ գոհութիւնս զոր մատոյց նա քեզ զամենայն առաքալ կենաց իւրոց եռանդնալից սրտիւ եւ աստուածապաշտութեամբ, քանիցս անգամ թէ՛ յետ վերանալոյ նորս յերկինս՝ ընկալաւ զնա ի սուրբ խորհրդեանն գոհութեան:

Օրհնեսցեն զքեզ եւ գովեսցեն ամենայն ոգիք հրեշտակաց՝ որք հանապաղ ահիւ եւ դողութեամբ կան զաթոռով մեծ վայելութեան քոյ, եւ յանդ առանց գաղարկոյ

երգեն եւ ասեն, Սուրբ, Սուրբ,
Սուրբ, Տէր զօրութեանց:

Ցանկամ եւ փափաքեմ եւս ի
բոլոր սրտէ, զի ամենայն սուրբք
եւ սիրելիք քո՝ որք այժմ ընդ
քեզ յերկինս թագաւորեն եւ ընդ
որս եմք իսկ ի հաղորդութեան,
արաոցեն հատուցումն անբաւական
ութեան իմում գոհութեամբք
իւրեանց՝ զոր մատուցին քեզ
յաշխարհիս յայսմիկ յընդունելն
եւ ի մատակարարել զպատուական
խորհուրդս զայս: Ընկալ եւ զօր-
հնութիւնս՝ զորս երգեն քեզ այժ-
միկ, ի ճաշակելն իւրեանց զհայն
կենաց բացաւ երեսօք եւ յրմպել
անդ զուղիս փափկութեան քոյ:
Հաղորդ արա զիս, Տէր, ամենայն
երկիւղածաց քոց՝ որ պահեն զպա-
տուիրանս քո:

Երանի՛ էր ինձ, եթէ մարթէի
յանձն իմ ժողովել զամենայն իղձս,
զեռանդումն, զարժանիս բարեպա-
րիշտ հաւատացելոց, եւ զուխտս եւ
զարդիւնս այնոցիկ՝ որ հաճոյ եղեն

քեզ յերկրի, զի այնպէս ամենայն
յօժարութեամբ սրտի ջանացայց
սիրել զքեզ եւ զովել վասն անշափ
սիրոյ եւ պատուոյ՝ զոր ի խորհրդ-
դեանս յայսմիկ առ իս ցուցանես:

— Հաւատաւնք ար Յիսուս: Հոգի
Քրիստոսի սիրտ սուրբ հաստեա յիս
եւ հօգի ուղիղ նորոգեա ի փորի
իմում, զի բաւական եղէց տեսա-
նել զԱստուած՝ որ սրբոցն սրտիւ է
բաժին ժառանգութեան:

Նուիրական գլուխ Յիսուսի իմոյ,
յորում ծածկեալ կան ամենայն
զանձք իմաստութեան Հօր, դու՝
որ առ սէրիմ եղեգամբ տանջեցար
եւ փշովք պատկեցար, սրբեա
զխորհուրդս մտաց իմոյ, զի իցեն
միշտ ուղղեալք առ քեզ:

Սուրբ աչք Յիսուսի իմոյ, որոց
հայեցուած մի միայն կակղեաց եւ
դարձոյց եւ զսիրտս անգամ խտա-
գոյնս, կարճեալք զհետաքրքիր
բարս իմ՝ որ արկանեն զիս ի բազում
վտանգս: Հայեցարուք գթութեամբ
ի թշուառութիւնս հոգւոյ իմոյ եւ

բժշկեցէք զիս յամենայն տկարու-
թեանց: Նկատեցից այսուհետեւ
զերկիր եւ արհամարհեցից զանոթիս
նորա, նայեցայց ընդ երկինս եւ
ցանկացայց մտանել ի ժառանգու-
թիւն նորա, յառեցից ի քեզ Տէր
զաչս իմ զի եղէց նմանող օրինա-
կաց քոց:

Ականջք աստուածեղէնք Յիսու-
սի իմոյ, որք բաց են միշտ յաղա-
չանս տառապելոց, աղէ՛ ունին դիր
խնդրուածաց անարժան մեղաւո-
րիս, եւ մի՛ այլ եւս թողուցուք լսել
ինձ բանս հրապուրանաց, բամբա-
սանաց եւ ընդունայնութեան: Մի՛
եւս յայլ ինչ զբաղեցուցից զլսելիս
իմ, բայց ի լսել զգովութիւնս քո
եւ հռչակել, ի ճանաչել զյանցմանս
իմ եւ ուղղել, ի լսել զլծեալագրու-
թիւնս քո եւ անսալ:

Լեզու Յիսուսի Աստուծոյ իմոյ,
որ հողմոյ հրամայեցեր դադարել,
հիւանդաց բժշկել, մեռելոց յառ-
նել, եւ եղեր առժամայն լսելի,
հրաման տուր ականից կարեաց ի-

մոյ, զի մի ապստամբեացին յայսմ-
հետեւ ի հոգւոյ իմն: Սաստեա
մարմնոյ իմում՝ զի նուազեցուցե-
ղպահանջանս իւր, աշխարհի՛ զի մի
շքեղութեամբ իւրով շաղուցեալ
պատրեացէ զիս, սատանայի՛ զի մի
երբէք իշխեսցէ մտանել ի սիրտ իմ:

Սուրբ ոտք Յիսուսի իմոյ, որ այն-
չափ աշխատեղէք խնդրել զմեղաւ-
որս, ուղղեալք զգնացս իմ, զի մի
խոտորեցին բնաւ ի ճանապարհէ
աստուածեղէն պատուիրանաց քոց:

Սուրբ ձեռք Յիսուսի իմոյ, որ
յանձն առէք կապանս եւ շղթայս
առսեր իմ եւ ծակել բեւեռօք, պըն-
դեսջէք զիս յաստուածեղէն գիրկս,
զի մի՛ այլ երբէք հեռացայց այտի:

Սուրբ մարմին Յիսուսի իմոյ, որ
առ գութ իմ ձաղկեցար, խաչեցար,
մեռար եւ թաղեցար, եւ նստիս
արդ փառօք ընդ աշմէ Աստուծոյ
Հօր, սրբեա՛ աղաչեմ, զամենայն
զգայունս իմ, զի լեցին առ յապա-
մի մի գործիք հռչակելոյ զփառս
քո, ամէն: ==

Խնդրո՞ւմ է: Հաւատամ, Տէր,
հաստատուն հաւատովք: Յուսամ,
Տէր, վստահութեամբ մեծաւ: Սիրեմ
զքեզ, Տէր, ջերմ եռանդ-
մամբ: Յաւիմ, Տէր, յամենայն
անձնէ իմմէ:

Երկիր պաղանեմ քեզ՝ որ
սկիզբն ես ամենայնի. փափաքիմ
քեզ զի ես վերջին վախճան բնաւի.
Դովեմ զքեզ բարերար հոգւոյ ի-
մոյ. կարդամ զքեզ՝ ձեռնու եւ
պաշտպան իմ:

Կանգնեա զիս իմաստութեամբ
քով, արդարութեամբ քով պա-
հեա ի չարէ, գթութեամբ քով
մխիթարեա եւ պարսպեա կարու-
ղութեամբ քով:

Մատուցանեմ քեզ, Տէր, զխոր-
հուրդս իմ՝ զի իցեն միշտ զքէն,
զգործս՝ զի իցեն ցանդ բոս քոյ
հաճոյից, եւ զամենայն ինչ զոր
կրեմ՝ զի իցեն հանապազ վստան
քո:

Կամիմ՝ զոր ինչ դու կամիս.
կամիմ՝ այնու զի դու կամիս. կա-

միմ՝ որպէս դու կամիս. կամիմ՝ որ-
չափ ժամանակս դու կամիցիս:

Աղաչեմ զքեզ, Տէր, լուսաւոր
արա զմիտս իմ, վառեա զկամս իմ,
սրբեա զմարմին իմ եւ սուրբ արա
ճշմարտութեամբ զհոգի իմ:

Տուր ինձ զի մի ամբարտաւա-
նութեամբ զգաճնուցում, մի յու-
ղոքանայ դրդուեցայց, յաշխարհէ
մի պատրեցայց եւ մի խաբեալ ի
ստտանայէ մոլորեցայց:

Տուր ինձ շնորհս՝ զմիտս յոտա-
կելոյ, զխորհուրդս սրբելոյ, սան-
ձահարելոյ զլէզու իմ, յուղիղ շա-
փու զաչա ունելոյ եւ զգգայունս
արդելեալ կարճելոյ:

Արա զի լացից զանցեալ անօրէ-
նութիւնս իմ, ի բաց փախեայց
ի փորձութեանց, ուղղեցից զչար
յոժարութիւնս եւ զանբարի մի-
տութիւնս, եւ կրթեցից զանձն իմ
մեծաւ հոգաբարձութեամբ ի կա-
րելոր առաքինութիւնս:

Շնորհեա ինձ, բարերար Տէր,
սիրել զքեզ, առել զանձն իմ,

շինել զնկերս եւ արհամարհել զաշխարհ:

Փոյթ յանձին կալայց հնազանդ լինել առաջնորդաց, հասանել յօգնութիւն հպատակաց, մխթարել զբարեկամս եւ մի նախանձել ընդ ումք:

Տուր ինձ, ցանկալի Յիսուս, յիշել զպատուիրանս եւ զօրինակս քո՝ սիրելով զթշնամիս, տանելով թշնամանաց, բարիս հալածչացն առնելով եւ աղօթս՝ վասն զըրպարոչացն:

Տուր ինձ յաղթել ցանկութեան՝ խոտամբերութեամբ, ազահութեան՝ առատածեռնութեամբ, ցաւման՝ քաղցրութեամբ եւ մեղիւթեան՝ աստուածպաշտութեամբ:

Արա զիս իմաստուն ի խորհուրդս, հաստատուն ի վտանգս, համբերող ի չարիս եւ խոնարհ ի յաջողութիւնս:

Արա, Տէր, զի իցեմ ցանդ ուշա-կալու յաղթս, ի հացի՝ ժուժկալ,

փոյթ ի պաշտաման եւ անշարժ ի յառաջագրութեան իմում:

Ջանացայց ունել զներքին սրբութիւն, զարտաքին համեստութիւն, մտերմութիւն բարի եւ շինիչ, եւ վարս կարգեալս եւ յարգարեալս:

Սկեցից նուաճել զբնութիւն, պահել եւ աճեցուցանել զշնորհս քո, լնուլ զօրէնս եւ շահել զփրկութիւն հոգւոյ իմոյ:

Գուն եգից հասանել ի սրբութիւն՝ անկեղծ խոստովանութեամբ մեղաց, ջերմ եռանդամբ հաղորդեալ մարմնոյ եւ արեան Բրիստոսի, մտաց հանապազորդ ամփոփմամբ եւ սրբով դիտաւորութեամբ սրտի:

Ուսայց ի քէն, Տէր, թէ քանի՞ չնչին են երկրաւորքս, քանի՞ն մեծամեծք աստուածեղէնքն, զիարդ անցաւորք են ժամանակեանքս, որչափ տեւականք են յաւիտենականքն:

Շնորհեա ինձ Տէր, պատրաստել զանձն ի մահ, երկնչել ի դատաս-

տանէ, փախչել ի դժոխաց եւ ժառանգել ղերկնից արքայութիւն, Գրիստոսիւ Յիսուսիւ Տերամբ մերով. ամէն: Կղեմէս ԺԱ. Քահանայապետ:

Խնդրո՞ւած է լսան խորհրդո՞ւնքն այլոց: Տէր, որոյ աղիք ողորմութեան բաց են ամենեցուն, որ ընդ ուրուք կորուստ ոչ կամիս, այլ ամենայն մարդկան հասանել ի փրկութիւն, ոյր վասն եւ մահոյ իսկ խաչի տարար վասն մեր եւ զխորհուրդս զայս հաստատեցեր, տուր, ազաչեմ գքեզ, քոց քահանայից զմիաբանութեան եւ զորբութեան զառաքինութիւն, թագաւորաց եւ իշխանաց զանդորբութիւն եւ զխաղաղութիւն, կուսանաց զգաստութիւն, նուիրելոցն ուխտիւք ժուժկալութիւն, կապելոցն ամուսնութեամբ որբութիւն, ապաշխարողաց մեղայն թողութիւն, արգարոց հանապազորդութիւն, մեղաւորաց եւ ինձ ողորմելոյս ներել թողութեան, այրեաց եւ որբոց դարման կենաց, անանկաց օգնականութեան

թիւն, պանդխտելոց այրեն դարձ, որոց սգայցենն եւ լայցեն մխիթարութիւն, եւ ամենայն հաւատացելոց քրիստոնէից՝ կենդանեաց եւ ննջեցելոց շնորհս եւ զկեանս յաւիտեանականս. ամէն: Ս. Ա՜ճԱՅԻՆ:

Աւ երանելի Կոյսն: Ո՞վ տիկին իմ սուրբ Կոյս Մարիամ, յանձն առնեմ զիս ի մեծազօր իշխանութիւն եւ յառանձինն պաշտպանութիւն քո, յողորմութիւն քո ապապարեմ այսօր եւ հանապազորդ եւ ի ժամու մահուն իմոյ զհոգի եւ զմարմին իմ: Ի քեզ ապաստան առնեմ զամենայն յոյս եւ զմխիթարութիւն իմ, զամենայն վիշտ, զթշուառութիւնս եւ զկատարած կենաց իմոյ, զի բարեխօսութեամբ եւ մեծամեծ արժանեօք քովք կարգեալ յարգարեցին գործք իմ ըստ կամոց եւ հաճոյից քոց եւ Որդւոյ քոյ. ամէն:

Աւ սուրբ: Ամենայն սուրբք Աստուծոյ եւ երանեալ ոգիք հրեշտակաց, որ ցանգ երանական տես-

լեամբն Աստուծոյ զմայլիք, հա-
ճեալիք աղաչել եւ վասն իմ մե-
ղաւորիս: Մեծարեմ զձեզ եւ դո-
հուծ իւնս մատուցանեմ Աստու-
ծոյ՝ որ ընտրեացն զձեզ, եւ շնոր-
հօք իւրովք կանխեալ զգուշացոյց
ի մեղաց, հապա, ընկալարուք ինձ
թողութիւն, շնորհս եւ կատարեալ
միաւորութիւն ընդ Աստուծոյ.
ամէն:

Կարարած աղջկից: Տէր Աստու-
ած մեր, որոյ ողորմութիւնն ան-
բաւ է եւ գանձ բարութեանց քոց
անսպառ, շնորհս մատուցանեմք
քեզ վասն առ ի քէն ընկալեալ
պարգեւացս եւ աղերսեմք միշտ
զթութիւն քո, զի որ շնորհես
զհայցուած խնդրողաց, մի անտես
արասցես զնոսա, այլ ի հանդեր-
ձեալ փառս ժամանեցուցես,
Քրիստոսիւ Յիսուսիւ Տերամբ մե-
րով. ամէն:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

ՅԱՌԱՅ ԳՆՆ ԶԳՆՏԱՐԱԿ

Զարմանալ ընդ Ժարարեալ-
Աստուծոյ: Եւ տես, Տէր, զբարեա-
քո զի ասես. «Եկաք առ իս ամե-
նայն աշխատեալք եւ բեռնաւորք,
եւ ես հանգուցից զձեզ»: Ո՛վ
Սուրբդ սրբոց: դու աւագիկ, խո-
նարհեալ գառ առ իս. դու կամիս
լինել ընդ իս, դու հրաւիրես զիս
ի սեզան քո, դու ցանկաս տալ ինձ
զերկնաւորն կերակուր եւ զհացն
հրեշտակաց ի ճաշակել, այս ինքն՝
զքեզ զլսովքն զհացդ կենդանի՝
որ իջեալ յերկնից եւ կեանս տաս
աշխարհի:

Գահ-Բիւն: Տէր, աներեւոյթ
վարիչդ աշխարհի, զկարդ դքան-
չելապէս գործես ընդ մեզ, քանի
քաղցրութեամբ եւ մարդասիրու-
թեամբ գնաս ընդ ընտրեալ քո,
որոց մատուցանես զանձն քո ի
խորհրդեանս յայսմիկ յընդունել:
Յնձա, անձն իմ, եւ մատուցու-

Թիւնս Աստուծոյ վասն ազնուական
պարգեւելս եւ վասն նորանշան
մխիթարութեան՝ զոր եթող քեզ
յայսմ արտասուաց վայրի:

Երկն-ը: Երկեցուցանեն զիս,
Տէր, յանցանք իմ, եւ յընդունե-
լոյ զսրբական խորհուրդս զայս յետս
ընկրկէ զիս անմաքուր խիղճ մտաց
իմոց: Քաղցրութիւն բանից քոց
դրդեալ յօժարեցուցանէ զիս ի
միոյ կուսէ, այլ ի միւսմէ թերէ
ծանրաբեռնի առնէ զիս յաճախու-
թիւն ակտից կարեաց իմոց: Ո՞րեմ
ես, Տէր, զի իշխեցից մատչել առ
քեզ: Զխորդ առ քեզ դալ հա-
մարձակեցայց, որ ոչինչ բարի գի-
տեմ զանձինս իմոյ, ուստի քաջա-
լերս առնուցում: Ո՞րպէս մուծից
զքեզ ի սուն իմ, որ յաճախագոյնս
թշնամանեցի զբարերար Տէրդ՝ զոր
հրէշտակք եւ հրէշտակապետք
օրհնեն, յորմէ սրբոյն եւ արդարոց
ողիք զահի հարեալ երկնչին:

Զըն-ձ: Մեղայ, Տէր, մեղայ.
ողորմեա ինձ, Տէր, եւ թող ինձ

զմեղս իմ: Զինչ հատուցումն
մարթիմ առնել քեզ վասն մե-
ղաց իմոց, բայց խոստովան լինել
զնոսա խոնարհութեամբ առաջի
քո եւ հայցել պնդագոյնս զհաշ-
տութիւն քո: Խնդրեմ ի քէն,
Տէր, լուր ինձ զթութեամբ: Գար-
շիմ ի սրտէ յամենայն մեղաց իմոց,
եւ ոչ եւս այլ կամիմ գործել
զնոսա, այլ զղջանամ եւ զղջացայց
ի վերայ նոցա որչափ ինչ ժամա-
նակս թէ կեցից: Թող ինձ զմեղս
իմ վասն անուան քոյ սրբոյ: Յո-
ղորմութիւն քո յանձն առնեմ
զիս եւ ի քո ձեռս լինիմ ապաս-
տան: Այրեա եւ կէզ հրով սիրոյ
քոյ զամենայն մեղս իմ զորս յա-
ռաջնմէ օրէ յօրում մեղայ՝ մին-
չեւ ցայս վայր գործեցի. ջնջեա
զաղտեղութիւն իմոց յանցանաց,
սրբեա զխիղճ մտաց իմոց յամենայն
մեղաց եւ պարգեւեա ինձ միւսան-
գամ զչորհոհ քո զոր կորուսի մե-
ղօք. թող ինձ լիով զամենայն՝ զոր
կամաւ եւ ակամայ գործեցի կամ

այլոց պատճառք եղէ գործելոյ, եւ ընկալ զիս զթուլթեամբ ի համբոյր հաշտութեան:

Հասար: Հաւատամ, Տէր Յիսուս, Սուրբ սրբոց, Արարիչ ամենայնի եւ Տէր հրեշտակաց, եւ խոստովան լինիմ եթէ կառ գուսատ ի վերայ սեղանոյ խորհրդոյն գոհութեան: Քեզ, ամենակալ Տէր, հնազանդեցուցանեմ զմիտս իմ յամենայնի՝ որում իմիք չլինիմ հասու, քանզի գու, Աստուած իմ, ոչ խաբէս զիս: Զի թէ այնպիսի ինչ էին գործք քո, թէ հեշտեալ մարդկեղէն միտք հասանէին, ապա զարմանալիս եւ անձառս կոչել զնոսա որ չմարթէր: Բարեւ, զնորանշան են գործք քո, քանի՞ն մեծ է զօրութիւն քո, զհարգ անպատում ճշմարտութիւն քո: Զի ասացեր եւ եղեւ ամենայն, եւ զոր գուն հրամայեցեր՝ հաստատեցաւ:

Յայ: Ի բարութիւն եւ ի մեծ ողորմութիւն քո, Տէր, ապաի-

նեալ, մատչիմ հիւանդս առ կենարարդ, քաղցեալս եւ ծարաւիս առ աղբիւրդ կենաց, կարօտեալս առ թագաւորդ երկնից, ծառայս առ Տէրդ, արարածս առ Արարիչդ, սգաւորս առ զթած մխիթարիչ իմ. եւ յուսամ հաստատութեամբ եթէ տացես ինձ ի խորհրդեանս յայսմիկ զկարեւոր շնորհս, նորդեացես յոգւով իմում զզօրութիւնն կորուսեալ եւ զգեղեցկուլութիւն որ մեղօքն ապականեցաւ, եւ զգուշացեալ պահեացես յայսմ հետէ զսիրտ եւ զմարմին իմ յամենայն բոյ:

Սէր: Տուր ինձ, սիրելի Յիսուս իմ, վասն քո մերկանալ յանձնէ զսէր արարածոց, զքեզ միայն սիրել ի վեր քան զնաւ, եւ զքեզ ունեւ ինձ բարեկամ ի կեանս եւ ի մահոյ: Ծանր գոխք են լինել առանց քո, եւ ընդ քեզ լինել՝ քաղցր արքայութիւն է: Ո՞վ գանձ բարի. ո՞ր բարութիւն գեր ի վերոյ քան զամենայն բարութիւն. ո՞վ

Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ: Որում ի միտ առնուցու՝ բաւական է բանս, եւ զնոյն միշտ երկրորդեւ՝ հեշտական այնմ որ սիրիցէ: Սըրբեա, ուրախ արա, պայծառացո, կենդանացո զհոգի իմ եւ զկարողութիւնս նորա, զի եկից եւ միացայց ընդ քեզ յնծալից զմայլութեամբք:

Իշ): Տէր, ի քեզ է ամենայն որում մարթիմ եւ պարտիմ իսկ ցանկանալ: Դու կեանք իմ եւ փրկութիւն, յոյս եւ զօրութիւն, պատիւ պարծանաց եւ փառք իմ: Փափաքիմ ընդունել զքեզ եռանդմամբ եւ մեծարանօք: Ըղձանամ տանել զքեզ ի տուն իմ, զի արժանի դտայց ընդ Ջաիքէի օրհնել ի քէն եւ կարգել ընդ որդիս Աբրահամու: Անձն իմ փափաքէ մարմնոյ քում, եւ ցանկայ սիրտ իմ միանալ ընդ քեզ: Մի, մի գարձուցաներ զերեսս քո յինէն, մի յապաղեր զայցելութիւն քո եւ մի ի բաց բառնար յինէն զմսիթա-

րութիւն քո: Եկ առ աղքատ ծառայ քո՝ ուրախ առնել զիս. եկ, Տէր, յազեցուցանել զիս քեւ: Ձե չէ մարթ ինձ ուրախ լինել, ցորճան ժամանակս ոչ ընկալայց ի քէն զոր խնդրեմն:

Առէլ յօգնական-իւն: Ո՛վ երանացուցիչ շնորհք՝ որ մեծացուցեր զիս զաղքատս ոգւով, եկ այց առնել ինձ մսիթարութեամբ քով, դուցէ առ ցամաքութեան վհատեալ կործանեցայց: Խնդրեմ ի քէն, Տէր, կանխեա առ իս եւրաստեօք ողորմութեան քոյ, զի բաւական եղէց մատչել արժանապէս ի մեծամեծար խորհուրդն զօհոթեան: Վառեա զսիրտ իմ ի սէր քո եւ կամեաց սթափել զիս ի խոր թմբութենէ իմմէ: Բարեւար փրկիչ իմ Յիսուս, լցո մարդասիրութեամբ քով զայն՝ որ պակասէ ինձ: Տուր աղքատիս զգալ յանձին ի սուրբ հաղորդութեան զճերմաջերմ սէր քո, զի հաւառք իմ առաւել զօրասցին,

յոյս իմ ի բարութեան քում
հաստատեցի, եւ սէր իմ՝ եր-
կնաւոր մանանայիւն վառեալ եւ
կազդուրեալ՝ մի այլ եւս պակա-
սեալ նուազեցի:

Աջէ՛ք աւ երանելի կոյս: Անա-
բատ, յաւիտեանս օրհնեալ եւ
անհամեմատ կոյս Մարիամ՝ Մայր
Աստուծոյ, տաճար Բարձրեւոյն,
բնակութիւն Հոգւոյն սրբոյ եւ
գուռն երկնից. քե՛ւ՝ յետ Աստու-
ծոյ բովանդակ տիեզեքք հաստա-
տեալ պահին: Խոնարհեցո, Մայր
ողորմութեանց, զունին բարու-
թեան քոյ յանարժան պաղատանս
իմ, եւ լեր ինձ թշուառական մե-
ղաւորիս հօր օգնական յամենայ-
նի, մանաւանդ ի ժամուս յայտնի՝
յորում ընծայել հանգերձեալ եմ՝
հօր Աստուծոյ զՈրդի քո սիրելի,
զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, զե-
արժանապէս մատուցանել զնա
մարթացայց. ամէն:

Առ ասինայն հրեշտակս եւ ասրբս:
Հրեշտակք, հրեշտակապետք, ա-

թող, տերութիւնք, իշխանու-
թիւնք, կարողութիւնք, զօրու-
թիւնք երկնից, սերովեք եւ քե-
րովեք, ամենայն սուրբք Աստու-
ծոյ եւ առանձինն գուք սիրելի
պաշտպանք իմ, աղէ՛ք լերութք բա-
րեխօս վասն անպիտան ծառայի
ձերոյ, զի պատշաճ մեծարանօք
մատուցից զպատարագս զայս ի պա-
տիւ եւ ի փառս անուան Տեառն,
յօգուտ իմ եւ բովանդակ Եկեղե-
ցւոյ սրբոյ. ամէն:

Աջէ՛ք աւ զիս քիս-սրբ-նեան
հանրէք՝ Զերդ-նեամբ: Արամիմ
մատուցանել զպատարագս զայս եւ
քահանայադորձել զմարմին եւ զա-
րիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի ըստ կարգի պաշտաման հոռվ-
մէական սրբոյ Եկեղեցւոյ, ի փառս
եւ ի գովեստ ամենակալին Աստու-
ծոյ եւ համօրէն դասուց երանե-
լեաց, յօգուտ իմ եւ բովանդակ
զինուորեալ եւ չարչարեալ Եկե-
ղեցւոյ, եւ վասն ամենեցուն որ
յանձն եղեն յաղթս իմ առ հա-

սարակ եւ առանձինն, եւ վասն
խաղաղութեան հռովմեական սրբոյ
Եկեղեցւոյ:

Ամենակալ եւ բազումօրորմ
Տէր, պարգեւեալ մեզ ղենդութիւն
եւ ղխաղաղութիւն քո, ուղղու-
թիւն վարուց, ժամանակ ճշմարիտ
ապաշխարութեան, զշնորհս եւ
ղմխիթարութիւն Հոգւոյն սրբոյ,
հանապազօրդութիւն ի գործս բա-
րութեան, սիրտ զղջացեալ եւ խո-
նարհ, եւ երջանիկ կատարած կե-
նաց. ամէն:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

ՅԵՏ ՊԵՏԱՐԱԳԻ

Հեադո՞հ. Սիրելի Յիսուս, ըն-
տրեալ ի բիւրուց, յորում ցանկաց
անձն իմ բնակեւ զամենայն առուս
կենաց իւրոց: Ո՛վ Աստուած ծած-
կեալ, որոյ խօսք ընդ խոնարհս են:
Ո՛ խաղաղարար իմ, յորում է կա-
տարեալ խաղաղութիւն եւ հան-
գիստ ճշմարիտ: Բա՛բէ. քանի ան-
պատում են շնորհք քո: Զի՞
սքանչելի է խոնարհելդ քո առ իս:
Ո՛ նորանշան եւ անբաւ սիրոյս:
Որպէս զի մեծ է քաղցրութիւն
կոշնոց քոց, Յիսուս. եւ քանի՞ն
քաղցր է ինձ հեղուլ արտասուս
առաջի քո ի խորոց սրտի իմոյ, եւ
ընդ Մագդաղենացւոյ սրբոյ թա-
նալ արտասուօք զստո քո: Յի-
րաւի պարտ էր ինձ իբրեւ զխարոյկ
լուցանել առաջի քո եւ սրբոյ
հրեշտակաց քոց, եւ առ խնդու-
թեանն արտասուս արկանել: Ո՛հ,

որպիսի՝ Տէր մեծ ընկալայ. որպիսի՝
Հիւր սիրելի մուծի առ իս. որչափ
մտերիմ է ընկերն՝ որ յօժարեալ
եկն առ իս. որպէս հաւատարիմ
բարեկամն՝ որ ընդ իս է. քանի
բարենշան եւ ազնուական փեսայն՝
որ բազմեալ է յիս: Յիսոսն իմ,
լուեցեն յերեսաց քոյ երկինք եւ
երկիր եւ ամենայն զարդք նոցա:
Կաց մնա, անձն իմ, ի թաքստեան,
եւ վայելեալիւ ի Տէր Աստուած
քո. քանզի ստացեալ ունիս զայն՝
զոր աշխարհս ամենայն բառնալ ի
քէն ոչ կարէ:

Գովուելիւն: Գովուեցեն զքեզ,
քաղցր փրկիչ իմ, ամենայն ժողու-
վորդք, տոհմք ազանց եւ լեզուք,
եւ բարձր արասցեն ցնծութեամբ
եւ եռանդամբ զանուն քո զսուրբն
եւ զանուշակ: Նուիրեալ մատու-
ցանեմ քեզ զաստուածապաշտ
հոգւոյ զցնծութիւն, զհոգեւոր
իղձս, զհիացմունսն, զտեսիլս եր-
կնաւորս եւ զլուսաւորութիւնսն որ
ի վեր քան զընտելութիւն, հանգերձ

ամենայն գովութեամբք եւ առա-
քինութեամբք՝ որք մատուցան եւ
մատուցին իսկ յամենայն արա-
րածոց յերկինս եւ յերկրի: Տէր
Աստուած, ընկալ զուխտս իմ եւ
ղեղձս անբաւ օրհնութեանց՝ որ
քեզ միայն իրաւամբք պարտին
վասն անպատում մեծութեան քոյ:
Չայս ամենայն նուիրեմ քեզ եւ
նուիրել ցանկամ զօր հանապաղ
եւ յամենայն ժամանակի:

Գահուելիւն: Որչափ գոհանալ
պարտիմ զքէն, անձկալի Յիսուս,
վասն հաղորդելոյ նուիրական մար-
մնոյ քոյ, զորոյ զբարձրութիւն ոչ
ոք ի մարդկանէ կարող է պատմել:
Շնորհ ունիմ քեզ, Հովիւ բարի,
որում հաճոյ թուեցաւ զօրացու-
ցանել զիս զանանկս եւ զվտարան-
դիս՝ պատուական մարմնով եւ ա-
րեամբ իւրով: Բաբէ. զի՞նչ տաց
տրիսուր Տեառնդ ընդ շնորհիս
այսորիկ եւ ազնուական սիրոյս:
Տէր, չեք իմ այլ ինչ բաց ի սրտէ
իմմէ՝ զոր տալ քեզ կարիցեմ, վասն

որոյ կամեաց ընդունել զայն եւ անձկագոյնս ընդ քեզ միաւորել: Հաճեաց, Տէր, բնակել յիս, զի եւ ես կամակար ընտրեմ լինել ընդ քեզ: Այո, բովանդակ յօժարութիւն իմ այն է՝ լինել որտի իմում մի ընդ քեզ:

Կո-խրել զանչ: Օ, որ օրինակ դու, Տէր իմ, տարածեցար ի խաչին ձեռօք եւ մերկ մարմնով, եւ մատուցեր զանձն ինքնակամ Աստուծոյ Հօր վասն մեղաց մերոյ, մինչեւ չմնալ ի քեզ եւ ոչ իմիք՝ որ չիցէ լեալ գործակից պատարագի աստուածեղէն հաշտութեանն. ըստ նմին նոյնպէս նուիրեմ եւ ես զանձն իմ յողջակեզ սուրբ եւ անարատ, հանդերձ ամենայն զօրութեամբք եւ բզձիւք իմովք: Խընդրեմ ի քէն միամտութեամբ սրբաի, ընկալ զիս քեզ ի ծառայ մշտնջենաւոր, զի հնազանդեցայց քեզ կատարեալն հնազանդութեամբ եւ մատուցից քեզ օրհնութիւնս յաւիտեանս ժամանակաց:

Ընկալ զիս ընդ նուիրման պատուական մարմնոյ քոյ, զոր արդ մատուցի քեզ վասն իմ եւ վասն փրկութեան ժողովրդեանս, առաջի սրբոց հրեշտակաց՝ որք առաջի կան յաներեւոյթս:

Խնդրեմք զան անչին: Շնորհեա, Տէր Աստուած փրկիչ իմ, զի ի մատչել իմում յաճախագոյնս ի նուիրական խորհուրդն՝ առաւելցի յիս եռանդն աստուածպաշտութեան: Փրկեա զհոգի իմ՝ զոր գնոց պատուական արեան քոյ գնեցեր: Արա ընդ իս ըստ ողորմութեան քում, եւ մի ըստ չարութեան եւ ըստ անօրէնութեան իմում հատուցաներ ինձ: Տես, Տէր, եթէ քանի սակաւք եւ անկատարք են դորձք բարութեան իմոյ. ուղղեա եւ սրբեա զնոսա, ստացիր քեզ բովանդակ եւ ցանդ ի լաւ անդր շրջեմք: Եւ զիս զանպիտանս եւ զյոյլ տարեալ հասո ի վախճան անդր երանութեան:

Բազմագումթ Յիսուս, ահա կամ
առաջի քո աղքատս՝ հայցելով
զնորհոյս եւ զողորմութիւն քո:
Ջեռոցցրտութիւն իմ հրով սիրոյ
քոյ, դարձո ինձ զամենայն երկրաւ-
որս ի դառնութիւն եւ զքնաւ ա-
րարածս յարհամարհութիւն եւ ի
մոռացումն: Դու միայն քաղցրաս-
ցիս ինձ յայսմ հետէ մինչեւ
յաւիտեան: Երանի՛ թէ ի դալըս-
տեան քում վառէիր զիս, կիզուիր
եւ ամենեւին ի քեզ շրջէիր, զի
լինէի ընդ քեզ մի հոգւով՝ շնոր-
հօք սերտ միութեան եւ ջերմ սի-
րով: Տէ՛ր իմ Յիսուս, արա ընդ իս
բոս ողորմութեան քում, զոր օրի-
նակ արարեր ընդ սուրբս քո սքան-
չելապէս: Ո՛վ հուր որ հանապազ
այրեալ տոչորիս եւ ոչ երբեք ծա-
խեալ սպառիս: Ո՛վ սէր որ սրբես
զսիրտս եւ լուսաւոր առնես զմիտս,
լուսաւորեա զխաւար մտաց իմոց:

Հայցո՛ւած վասն այլոց: Հայեաց,
ողորմած Յիսուս, ի բարեպաշտ
իղձս առ աքիւնեաց, ի պիտոյս ծնու-

ղաց, եղբարց, քերց, բարեկամաց
եւ ամենայն ծանօթից իմոց, եւ
այնոցիկ՝ որք երախտաւորք եղէն
ինձ կամ այլոց առ սէր քո, եւ
որք ինդրեցին յինէն աղօթս եւ
պատարագս վասն անձանց իւրեանց
կամ վասն ծանօթից իւրեանց, ե-
թէ տակաւին կենդանի կայցեն
կամ թէ ելեալք իսկ յաշխարհէ
իցեն, զի ընկալցին ամենեքին զօգ-
նութիւն շնորհաց քոց, զնպաստ
մխիթարութեան, զպահպանու-
թիւն ի վտանգից եւ զազատու-
թիւն ի պատժոց. եւ զերծեալք
յամենայն չարեաց՝ գոհացին զքէն
խնդութեամբ:

Եւ եւս մատուցանեմ քեզ խնն-
դութեամբ եւ զհաշտութեան նու-
էրս առանձինն վասն այնոցիկ՝ որք
իւրք իրօք զգուեցին զիս, տրամե-
ցուցին եւ անգոսնեցին, կամ վնաս
ինչ եւ վիշտո հասուցին. եւ եւս
վասն այնոցիկ՝ զորս ես ինքն եր-
բեմն տրամեցուցի, խռովեցի եւ
զայլթ ազդեցուցի բանիւք կամ

գործովք, դիտութեամբ կամ յանգետս, զի թողցես մեզ ամենեցուն զմեզս զորս գործեցաք:

Բարձ, Տէր, ի սրտից մերոց զամենայն դառնութիւն, զսրամտութիւն եւ զհակառակութիւն, եւ զամենայն որ ինչ մնասէ սիրոյ եւ նուազեցուցանէ զեղբայրսիրութիւն: Ողորմեա, Տէր, ողորմեա այնոցիկ՝ որք զողորմութիւն քո խնդրեցին, տուր շնորհս կարօտելոց, արա զի այնպէս կեանս կեցցուք, որպէս զի արժանի լիցուք վայելել ի շնորհս քո եւ ժամանել ի կեանս յաւիտեանականս. ամեն:

Աղօթի աւ երանելի Կոյսն: Վեզ յանձն առնեմ զիս, փառաւորեալ Կոյս Մարիամ, գլխոյ երկնից եւ երկրի՝ որ արժանի եղեր յղանալ զԱրարիչն ամենայն արարածոց զօրութեամբ Հոգւոյն սրբոյ եւ տանել ի սուրբ արդանդի քում զայն՝ զոր ես այժմիկ ընկալայ: Խնդրեմ ի քէն, ո՞վ Մայր Աստուծոյ, լեր վասն իմ բարեխօս առ Որդին քո,

զի թողցէ ինձ զամենայն անհոգութիւնս եւ զթշնամանս՝ որովք յանցեայ ի մատուցանել իմում զսուրբ խորհուրդս զայս: Գու միշտ սուրբ, զգաստ եւ առանց արատոյ, այլ յետ զՈրդին Աստուծոյ յղանալոյ՝ դատար սրբագոյն, զգաստագոյն եւ հաճոյ եւս յաչս Աստուծոյ: Խցէ թէ եւ ես՝ որ յաճախ հաղորդ սուրբ խորհրդոյն լինիմ, այնպէս սրբէի զսիրտ իմ եւ զխիղճ մտացն պարզէի, որպէս զի յայսմ հետէ եւ ոչ ի միջե իսկ յազգէ մահու՝ չափն մեզաց հոգի եւ մարմին իմ լինէր շաղխեալ: Գու Մայր Կոյս, որ Զերմաջեմ օրհնութիւնս երգեցեր եւ ուրախ եղեր յԱստուած փրկիչ քո, յորժամ յաղացար զՈրդի քո, արա արժանեօք եւ խընդրուածովք քովք, զի հոգի նոր եւ եռանդնալից ստացայցընդ սրբոյ հաղորդութեանս ընդ այսմիկ, եւ ուշ կալայց չլինել երբեք ապախտաւոր կենարարին իմում եւ հիւրոյն, այլ ի բնաւի ընծայեցուցից

նմա զանձն իմ ծառայ հաւատա-
րիմ. ամէն:

Աղջկա աւ ամենայն սուրբս: Աշ-
րանելի սուրբք Աստուծոյ՝ որք հա-
տեալ անցէք զծով մահկանացու-
թեան մերոյ, եւ անկասկած էք
այժմ յանանց փառս, աղէ խնամ
կալարուք ինձ ի բազմապատիկ ա-
ղէտս իմ. ձեռն տուք ինձ, ով քա-
ղաքացիք երկնաւորն հայրենեաց,
եւ յարուսջիք զանկեալս, զի ողջա-
ցեալ ի հիւանդութեանց իմոց՝ ե-
ղէց զօրաւոր ի պատերազմի: Հայ-
եցարուք առ իս, ով ժողովուրդ
ընտրեալ եւ ժառանգք Աստուծոյ
բարձրելոյ, որ զեռ եւս ի պանդըն-
տութեան աստ զեզերիմ, եւ
առաքեցէք ինձ ի բարձանց օգնու-
թիւն եւ մխիթարութիւն: Զօրա-
ցուցէք զիս՝ որ ուրախ լինիմ ընդ
երանութիւն ձեր, եւ խնդրեցէք
վասն իմ շնորհս նմանող լինելոյ
առաքինութեանց ձերոց, զի եւ
յանտի կեանս հաղորդ եղէց ուրա-
խութեան եւ պսակի ձերում. ամէն:

Կարարած աղջկայ: Արդ արձակես
զծառայս քո, Տէր Յիսուս, ի խա-
ղաղութիւն. մի ի բացեալ առնիր
յինէն, Տէր Աստուած իմ: Նայեաց
յօգնել ինձ, Տէր փրկութեան ի-
մոյ, ի յառնել ի վերայ իմ պէսպէս
խորհրդոց, եւ ի տազնապել զիս
այլեւայլ փորձութեանց: Տուր ինձ
մարտնչել առանց վերս առնելոյ, եւ
լինել նոցին զեր ի վերոյ: Մարտիր
ընդ իմ եւ հան փախտեալ ի սրտէ
իմմէ զչար զազանսն զհրապուրիչ
ցանկութիւնս: Սատեա հոգմոց
եւ ալեաց, ասա ծովուն թէ Կար-
կեաց, եւ հիւսիսոյ թէ Սի շնչեր,
եւ եղիցի խաղաղութիւն մեծ: Օր-
հնա եւ սուրբ արա զիս երկնաւոր
օրհնութեամբ: Պարսպեալ պա-
հեա զհոգի ծառայի քոյ յայսչափ
վիշտս վառնդի ապականացու կե-
նացս, եւ առաջնորդեա ինձ շնոր-
հօք քովք ընդ ճանապարհ ուղիղ
ի հայրենիս մշտնջենական երանու-
թեան. ամէն:

ՈՒՐԲԱԹ

ՅԱՌԱՋ ԳԱՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ

Խնդրեւ շնորհ: Տէր Աստուած իմ, որ վասն փրկութեան աշխարհի ծնար, թլփատեցար, անարգեցար ի Հրէից, ի նենգաւորն Յուդայէ համբուրիւ մատնեցար, կապանօք կապեցար, իբրեւ զոչնար անմեղ ի սպանդ վարեցար, ածար անարգութեամբ առաջի Աննայի, Կայիափայ, Պիղատոսի եւ Հերովդի, ի սուտ վկայից չարախօսեցար, թըշնամանօք անարգեցար, թուք ընդ երեսո ընկալար, փշովք պսակեցար, կոփեցար, խարազանօք եւ եղեգամբ տանջեցար, մերկացար ի հանդերձից, բեւեռեցար ի խաչի, ընդ աւազակս համարեցար, արբեր լեղի եւ քացախ եւ տիգաւ խոցեցար, — կամեայ՝ աղաչեմ զքեզ, սրբել զիս ի մեղաց իմոց վասն սուրբ չարանացս այսոցիկ՝ զոր ես անարժանս ի միտս իմ յեղոյեղեմ, եւ

ՅԱՌԱՋ ԳԱՆ ԶՊԱՏԱՐԱԳ 119

յաղագոս սրբոյ խաչի եւ մահու քոյ՝ յորոյ յիշատակ ընծայելոյց եմ քեզ զպատարագս զայս, զի սրբութեամբ եւ արդարութեամբ կացից առաջի սեղանոյ քոյ. որ ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյն սրբոյ կենդանի ես եւ թագաւորես յաւիտեանս. ամէն:

Զղջ-Տ: Բաղմաղնութ Տէր, արարիչ եւ փրկիչ իմ, ցաւիմ ի սրտէ, զի երբեմն թշնամանեցի զքեզ՝ զոր պարտէի սիրել առաւել քան զամենայն, զի բարի ես ի վեր քան զընաւ, եւ բազում երախտիս ցուցեր առ իս: Այլ վայ ինձ չուռական եւ ապախտաւոր մեղաւորիս, որ հատուցի չար՝ փոխանակ բարոյ:

Տէր, քաւիչ լեր մեղաց իմոց, զի հաստատութեամբ դնեմ արգ ի մոտի ոչ եւս վշտացուցանել զքեզ, եւ ի բաց փախչել յամենայն առթից մեղանչելոյ: Յանկամ ընդունել զսորհուրդս զայս, զի ի սէր քո հաստատեցայց եւ ամրացայց յերեսաց պատճառաց մեղանչելոյ, զի դու յիս իցես եւ ես ի քեզ:

Առաջին-ինն: Ո՛վ անեղբ իմաստութիւն, ո՛վ յաւիտենական ճշմարտութիւն, ո՛վ անբաւ բարութիւն՝ որ ոչ խաբէս եւ ոչ խաբել կարես. հաւատամ ի քեզ եւ յայն ամենայն՝ զոր դու յայտնեցեր, եւ զորս ի ձեռն Եկեղեցւոյ առնես ինձ առաջի ի հաւատալ: Հաւատամ եթէ կասդու ի սուրբ Խորհրդեանս յայսմիկ, այնու՝ զի դու ինքն հաստատեցեր զայն յայտնի բանիւք՝ զորս քան զմիտս իմ եւ քան զամենայն հաւատարիս զգայութեանց առաւել հաւատարիմ համարիմ. ի վերայ այսր հաւատոց եւ մեռանել եւս պատրաստ եմ շնորհօք քովք:

Յուսամ ի քեզ, ո՛վ անսահման բարութիւն, եւ վստահ եմ եթէ տացես ինձ անչափ ողորմութեամբ քով շնորհս, զ[Թողութիւն մեղաց եւ զփառս յաւիտենականս:

Ո՛վ անսպառ աղբիւր բարեաց, սիրեմ եւ սիրեցից զքեզ եւ զամենայն զոր սիրես՝ վասն քո, զի դու միայն արժանի ես ամենայն սիրոյ:

Խնդամ ընդ քո անբաւ կատարելութիւնդ, ընդ երանութիւնդ ընդ քաղցրութիւնդ, ընդ պաշտամունս, գովութիւնս եւ փառս՝ զոր մատուցին քեզ ցայժմ եւ մատուցեն ընդ բնաւ յաւիտեանս ընտրեալք քո եւ համօրէն արարածք: Քեզ եւ քոյ հաճոյիցդ եղեց յամենայնի ի խնդիր, եւ յուսով, սիրով եւ աստուածապաշտութեամբ մեծարեցից եւ փարեցայց զքեւ:

Ի քեզ միայն կամիմ շրջել յայսմ հետէ գոթարութիւնս հոգւոյ իմոյ, ի բաց բարձեալ գնուսին յարարածոց: Կամիմ զի նեղութիւնք եւ վիշտք իմ՝ զորս վաշտացայց երբեք, դարձցին ի քո փառս: Քո եմ ամենեւին, արա ընդ իս զոր ինչ եւ կամիս այժմ եւ յաւիտեանս. ամէն:

Ուղիւ դիտաւոր-ինն: Ի դովեստ եւ ի փառս սրբոյ Երրորդութեան, ի յիշատակ կենաց, չարչարանաց, մահու եւ յարութեան փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,

վասն գործոց եւ արժանեաց նորա եւ սրբոց, ի փառաւորութիւն եւ րանելոյ կուսին Մարիամայ, հրեշտակաց երկնից եւ ամենայն սրբոյ՝ մատուցանեմ այժմ եւ հանապազ զայս եւ զայլ ամենայն պատարագս, զպաշտամունս, զաղօթս եւ զբարի գործս բովանդակ աշխարհի միտւսրեալ զնոսա ընդ գովութիւնս, ընդ խնդրուածս եւ ընդ արժանիս ոգւոյն երանելեաց վասն այժմու եւ հանդերձեալ կարօտութեանց հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ, յօգնութիւն եւ ի սիրփանս ակարութեան իմոյ, ի թողութիւն մեղաց իմոյ՝ յորոց վերայ զջնանամ եւ ցաւիմ յամենայն անձնէ իմմէ. վասն փրկութեան ծնողաց իմոյ, ազգականաց, բարեկամաց, թշնամեաց, բարերարաց, եւ վասն այնոցիկ զորս զայրացուցի, գայթակղեցուցի եւ որոց ետու պատճառս մեղանշելոյ. վասն ամենայն ատիժանաց նուիրապետութեան կաթողիկէ սրբոյ Եկեղեցւոյ, ի պահպանութիւն նո-

ցա եւ ի յառաջագիմութիւն, յազագս քրիստոնեայ իշխանացն միութեան, վասն ջնջման հերետիկոսութեանց, վասն ազատութեան ոգւոյն՝ որ ի քաւարանի, վասն կենաց մեծի Քահանայապետին, վասն պահպանութեան եւ աճման վանական կարգաց, վասն դարձի եւ փրկութեան ամենայն անհաւատից, վասն ամենեցուն՝ որ յանձն եղեն յաղօթս իմ. եւ վասն ամենայն կենդանեաց եւ նշնեցելոյ՝ վասն որոց պարտիմ աղօթս եւ պատարագս մատուցանել։ Սմին իրի պաղատիմ առ քեզ, Տէր, եւ զսոյն օրինակ կամիմ եւ դնեմ իսկ ի մօի ես անարժանս պաղատել եւ պատարագս մատուցանել ըստ մտաց կաթողիկէ սրբոյ Եկեղեցւոյ։ Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. ամէն։

Պաղարան + աւ Հոգին ուրբէ։
Սուրբ Հոգիդ Աստուծոյ, Հոգի շնորհաց եւ ողորմութեան, մատչիմ արդ ի սեղանն սուրբ, ի տեղի ահագին, այլ քանզի չեմ կարող

առանց քո՝ այնպէս պաշտել զխորհուրդս զայս, մինչեւ լինել քեզ հաճոյ, աղաչեմ զքեզ՝ պատրաստեալ զսիրտ իմ զօրծակցութեամբ շնորհաց քոց, զի արժանապէս մատուցից զպատարագս։ Եկ մուտ ի սիրտ իմ եւ յարգարեալ քեզ արժանի տեղի բնակութեան։ Եկ, սրբիչդ անօրէնութեանց, բուժիչ վիրաց, եկ, սուրբ Հոգի, եւ բարձ ի հոգւոյ իմմէ որ ինչ անհաճոյ թուի յաչս քո եւ Հօր եւ Որդւոյ։ Լից զիս մեծագին պարգեւօք շնորհաց, զինոցին օգնականութեամբ ձեռնհաս եղէց սրբութեամբ պատարագս մատուցանել եւ կեալ կեանս բոտ կամաց Տեառն իմոյ Յիսուսի։

Աւերանելի Այսն։ Մեծապաշտաւ Մայր Աստուծոյ՝ Այս Մարիամ, զիս ես բովանդակ յոյս եւ միայն մխիթարութիւն թալանցեալ հոգւոյ իմոյ, աղաչեմ զքեզ, հաճեաց կալ ի ժամուս յայսմիկ առ թշուառական մեղաւորիս՝ որ ընծայելոց եմ Հօր զնուիրական մար-

մին եւ զարինն Որդւոյ քոյ, զոր օրինակ կացեր սիրով եւ յաւովք առ Որդւոյ քում մինչ կախեալ կայր զնաչէ՝ յորժամ մատուցանէրն անձամբ զանձն պատարագ վասն մերոյ փրկութեան։ Մի անտես առնէր զիս, Մայր ողորմութեան, վասն անհանգուրժական զազրութեան մեղաց իմոց։ մի գարձուցանէր զերեսս քո յինէն, զի Աստուածորդիդ քո այնպէս սիրեաց զիս, մինչ զի եւ մեռանել վասն իմ յանձին կալաւ։

Աւ Սուրբն։ Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, որ վայելէք յերկինս յերանական տեսլեան, եւ օրհնէք զնա՝ զոր մէք այժմիկ ընդ կերպարանօք հացի եւ զինոյ եւ ընդ հացելի օրինակաւ եւեթ տեսանեմք, խնդրեցէք վասն իմ շնորհս՝ զի վարեցայց արժանապէս կենալար խորհրդեամբն այսուիկ, եւ եղէց երբեմն հաղորդ փառաց ձերոց։ ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱՐԻ

Իշխ: Ո՛վ քաղցր Յիսուս, զինչ կայ իմ բնաւ յերկինս, եւ բաց ի քէն զինչ եւս խնդրեցից յերկրի: Այո՛, անթերի են իղձք եւ աննիաղ ուրախութիւն սրտի իմոյ, զի ունիմ զքեզ՝ զլուսթիւն ամենայն բարեաց եւ ըղձից: Հար, Տէր, զփափաք սրտի իմոյ ծարաւելոյ, վառեալիւր զցրտութիւն իմ հրով սիրոյ քոյ, լուսաւոր արա զիւրութիւն իմ՝ լուսով մօտաւորութեան քոյ: Դարձո՛ ինձ զամենայն երկրաւորս ի դառնութիւն եւ զբնաւ արարածս եւ զգուշնաքեայ իրս ի մոռացոնս եւ յարհամարհութիւն: Ուղղեալ զսիրտ իմ առ քեզ յերկինս, եւ մի թողուր զիս ընդ երկիր քարշէլ: Տուր զի զօրութիւն խորհրդեանս այսորիկ թափ ընդ սիրտ իմ անցանիցէ, մեռուցէ եւ խլեցէ արմատաքի՛ որ ինչ դուցէ

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱՐԻ

127

յիս յոռի եւ ախտաւոր: Ի քեզ միայն, քաղցր Յիսուս, է բովանդակ բերկրութիւն իմ. տաղտուկ թուի ինձ ամենայն ուրախութիւն առանց քո, եւ դառն՝ բնաւ հանգիստ որ չէ ի քեզ: Ծագեալիւր յիս, ողորմած Տէր, զճառագայթս սիրոյ քոյ, զի բորբոքեացեն զիս եւ այլեալ ծախեացեն որ ինչ կայցէ յիս երկրաւոր. եւ այնպէս մեռցի յիս հին մարդն դործովք իւրովք հանդերձ: Երանի՛ թէ յափշտակեցէ զիս զօրութիւն հրեղէն սիրոյ քոյ, զի շրջեցէ եւ ընկղմեցէ զիս ի քեզ եւ անձկագոյնս ընդ քեզ զօրեացէ:

Սէր: Ո՛վ Աստուած իմ, սիրեմ զքեզ. այլ ոչ եթէ յայն սակս միայն՝ զի փրկեցես զիս, կամ զի մի՛ եթէ զքեզ ոչ սիրիցեմ՝ ի հուրն յաւիտենական մատնեցես զիս: Գու, Յիսուս իմ, իսպառ սիրեցեր զիս ի խաչի, այնու՝ զի յանձին կալար զբեւեռս, զտեգ, անհնարին թշնամանս, անհամար

ցաւս, քրտունս, նեղութիւնս եւ զմահ. եւ զայս ամենայն վասն իմ, եւ վասն իմ մեղաւորիս: Զիարդ ապա ոչ սիրեցից զքեզ, անձկալի Յիսուս, թէպէտ զիս յերկինս ընկալցիս, թէպէտ յաւիտեանս պարտաւոր առնիցես զիս: Սիրեմ եւ սիրեցից զքեզ՝ որպէս դու սիրեցեր զիս, զի դու ես թագաւոր եւ Աստուած իմ: Ս. Փրփ. Բռնի:

Ընդհակառակէն: Ղսհանամ զքէն, սուրբ Հայր ամենակալ, Աստուած յաւիտենական՝ որ հաճեցար յագեցուցանել զմեղաւոր եւ զանպիտան ծառայքս պատուական մարմնով եւ արեամբ Որդւոյ քոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ոչ վասն արժանեաց ինչ իմոյ, այլ յաղագս անչափ ողորմութեան քոյ: Պաղատիմ առ քեզ, Տէր, մի լիցի սուրբ հաղորդութիւնս այս ինձ ի դատապարտութիւն եւ ի պատիժ, այլ միջնորդ կենարար ի թողութիւն, զէն հաւատոյ, վահան բարեսէր կամաց, բժշկութիւն ակաթից իմոյ,

չար ցանկութեան ջնջումն, սիրոյ, համբերութեան, խոնարհութեան, հնազանդութեան եւ ամենայն առաքինութեանց աճումն, ամուր պաշտպանութիւն ի դարանակալութեանց թշնամեաց իմոյ երեւելեաց եւ աներեւութից, կատարեալ խաղաղութիւն շարժմանց իմոյ մարմնաւորաց եւ հոգեւորաց, ընդ քեզ, ով ճշմարիտ Աստուած, անբաժին միութիւն, եւ ելից իմոյ երջանիկ կատարած: Խնդրեմ ի քէն, Հայր սուրբ, արժանի արա զիս զմեղաւորս մեծապայծառ կոչնոցդ՝ ուր ընդ Որդւոյ եւ սրբոյ Հոգւոյն՝ սրբոց քոց լոյս եւ ճշմարիտ, յագուրդ յաւիտենական, ցնծութիւն եւ երանութիւն կատարեալ ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր. ամէն: Ս. Թաթ. Ահմէտ:

Նոյնիւ Հէր Ղորբէ էր: Հայեաց, Տէր, յերեսս Քրիստոսի քոյ: Բաբէ սքանչելեացս. միածին Որդի քո՝ այնպէս հաղորդեաց ինձ զանձն, որպէս զի նա յիս բնակեցեց եւ ես

ի նմա. որով եղեւ նա ընդ իս մի, եւ ես մի ընդ նմա: Մատուցանեմ զնա քեզ, Հայր սիրելի, ի հոտ անուշից, յառաւելագոյն փառս քո, ի շնորհակալութիւն վասն անհամար երախտեաց քոյ, ի թողութիւն մեղաց իմոց եւ ամենայն աշխարհի: Աղաչեմ զքեզ, Տէր, տուր ինձ եւ ամենեցուն՝ որոց վասն պարտիմ աղօթս մատուցանել, զամենայն որ ինչ կարեւոր է ի ժամանակաւոր եւ յաւիտենական կեանս, եւ հանգիստ ամենայն հաւատացեալ հոգւոց ննջեցելոց: Ընկալ, Տէր, ընդ սուրբ զոհիս այսմիկ զհոգի եւ զմարմին իմ, զզօրութիւնս եւ զյօժարութիւնս իմ, լինել ինձ մշտնջենաւոր ողջակէզ առաջի մեծ վայելչութեան քոյ: Տուր ինձ յայսմ հետե վարել զկեանս իմ եւ զմիտս, զկարողութիւնս եւ զանդամս իմ ի սէր քո եւեթ եւ ի ծառայութիւն քո:

Հարոյն-ցումն լռեալմանց: Ո՛ մեծի համբերութեան քոյ, Յիսուս,

որ ծանունն թշնամանիս միշտ ի խորհրդեանս յայսմիկ, ատեամ եւ գարշիմ ճշմարտիւ յամենայն արհամարհանաց որովք արհամարհեցին զքեզ մեղաւորք: Պաղատիմ առ քեզ վասն զթոյ մարդասէր սրտի քոյ, զի ընկալցիս վասն նոցա թողութիւն յերկնաւոր Հօրէն քում: Առեւտջիր յիս, Յիսուս, կենդանարար գալստեամբդ քով եռանդումն մեծ, զի սկսայց լալ առանց դադարելոյ զսեղանազերծ անօրէնութիւնս՝ որք ցայս վայր գործեցան, եւ զորս յետ այսորիկ գործելոց իցեն՝ ջանացայց ամենայն փութով խափանել:

Պաղատում: Ողորմած Տէր իմ Յիսուս, կեցուցիչ նետ աստուածեղէն սիրոյ քոյ թափ անցցէ ընդ աղիս եւ ընդ խորս սրտի իմոյ, որպէս զի միշտ սիրովդ միայն ծախեցայց, փափաքեցից առ քեզ եւ բնակեցից ի գաւիթս քո՝ ցանկացեալ ելանել աստի եւ լինել ընդ քեզ: Արա, աղաչեմ, զի քեւ

քաղցեայց, ուլ հաց հրեշտակաց,
կերակուր հոգւոց, հաց մեր հա-
նապաղարդ, հաստատուն կերա-
կուր՝ յորում ամենայն անուշու-
թիւն եւ բնաւ ճաշակք քաղցրու-
թեան ղեղեալ գտանին: Քեւ՝ յոր
հայել ցանկան հրեշտակք՝ քաղ-
ցեայց, եւ ճաշակեցից զքեզ՝ ղի
լցցին խորք սրտի իմոյ մարգատեր
խնամովք քովք: Ծարաւեսաց առ
քեզ հոգի իմ, ուլ աղբիւր կենաց
եւ իմաստութեան, աղբիւր յաւի-
տենական լուսոյ, ծով ամենայն
բարութեանց, պարարտութիւն
տան Տեառն, զհետ քո պնդեցայց,
քեզ եղէց ի խնդիր եւ հասեալ
լմբունեցից: Զքէն խորհեցայց եւ
խօսեցայց, եւ արարից զամենայն ի
զովեստ եւ ի փառս անուան քոյ՝
խոնարհութեամբ, զգօնութեամբ,
ոիրով, ուրախութեամբ եւ իսպառ-
համբերութեամբ: Դու հանապաղ-
եղիցես իմ յոյս, փրկութիւն,
վտաճութիւն, մեծութիւն, ու-
րախութիւն, խաղաղութիւն, քաղ-

ցրութիւն, հոտ անուշութեան,
կերակուր, նորոգութիւն, տեղի
ապաւինի, օգնութիւն, իմաստու-
թիւն, բաժին ժառանգութեան
եւ գանձ իմ, յորում եւեթ ան-
շարժ հաստատեցիցն միտք եւ հո-
գի իմ. ամէն: Ս. ԲՆԱԽԻԴԱՐԱՐ:

Խնդրո՞ւք ի ման պիտոյնց այլոց:
Ամենակալ Տէր, Հայր Յիսուսի
Որդւոյ քոյ օրհներկ, որ լսեալայ-
նոցիկ՝ որք ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ, եւ ճանաչես եւս
զխնդրուածս որոց լուռն կայցեն,
զոհութիւնս մատուցանեմք քեզ,
որ արժանի արարեր զմեզ հաղոր-
դել աստուածեղէն խորհրդոց քոց,
զորս ետուր մեզ՝ ղի ծանիցուք զբա-
նիցն՝ որոց աշակերտեցաք զճշմար-
տութիւն, ի զգուշութիւն աս-
տուածապաշտութեան եւ ի թողու-
թիւն մեղաց. քանզի անուն Յի-
սուսի Որդւոյ քոյ կոչեցեալ է ի
վերայ մեր: Դու որ զատուցեր զմեզ
ի կցորդութենէ անօրինաց, մի-

աւարեռջիր ընդ նուիրեալնն քեզ, ամբացո զմեզ գալստեամբ Հոգւոյն սրբոյ, յայտնեա մեզ զորս ոչն գիտեմք, լցո զամենայն որ պակասէ մեզ, եւ զոր ճանաչեմքն զրոշմեա ի մեզ: Զգուշացո զերիցունս լինել անբառաբան եւ անպարսաւս ի պաշտաման իւրեանց, պահեա զթագաւորս ի խաղաղութեան, զտեսուչ քաղաքաց յարդարութեան, ամբքեա զօգս, աճեցո զարդիւնս երկրի. դու վարեա զաշխարհս ամենակալ տեսչութեամբ քով, աժ ի հաշտութիւն զագոս պատերազմողս, դարձո զմոլորեալս, սուրբ արա զժողովուրդ քո, պահեա ի զգաստութեան զկուսանս, տուր հաւատարմութիւն ամուսնացելոց, զօրացո զայնոսիկ որք նոր սկսեալ իցեն, ուսո զերախայս, եւ ժողովեա զմեզ զամենեւեան յարքայութեան երկնից, ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր. ընդ որում քեզ եւ Հոգւոյն սրբոյ վայելեն փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ

այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն:

Յանչն արա շէշ երանելոյ Կոռնէ: Մարիամ Մայր Աստուծոյ, Կոյս սուրբ, թէպէտ եւ անարժան եմ ես ծառայել քեզ, սակայն վստահ լեալ յողորմութիւն մայրենի սրտի քոյ, ընտրեմ այսօր առաջի պահպան հրեշտակի իմոյ եւ առաջի ամենայն երկնաւորն քաղաքացեաց զքեզ ինձ ի մայր, ի գշնոյ եւ ի բարեխօս. եւ դնեմ յայսմ հետէ ի մտի ծառայել հաւատարմութեամբ քեզ եւ Որդւոյ քում եւ միանալ ընդ ձեզ յաւիտեանս:

Խնդրեմ ի քեն, Մայր սուրբ, վասն սիրոյն որով Որդիդ քո՝ ի մեռանել իւրում ի խաչին, զհօգի իւր ի ձեռս Հօրն, եւ զքեզ սիրելի աշակերտին իւրում եւ գնա փոխանակաւ քեզ յանձն արար, զի հոգասցիս զինէն եւ ձեռնառու լիցիս ինձ յամենայն վտանգս եւ ի նեղութիւնս կենաց իմոյ, եւ ա-

ռաւել եւս ի ժամու մահու իմոյ,
ամէն:

Կարգաւ աղբիկ: Կաց մնա առ
իս, քաղցր Յիսուս, կարկառ ինձ
ղբարերար ձեռն քո, եւ հան ի
գլուխ զգործ փրկութեան հոգւոյ
եւ մարմնոյ իմոյ: Հեռացո յինէն
զդարանակալութիւնս թշնամեաց,
ի բաց փախիցեն յերեսաց զօրու-
թեան քոյ, զեւ ամրացեալ ներքոյ
եւ արտաքոյ՝ ուղիղ ճանապարհաւ
հասից յերկնից արքայութիւն քո.
ամէն:

ՇԱՐԱԹ

ԼՅՍԹԱՋ ԳԵՆ ԶՊԵՏԱՐԱԳ

Երկէր պահ: Երկիր պահանեմ
քեզ յամենայն անձնէ իմմէ, Առ-
տուած՝ երեք յանձինս եւ մի յե-
ութեան, եւ քեզ, Տէր Յիսուս
Քրիստոս՝ ճշմարիտ Առտուած եւ
Մարդ, խոստովան լեալ կենդանի
հաւատովք՝ եթէ դու միայն ես
արարիչ, փրկիչ եւ վերջին վախճան
իմ: Այլ քանզի պաշտօն ծառայ-
ութեանս իմոյ՝ դոյզն ինչ է եւ ոչ
արժանի մեծ վայելութեան քում,
նուիրեմ քեզ փոխանակ այսր
զպաշտամունսն զայնոսիկ՝ զորս մա-
տոյց քեզ սուրբ մարմնաւորութիւն
քո եւ փառաւորեալ մայր քո Վոյս
Մարիամ, ամենայն հոգիք եր-
կնաւորք եւ հարսն քո կաթողիկէ
սուրբ Եկեղեցի: Ս. Փրակ. Սաւել:

Գործ երկոյ: Աիրեմ քեզ, Տէր,
յամենայն սրտէ, յամենայն անձնէ
եւ յամենայն զօրութեանէ իմմէ,

եւ ցանկամ սիրել զքեզ ի վեր քան զամենայն ինչ, եւ եթէ հնար ինչ էր՝ նովին կատարեալ սիրով, որով սիրես դու անձամբ զանձն եւ որով սիրեն զքեզ սուրբ մարմնաւորութիւն քո եւ փառաւորեալ Այսն Մարիամ, դառք երանելաց եւ սուրբ կաթողիկէ Եկեղեցի: Ս. Փրմկ. Սուէշ:

Զգլ՝: Տէր իմ, անսահման բարի, իմաստուն, հզօր, արդար եւ ողորմած, յաւ է ինձ ի սրտէ, եւ ի վեր քան զբնաւ ատեալ ատելութիւն մեծ զամենայն մեղս իմ զմահուչափս եւ գնեթելս՝ զորս գիտութեամբ, բանիւք եւ արդեամբք գործեցի, եւ այն՝ յառաջին վայրկենէ յորում բանաւորութեամբ վարեցայ մինչեւ յայս վայր: Մատուցանեմ քեզ փոխանակ անկատար ցաւոյ իմոյ՝ զզղջումն սաստիկ զոր զղձացան երանելի մարգարէն Դաւիթ, սուրբ Պետրոս, սուրբ Մարիամ Մագդաղենացի եւ ամենայն ճշմարիտ ապաշխարողք ի

սկզբանէ աշխարհի մինչեւ յայժմ, եւ դնեմ ի մտի օգնականութեամբ աստուածեղէն շնորհաց քոյ ոչ այլ եւս յայսմ հետէ վշտացուցանել զքեզ: Ս. Փրմկ. Սուէշ:

Հարոյր: Տէր Աստուած, քանզի չեմ ձեռնհաս առնել հատուցումն այնչափ պարտեացն՝ զորս մեզօք եւ թշնամանօք իմովք յանձն ձգեցի, նուիրեմ քեզ ի հատուցումն նոցին զբովանդակ կեանս իմ, զամենայն գործս, զբնաւ աշխատութիւնս, զնեղութիւնս եւ զցաւս՝ զոր յայժմ կրեցի եւ յայսմ հետէ կրելոյ իցեմ, խառնեալ զնոսին ընդ արժանիս կենաց, շարձարանաց եւ մահու մեծնի Որդւոյ քոյ: Խնդրեմ ի քէն խնարհութեամբ զթողութիւն յանցանաց իմոյ եւ զարգիւնագործ շնորհս, զի յառաջ քան զոր վախճանի իմոյ ճրմարտեալ ապաշխարեցից: Ս. Փրմկ. Սուէշ:

Ընթայել Հանն: Մատուցանեմ քեզ, Տէր, պատարագաւս այսուիկ

զանձն իմ ի պատիւ եւ ի փառս
քո, խառնեալ զայն ընդ վառեալ
սիրոյ եւ ընդ յստակ դիտաւորու-
թեան՝ որովք դու ետուր մեզ ի
յետին ընթրիս զքեզ գլխովին ի
կերակուր, եւ ի սեղանի խաչին
զգոհն արիւնալից մատուցեր վասն
մեր: Ընծայեմք քեզ փոխանակ ան-
կատար պատրաստութեան եւ այժ-
մու դոյզն եռանդանս իմոյ՝ զնոնար-
հութիւն Մօր քոյ եւ ամենայն
ծառայից քոյ, եւ զնոցին զսրբու-
թիւն եւ զսէր՝ որովք մատչէին ի
սուրբ խորհուրդն դոհութեան, եւ
որովք զարդարեալ առաքելոցն եւ
սրբոց քահանայից՝ մատուցին քեզ
զահագին պատարագս զայսի ժամա-
նակէ անտի հաստատութեանն մին-
չեւ ցայժմ, եւ որովք պաճուճեալ
կաթօղիկէ սուրբ Եկեղեցի՝ նուիրէ
քեզ զգոհս զայս ընդ ամենայն տե-
ղես: Ս. Փրփ. Սուէլ:

Ողիւղ դիտաւորութիւն: Հայր
յաւիտենական, մարդասէր Հայր
ողորմութեանց, ընկալ այսօր ի ձե-

ռայ ծառայի քոյ զսուրբ պատա-
րագս զայս, զճշմարիտ մարմին եւ
զարիւն Որդւոյ քոյ Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի, ի հատուցումն
եւ ի թողութիւն մեղաց մերոց, ի
փրկութիւն եւ ի սրբութիւն հո-
գւոյ իմոյ եւ այնոցիկ՝ զօրս յիշել
պարտական եմ. ի փրկութիւն ա-
մենայն հովուաց Եկեղեցւոյ՝ արա-
րեալ զնոսին հաղորդս շնորհաց
Հոգւոյդ սրբոյ, յուզիլ վարչու-
թիւն համօրէն ժողովրդեան քրիս-
տոնէից, ի դարձ ամենայն մեղաւո-
րաց աշխարհի՝ անեալ զնոսա ի ճա-
նապարհս փրկութեան, ի մխիթա-
րութիւն սգաւորաց՝ տալով նոցա
օգնութիւն եւ ապաշխարութիւն.
Ի սփոփութիւն եւ յազատութիւն
հոգւոց օր ի քաւարանի, եւս առ-
աւել յազատութիւն այնոցիկ՝ որք
յինէն իրաւամբք ակն ունին օգնա-
կանութեան. եւ դարձեալ ի լու-
սաւորութիւն եւ ի դարձ ամենայն
ազգացն անհաւասից, հերետիկ-
տաց եւ հերձուածողաց, զե ծանի-

յեն զքեզ եւ սիրեցեն, ո՞վ ճշմարտութիւն յաւիտենական, Հայր ամենակալ՝ որ ընդ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ եւս Աստուած օրհնեալ ի յաւիտեանս. ամէն:

Ա՜ Տէրն Բի Յիսուս Բրիտանիա: Փրկիչ իմ Յիսուս, վառեալ զսիրտ իմ հրով սիրոյ քոյ՝ զի հանից քեզ զայն յողջակեզ: Հիջո յիս զերկրաւոր սիրոյ զբոցս, որպէս զի ոչինչ յաշխարհի իրաց հաճեցեզ անձն իմ արտաքոյ քան զքեզ: Ի սէր քո կամիմ կեալ եւ մեռանել:

Դու, Յիսուս, հրաւիրես զիս քաղցրութեամբ՝ զի ասես. Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք եւ բեռնաւորք, եւ ես հանգուցից զձեզ, եւ տարածես զձեռս քո ի խաչի առ փարեւոյ զինեւ: Գամ առ քեզ, սիրելի Յիսուս, ընկալ զիս եւ շնորհեա՛ զի կապեալ սիրով քով իբրեւ շղթայիւք, կացից հանապաղ զօգեալ ընդ քեզ սիրով: Դու հրամայես ինձ եթէ Մի երեւեցիս առաջի իմ դատարկաձեռն.

սակայն զինչ տաց քեզ, ո՞վ քաղցր Յիսուս: Ընկալ դու այդրէն զքոյին բարերարութեան պարգեւս, զկարողութիւնս ոգւոյ իմոյ՝ զյիշատակ, զմիտս եւ զկամս իմ՝ զորս նուիրեմ ի պաշտօն ծառայութեան քոյ: Զքէն միայն կամիմ խորհել, եւ այլ ոչինչ գիտեմ՝ բաց ի քէն, ոչինչ սիրեմ արտաքոյ քան զքեզ, զի եղբիս յամենայնի կամք քո եւ ոչ իմ. ամէն:

Ա՜ Երանելի Կոյս: Ազաչեմ զքեզ, սուրբ Կոյս Մարիամ, վասն անարատ սրբութեանն՝ որով ի կուսական արգանդի քում արժանի բնակութիւն Որդւոյն Աստուծոյ պատրաստեցեր, սրբեալ զիս խընդրուածովք քովք յամենայն բծոյ: Խնդրեմ ի քէն, գթած Կոյս, վասն մեծի խոնարհութեան քոյ՝ որով գեր ի վերոյ քան զդասս հրեշտակաց եւ սրբոց վերացեալ բարձրացար, լցո աղօթիւք քովք զամենայն զթերութիւնս իմ:

Պաղատիմ առ քեզ, Մայր սիրելի, վասն մեծի սիրոյ քոյ՝ որ անբաժին զօգեաց զհոգի քո ընդ Աստուծոյ, առ ինձ ի Բարձրելոյն առատութիւն գործոց բարեաց:

Ա՛ւ Սաբբա: Աղաչեմ զձեզ, հրեշտակք, հրեշտակապետք, աթոռք, տէրութիւնք, իշխանութիւնք, կարողութիւնք, զօրութիւնք երկնից, սերովբէք եւ քերովբէք, ամենայն սուրբք Աստուծոյ, եւ մանաւանդ դուք . . . զորոց զտօն յիշատակի խմբեմք այսօր, հասէք ինձ ի թիկունս խնդրուածովք ձերովք, զի հանապազօր մատուցից զսուրբ պատարագս զայս կենդանի հաւատովք, ջերմեանդն սիրով եւ ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ, եւ ապա ուրեմն եղէց ընդ ձեզ ժառանգակից աւետեացն ի Գրիստոս Յիսուս ի Տէրմեր. ամէն:

ՀԱՐԱԹ

ՅԵՏ ՊԵՏԱՐԱԳԻ

Մեծաբան: Ողջն քեզ, ճշմարիտ Մարմին ծնեալ ի Մարիամայ Կուսէ, որ չարչարեցար եւ զենար ի խաչի վասն մարդկան. ողջն ընդ քեզ յորոյ ի կողեցն որ խոցեցան՝ բխեաց արիւն եւ ջուր: Տուր մեզ ի դատաստանին՝ զոր դատիցիմք յետ մահու, առնուլ զսփ մեծի ողորմութեան քոյ: Ո՛վ քաղցր Յիսուս, ո՛վ սիրելի Յիսուս, ո՛վ փրկիչ իմ Յիսուս՝ որդի Մարեմայ Կուսի:

Ինչ: Յիսուս իմ, զարմանան համօրէն արարածք, զի խոնարհեալ իջեր յարգանդ Մարեմայ մօր քոյ, թէպէտ եւ սուրբ էր նա եւ լի ամենայն առաքիւնութեամբք եւ շնորհօք: Հիանամ ընդ այն, զի կամեցար թէ ես աղքատս եւ տառապեալ ընկալայց դքեզ եւ պահեցից ի սրտի իմում:

Ուստի՞ է ինձ Տէր, Սուրբ սրբոց,
 զի հաճեցար բնակել յիս ի մե-
 շաւոր եւ յանպիտան ծառայ քո:
 Վասն էր արդեւք յօժարեցար պա-
 տուել զիս՝ որ զայնչափ ժամանակս
 եղէ անօթ աղտեղի, եւ կազմեալ
 յարդարեցեր զիս քեզ տապանակ
 կամ իբրեւ զտուփ մի նշխարաց
 սուրբ մարմնոյ եւ արեան քոյ, որք
 անհամեմատ ի վեր են քան զամե-
 նայն նշխարս սրբոց: Օրհնեցեն
 զքեզ հրեշտակք վասն մեծի պա-
 տուոյն՝ որով փառաւոր արարեր
 զիս: Եւ արդ՝ տուր զի այժմ եւ
 հանապաղ պահեցից զանօթ իմ ի
 որբութեան եւ ի պատուի, եւ ոչ
 յանարգութեան եւ ի կարիս ցան-
 կութեան՝ իբրեւ զհեթանոսս որք
 զԱստուած ոչ ճանաչեն:

Տուր ինձ, քահպր Յիսուս, առ-
 նուլ զփորձ զգորութեան գալըս-
 տեան քոյ առ իս: Յիշեա զօրհնու-
 թիւնս որովք օրհնեցեր զայնոսիկ՝
 որ եղեն քեզ երբեք վանատու:
 Մարիամ մայր քո, լցաւ ամենայն

պարգեւօք շնորհաց, յորժամ տա-
 րաւ զքեզ յիւրումարգանդի: Դու
 Յիսուս, փրկեցեր զԶակքէսս մաք-
 սաւոր, յորժամ առ ընկալաւ զքեզ
 ի տուն իւր. եւ յետ մահուն քոյ,
 իջեր ի լիմպոս՝ շրջել զայն յար-
 քայութիւն: Չտուն Աբեղդարայ
 եւ զամենայն ինչ զնորա՝ վասն
 տապանակին Աստուծոյ առատու-
 թեամբ օրհնեցեր: Օրհնեա եւ
 զազույ իմոյ զտուն՝ յոր մտեր, եւ
 փոխեսջիւր զայն յարքայութիւն՝
 լցուցեալ զիս Հոգւովդ քով սրբով:

Յիշեա, մարդասէր Յիսուս, զայն
 զորմէ աստուածատուր Գիրք նշա-
 նակեն, եթէ ամենայն ժողովուրդն
 խնդրէր մերձեալ առ քեզ, զի
 զօրութիւն բազում ելանէր ի քէն
 եւ բժշկէր զամենեւին: Եւ արդ՝
 զի՞նչ լինիցի ընդ իս՝ որ ոչ հուպ
 միայն եղէ ի քեզ, այլ եւ ընկալայ
 զքեզ ի ներքս ի սիրտ իմ: Աղա-
 չեմ, Տէր, ելցէ ի քէն զօրութիւնն
 այն աստուածեղէն՝ յողջացուցանել
 զհոգի իմ, ի բժշկել զամենայն խօ-

Թու թիւնս եւ ի նորոգել զգորու-
թիւնս նորա, որպէս զի կարող ե-
ղէց ծառայել քեզ սրբութեամբ
եւ արդարութեամբ զամենայն աւ-
ուրս կենաց իմոց:

ԳՊԿԻՆԻ. Սիրելի Յիսուս,
քաղցրութիւն սրտից, կեանք հո-
գւոյ իմոյ եւ հանգիստ մտաց իմոց,
գոհանամ զքէն ի վերայ ամենայն
երախտեացն զոր ցուցեր առ իս, եւ
մանաւանդ զի արժանի արարեր զիս
նուիրագործել եւ շօշափել զճըշ-
մարիտ մարմին եւ զպատուական
արիւն քո, եւ նուիրել քեզ զայն
ի յիշատակ անչափ սքանչելի գոր-
ծոց քոց եւ ի պատիւ փառաց քոց,
ի թողութիւն ամենայն մեղաց իմոց
եւ այլոցն՝ որոց վասն պարտիմ ա-
ղօթս եւ պատարագս մատուցանել,
եւ ճարակել հանապազ զհոգի
իմ կենարար ճարակաւն այնուիկ:
Սմին իրի համարձակիմ ասել.
Յիսուս կերակուր իմ է եւ ես նու-
րա: Կորոգեմ արդ, եւ մինչեւ իցե
ոխ շունչ, նորոգեցից զգիտաւու-

րութիւն եւ զկամս իմ օրհնելոյ
զքեզ յաւիտեանս: Եւ դուք, ով
երանելի Այս, հրեշտակք, սուրբք
եւ արարածք ամենայն, գոհացիք
ընդ իմ զնմանէ յամենայն ժամ:
Այլ քանզի եւ նոքա չեն լիով
բաւական այդմ, խնդրեմ ի քէն
զի հաճեսցիս անձամբ անձին շնորհս
ունել, օրհնել եւ փառաւորել
դքեզ: Եւ զի յանձին կալար յար-
դարել զիս զանարժանս ի բնակու-
թիւն քո, յօժարեաց եւս առնել
ցանդ առ իս օթեւանս: Արա զիս
այր քոտ սրտի քում, զօգեա զիս
ընդ քեզ ի ներքուստ, եւ քո արա
զիս ամենեւին: Աեցո զիս, Տէր իմ
Յիսուս, եւ փարատեա յինէն վասն
սուրբ չարչարանաց քոց՝ զամենայն
չարութիւն հնոյ օձին՝ որ դարանա-
կալ լինի մեզ: Ողնպէս աղաչեմ
զքեզ, տալ ինձ եւ ամենայն կեն-
դանեաց եւ ննջեցելոց զշնորհսն
եւ զներողութիւնս՝ զորս պատարա-
գաւս այսուիկ եւ հաղորդութեամբ
շահել կարեմ: Պաղատիմ առ

քեզ, Տէր իմ Տէր, եւ վասն այնու-
ցիկ զորս կամիս դու եւ Քահա-
նայապետն մեր կամի՝ զի յիշեցից
յաղօթս իմ. ամէն:

Հայր մեր: Ողջոյն քեզ:

Նո-բրո-մն աշխն եւ ինդրո-աշխ:

Երկիր պազանեմ եւ շնորհ ունիմ
քեզ, մարդասէր Տէր իմ Յիսուս
Քրիստոս, զի հաճեցար ընդունել
զիս զանարգ մեղաւորս ի կենարար
կոչունս գոհութեան խորհրդոյ. քոյ:
Վայ ինձ, եղբուկ եմ ես. սէ՛, քանի
անարժանութեամբ մատուցիցայժմ
զտուրբ պատարագս: Ողորմեա եւ
շնորհեա ինձ ներել թողութեան:
Յանձն առնեմ աստուածեղէն սրբ-
տի քում՝ զի յարգարեալ ուղղեա-
ցես զոր ինչ եւ զործեցի: Ընկալ,
աղաչեմ, զտուրբ խորհուրդս մար-
մնոյ՝ եւ արեան քոյ՝ զորս այժմս
ընծայեցի քեզ, ի մշտնջենաւոր
փառս անուան քոյ, ի պատիւ երա-
նելոյ Կուսին Մարեմայ մօր քոյ,
ի գովեստ ամենայն սրբոց քոյ եւ
հրեշտակաց երկնից, ի փրկութիւն

իմ եւ ամենայն հաւատացելոց կեն-
դանեաց եւ ննջեցելոց: Ընկալ,
բազմագոյն թ Տէր, զտուրբ խորհուրդս
զայս ի քաւութիւն ամենայն մե-
ղաց եւ անհոգութեանց իմոց, եւ
ի հատուցումն մեղաց ամենայն աշ-
խարհի, եւ տուր կատարեալ ուղ-
ղութիւն վարուց իմոց:

Հաստատեա եւ կանգնես ջեր զիս,
Տէր, կենարար զսհիւս ի հոգեւոր
կործանմանէ իմմէ, եւ լցո զպէտս
աղքատութեան իմոյ: Սովաւ մեռս
յիս որ ինչ միանգամ անհաճոյ իցէ
յաշս քո, եւ արա զիս այր ըստ
սրտի քում: Սովաւ կերպարանակից
արա զսիրտ, զհոգի եւ զմարմին իմ՝
սրտի, հոգւոյ եւ մարմնոյ սքան-
չելի մարմնաւորութեան քոյ, եւ
լուսաւորեա զիս լուսով Աստուա-
ծութեան քոյ: Տուր ինձ փոփոխել
յայր յայլ, ի քեզ հաստատեալ
կալ, սիրել զքեզ կատարեալպէս,
եւ հանապազօր միանալ ընդ քեզ ի
ներքուստ՝ ի փառս անուան քոյ
սրբոյ, որ կոչեցեալ է ի վերայ մեր:

Դարձո, Տէր, զթշուառական մեղաւորս ի ճանապարհն փրկութեան, կոչեա զհերետիկոսս եւ զհերձուածողս, լուսաւորեա զանհաւատս որ զքեզ ոչ ճանաչեն. ձեռն առեր ամենեցուն կարօտեւոյ եւ վշտացելոյ, եւ օգնեա որոց յանձն եղեն յաղօթս իմ: Լեր օգնական ծնողաց, մերձաւորաց եւ բարերարաց իմոց՝ կենդանեաց եւ ննջեցեւոց: Ողորմեա ամենեցուն՝ որոց վասն պարտիմ աղօթս մատուցանել. առեր կենդանեաց թողութիւն եւ շնորհս. առեր հոգւոցն որ ի քաւարանի զհանգիստ եւ զլոյս յաւիտենական: Գոհութիւն քեզ, Տէր Յիսուս, յաւիտեանս ժամանակաց:

Խնդրո՛ւմք ձեռն մեղաւորաց: Աստուած յաւիտենական՝ հաստիչ ամենայնի, յիշեա զի դու ստեղծեր զհոգիս մեղաւորաց, եւ արարեր զնոսա ըստ պատկերի քում եւ ըստ նմանութեան: Մի լցցին, Տէր, սրբօք գծիւք, քանզի այդ թշնամանք են քեզ: Յուշ լիցի քեզ, զի

Յիսուս միածին քո վասն նոցա փրկութեան մեռաւ զանագորոյն մահ խաչի: Խնդրեմ ի քեզ, Տէր, մի թողուր զի եւ յայսմ հետէ հաւնապաղորդեալք յանօրէնութիւնս իւրեանց՝ առ ոտն կոխեայցեն զՈրդի քո զՓրկիչն ամենեցուն: Հաշտեաց ընդ նոսա, զթած Հայր, խնդրուածովք սրբոց քոց եւ սրբոյ Եկեղեցւոյ հարօին Որդւոյ քոյ, եւ յիշես ջիր զողորմութիւնս քո՝ որ ենն յաւիտենից: Արկ ի մոռացօնս զանհաւանդութիւնս եւ զպատուիրանաւորացութիւնս նոցա, եւ շնորհեա զի ապա ուրեմն ի բոլոր սրտէ իւրեանց դարձցին առ այն՝ զոր յայժմ անարգեցին, առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, որում վայելեն փառք ընդ անպառ յաւիտեանս. ամէն:

Ա՛ռ ո՛րք իշո՛ւ Մարեմ: Ո՞ր բաւական իցէ, Աստուածամայր Մարիամ, քեզ արժանի գոհութիւնս մատուցանել եւ փառաւորել զքեզ, որ զբանչելի հաւանու-

կապարա՞ռ խոյնից: Առաքեա առ
մեզ, ամենակալ Տէր, զօգնութիւն
աստուածեղէն շնորհաց քոց, զի
որք զքահանայական պաշտօնս ըն-
կալաք՝ բաւական լիցուք ծառայել
քեզ հանապազօր ամենայն սրբու-
թեամբ եւ երկիւղածութեամբ
սրտից մերոց: Եւ եթէ չեմք կարող՝
որպէս պարտիմքն, հասանել յայն
չափ անմեղութեան, տուր մեզ գո-
նեայ լալ արժանապէս զչարիսն՝
զոր գործեցաք. զի հոգւով խոնար-
հութեամբ, եռանդամբ եւ յօժար
կամօք ձեռնհաս լիցուք պաշտել
զքեզ զամենայն աւուրս կենաց
մերոց. ամէն:

ՄՏԱԺՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՄԱՌՕՏՔ

ՂԵՄՆ ՉԱՐԶԱՐԱՆՈՅ

ՏԵՆՈՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԻՐԵՒԻ ՊԵՏՐՍԱՏՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ՊԵՏՐՈՍԻ
ՎԵՄՆ ԻՐՐԵՒԵՆԶԻՐ ԸՆՈՒՐ ՀԱՌԱԹՈՒ

ԱՌՄԱՏԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՍՆ ԿՈՒՐԱԿԷՒ

Յիսուս ելեալ երևայ ընդ առաջ Քննադատի
Իւրոյ, ըմբռնէ ի խաչի:

Պաշտէր Յիսուս ի պարտիզի
անդ, զի թշուառական Յուդաս
սպասաւորօքն հանդերձ հասեալ
էր ունել զնա եւ մատնել ի մահ.
սակայն ոչ ինչ սպասեալ մնայր
թշնամեացն առ ինքն գալլոյ, այլ
ինքնին երթայր ընդ առաջ նոցա՝
տալ զանձն իւրովի ի ձեռս նոցա:
Ի քիրտն համակեալ էր Վենարարն
մեր ի ճգնութենէ անտի մահու՝
զոր ի լերինն ձիթենեաց կրեաց:
Բայց սիրտ նորա այրեալ տոչորէր
ի սիրոյն որ առ մեզ, եւ առ ցանա-
կութեանն չարչարելոյ վասն մեր
խորովէին իմն աղիք նորա: Վասն
այնորիկ իսկ ցաշակերտս իւր՝ որ ի
քուն թանձրութեան ննջէին, ասէր.
Օ՛ն արիք զնապոյւր. զի ահաւասիկ
մերձեցաւ՝ որ մատնելոցն է զես:

Բարէ, քանի՞ն մեծ էր, փրկի՛չ իմ, ցանկութիւն քո մեռանելոյ վասն մեր, զի ինքնակամ դիմագրաւ ի ցաւս մահուն եւ խաչի դիմեցեր։ Աւասիկ, Յիսուս իմ, մատչիմ եւ ես արդ ի սեղան քո՝ նորոգել միւսանգամ զպատարագ խաչի՝ զոր դու երբեմն ի լերինն Գողգոթայ մատուցեր։ Յաւ է ինձ ի բոլոր սրբաւ, զի զքեզ արհամարհեալ անարգեցի, որ այնպէս խանդակաթ ես սիրով իմով, մինչեւ որոշել զիս յայնչափ բիւրուց մարդկանէ՝ լինել քեզ ի քահանայ։ Որ յառաջն ի բաց գնացեալ էի ի քէն, այժմիկ ոչ ինչ այլ իմիք այնպէս ցանկամ, որպէս պնդագոյն ի քեզ յառել։ Աղաչեմ թախանձանօք զի հաճեսցիս, մինչ չեւ ընկալեալ իմ զքեզ պսօր ի սիրտ իմ, շնորհել զներել թողութեան յանցանաց իմոց, որովք ածի զքեզ ի ցատումն. զի արդ ես իսկ զամօթի հարեալ զարշիմ ի նոցանէ։ Փարելի ասեմ, ո՞ Յիսուս, սէր իմ Յիսուս. մի՞ մի թողուցուս

զի այլ եւս վտացուցից զքեզ։ Սիրեմ զքեզ, Յիսուս իմ, որ առ դութ թշուառական մեղաւորիս մեռար ի խաչափայտի. սիրեմ զքեզ, Աստուած իմ, որ անբաւ սիրոյ ես արժանի. սիրեմ զքեզ մի միայն բարութիւն իմ, եւ առ սէր քո հրաժարիմ յամենայնէ։ Աստուած իմ եւ ամենայն ինչ. դու միայն արժանի ես գրաւելոյ զիս ամենեւին։

Հայր յաւիտենական, նուիրեմ զպատարագս զայս՝ զոր մատչիմ այժմ մատուցանել, ի գոհութիւն քեզ վասն ամենայն շնորհացն եւ պարգեւաց, զոր շնորհեցեր Տեառն մերում Յիսուսի Բրիտանի իբրեւ մարդոյ, երանելոյ եւ միշտ Կուսին Մարեմայ, եւ ամենայն սրբոց եւ պաշտպանաց իմոց։ Քեզ յանձն առնեմ զգլուխ բովանդակ Եկեղեցւոյ Միաճնի քո՝ զՔահանայապետն մեր, ի քեզ առնեմ ապաստան խնամել զիշխանս պետութեանս, զճնորդս եւ զամենայն ազ-

գահանս իմ, զբարերարս, զբարեկամս եւ զթշնամիս եւս զիմ: Քեզ յանձն առնեմ գարձեալ զամենայն անհաւատս, զհամբռնէն հերետիկոսս եւ զքնաւ մեղաւորս՝ որ կեան կեանս ի քում թշնամութեան. փարատեալ զխաւար մտաց նոցա եւ լուսաւորեա զնոսա. ձգեա առ նոսա զբարերար ձեռն քո, զի ի թշնամական պայմանէ անտի կենաց ապրել կարող լինիցին: Եւ ինձ՝ որ յուսամ ի մարդասիրութենէ քումէ, թէ ընկալեալ իսկ եղէ ի նորհա քո, պարգեւեա զհանապազորութիւն սուրբ: — Ո՛ր Բարիամ՝ մայր հանապազորութեան, մի երբեք դագարեացիս աղաչել զՅիսուս վասն իմ, զի ցանգ միում իմիք ուշաբարից, այս է՝ սիրելոյ զՈրդի քո, որ զանձն վասն իմ կամակար մատնեաց ի չարչարանս:

Բ. Մ Տ Ա Շ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՎԱՍՆ ԵՐԿՈՒՇԱՐԱԹՈՒ

Յիսուս յանդիման առնի Կայիափայէրասապարտի ի մահ:

Իբրեւ չգտանէր անօրէն քահանայապետն զվկայիցն չարախօսութիւնն բաւականս առ ի հատանել զվճիռ դատապարտութեան ի վերայ անմեղ Տեառնն, այնուհետեւ ջանայր ի նորին իսկ բանիցն Յիսուսի որսալ ինչ, զի պարտաւորեացէ զնա: Յայն սակս հարցանէր զնա յանուն Աստուծոյ՝ Երգմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, զի անասցես մեզ՝ թէ դու ես Բրիստոսն Որդի Աստուծոյ, Յայնժամ՝ քանզի յանուն Աստուծոյ երգմնեցոյց զնա, տայր նմա պատասխանի Յիսուս եւ ասէր յայտ յանդիման զճշմարտութիւնն. «Դու ասացեր թէ ես եմ. բայց տեսնիցէք զորդի մարդոյնըստեալ ընդ աջմէ զօրութեանն եւ եկեալ ընդ ամպս երկնից», Զոր լուեալ Կայիափայ՝ «Պատառեաց վաղվազակի զպատմութեանն իւր եւ ասէ.

զե՛նչ եւս պիտոյ ենմեզ վկայք. ահա լուայք ամենեքին զհայհոյութիւնի բերանոյ դորա, : Ապա առ քահանայսն կրթէր զբանն. Զխորդ թուի ձեզ, ասէ : Եւ ամենեքին առանց ինչ ընդ միտս ածելոյ՝ լըբութեամբ մեծաւ պարտաւորեցին զնա՝ թէ մահապարտ է : Այլ բա՛ւ. վաղ ուրեմն հատեալ էր վճիռ դատապարտութեանս, յորժամ ա՛ռ յանձն Յիսուս ընդունել յիւր վերայ զպատիժ պատուհասի որ վասն մերոց մեղացն պահեալ կայր : Ո՛ սիրելի եւ քաղցր Յիսուս, անբաւ գոհութիւնս մատուցանեմ քեզ եւ սիրեմ զքեզ յամենայն սրտէ :

Իբրեւ վճիռն անօրէն տուաւ ընդդէմ յաւիտեական խնամութեան, անդէն ի նմին իսկ գիշերի՝ ամենեքին մոլեգնեալք գողցես մրցէին ընդ միմեանս չարչարել զՏէրն : Ոմանք պիղծ բերանով թուքս ընդ նորանուիրական երեսն արձակէին, կէսք կռփէին, այլք ապտակոյ նմահանէին եւ արհամարհէին զնովաւ՝

իբրեւ զստով մարդարէիւ. «Մարգարեաց մեզ, Քրիստոսդ, ո՞վ է որ եհարն զքեզ, : Յոր եւ զողն զայս յաւելու աւետարանագիրն Մարկոս, թէ դոյզն եւ անարդ ցնցոտեօք ծածկէին զսուրբ գլուխ նորա եւ հարկանէին մի բոս միջէ :

Ո՛ Յիսուս իմ, որպիսի դառնադառն վշտաց եւ արհամարհանաց տարար վասն իմ, զի թշնամանացն՝ որովք թշնամանեալ վշտացուցի զքեզ, արասցես հատուցումն : Սիրեմ զքեզ, ո՛ անսահման բարութիւն, ցաւ է ինձ ի վեր քան զամենայն, զի անգոսնեցի զքեզ, որ կենարար իմ ես : Հնորհեա ինձ թողութիւն, եւ պարգեւեա ինձ նորհո՛ս, զի յայժմ հետէ քո զղէց ամենեւին : Քոեւե թկամիմ լինել. այլ քո գործ է հատաւորն գործել զայս կամս իմ, զի արդեամբք իսկ հասից այնմ՝ որում ցանկայ սիրտ իմ : — Քեզ, ո՛ Մաւրիամ, բարեխօս եւ յոյս իմ, քեզ անդ է ընդունել զայդ վասն իմ յԱստուածորդւոյ քումն սիրելւոյ :

Գ. Մ Տ Ն Ժ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՎԼԱՍՆ ԵՐԵՔԸԱԲԱԹՈՒԻ

Յիսուս առաքիլ է Հերովդէս եւ իւր
 քան զԲարաբբաս համարի:

Իբրեւ այդ եղեւ, ածին Հրեայք
 զՅիսուս առ Պիղատոս, զի պար-
 տաւորեացէ զնա եւ տացէ սպանա-
 նել. եւ այնպէս բարձցի յերկրէ յի-
 շատակ նորա: Եւ նորա հաւաստեալ
 քննեալ զամենայն վնասս՝ զոր զնո-
 վաւ արկանէին, առնէր պատասխա-
 նի թէ չգտանէ ինչ պատճառս դա-
 տապարտելոյ զնա. «Ես եւ ոչ մի
 ինչ պատճառս գտանեմ ի նմա»:
 Այլ զի զանձն ի միւլեգնութենէ
 քահանայիցն եւ ժողովրդոց թա-
 փեացէ, որ պնդեալ յամուսեալ
 կային թէ սպանցի Յիսուս. մանաւ-
 անդ զի խելամուտ եւս եղեւ թէ
 Գալիլեացի է Յիսուս եւ յիշխանու-
 թ ենէ Հերովդի, ետ տանել զնա
 առ Հերովդէս: Սա ցանկայր յոյժ
 տեսանել զՅիսուս, քանզի ակն
 ունէր հաստատութեամբ թէ եւ

առաջի իւր նշան ինչ ի նշանացն
 ցուցանիցէ, զորոց լուեալ էր ի
 բազմաց խօսելոյ: Իբրեւ ածին կա-
 ցուցին առաջի նորա զՏէրն մեր,
 հարցանէր զնա բանիւք բազմօք. այլ
 Յիսուս լուռ եւեթ կայր: Յայն սակս
 այսպանեաց զնա Հերովդէս զօրակա-
 նօքն հանդերձ. եւ այնուհետեւ
 ամենեքին առ յիմարս ունէին զնա:
 Բայց յառաւել ծաղը եւ ի կատա-
 կանս Յիսուսի, հրամայէր Հերով-
 դէս հանդերձս սպիտակս արկանել
 զնովաւ. եւ առաքէր զնա անդրէն
 առ Պիղատոս. «Արհամարհեաց զնա
 եւ Հերովդէս հանդերձ իւրովք
 զօրականօքն. եւ այսպն արարեալ արկ
 զնովաւ հանդերձս սպիտակս, եւ
 ետ տանել անդրէն առ Պիղատոս»:

Ապա ուրեմն կարի յիրաւունս
 մարդարեացաւ վասն քո Եսայիաս,
 ու անմեղ Յիսուս, թէ յերկրի աստ
 դնացին ընդ քեզ մարդիկ իբրեւ ընդ
 առն որ յետին եւ նուազեալ իցէ
 քան զամենայն որդիս մարդկան:
 Այլ քանզի, դու կենարար իմ եւ

Աստուած իմ, ցայդ վայր վանն իմ
արհամարհել առեր յանձն. դնեմ
եւ ես ի մօրի գիրկս արկանել արհա-
մարհանացն, որ ի մարդկան կուսէ
հասանիցեն ի վերայ, եւ մի այլ եւս
վանն նոցա վայրանալ, որպէս ցայժմ
արարի եւ ածի զքեզ ի ցասումն:

Բաբէ անամօթութեան եւ հի-
քութեան Հերովդի: Նորա չարու-
թեան մեղ էր, զի եւ խօսելոյ ան-
գամ ընդ նմա չարար զնա արժանի:
Ո՛ր Յիսուս իմ, կարի քաջ արժանի
եմ ես, զի մի այլ հաղորդութիւն
բանից ընդ իս ունիցիս եւ Լքեալ
թողուցուս զիս ի ձեռանէ. այլ
քաւ քեզ Տէր առնել զայն բան.
զի զինչ լինիցի կատարած իմ՝ թէ
անջատեցայց ի քէն. ողորմեա ինձ
եւ խօսեաց ընդ իս. «Խօսեաց,
Տէր, զի լուիցէ ծառայ քո», Ար-
դարեւ ցայս վայր ոչ կամեցայ քոց
բանիցդ ունին մատուցանել, այլ՝
քանզի սիրեմ զքեզ, խոստանամ
յայսմ հետէ ճշգրտազոյնս նոցին
հնազանդել, եւ ոչ եւս ընկրկել

ի դժուարութեանց: Ասա, Տէր,
զոր ինչ յինէն կամիցիս, զի պատ-
րաստ եմ առնել զամենայն: Տէր
Աստուած իմ, երբ այն ժամ իցէ,
յորում քո եղէց ամենեւին եւ ոչ
իմ: Հաստատեալ դնեմ ի մօրի՝
մի այլ եւս կալ հակառակ քաղցր
կոչման քում: — Սուրբ կոյս Մա-
րիամ, ապաւինիմ յամենազօր բա-
րեխօսութիւն քո. խնդրեմ ի քէն՝
աղաչեա զՈրդին քո առնել ընդ
իս ըստ հաճոյս իւր:

Դ. Մ Տ Ը Ծ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՎԼՍՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԱԹՈՒ

Յիսուս հաւանի է գլուխ պառի:

Պիղատոս քաջ ճանաչէր զան-
մեղութիւն Յիսուսի, բայց զի Հրե-
իցն ընդ միա մասնիցէ եւ կատա-
րիցէ զհաճոյս նոցա, հրաման տայր
զան հարկանել զնա. քանզի այ-
սուիկ ակն ունէր գոնեայ ի մա-
հուանէ փրկել զնա:

Յանձին կալա Յիսուս տանել
անհնարին տանջանաց ձաղանացն,
զի քաւեսցէ եւ արասցէ հատու-
ցումն մեղաց, զոր մեքն գործեմք
զգայնովք: Այսպէս կատարէր բանն
որ յառաջագոյն ի բերանոյ մարգա-
րէին ասացաւ, թէ «Նա վերաւորե-
ցաւ վասն մեղաց մերոց, եւ պա-
ժեցաւ վասն մերոց անօրէնու-
թեանց», — Ապա ուրեմն ես ինքն
եի, ո՞ Փրկիչ իմ, որ զնուիրա-
կան մարմին քո մեղօք իմովք պա-
տաւեցի. եթէ սակաւ ինչ էր իմ
մեղուցեալ, յայնժամ եւ տան-
ջանք քո թեթեւագոյն լինէին:
Սիրեմ զքեզ, բարձրագոյն բարու-
թիւն, եւ ցաւ է ինձ յամենայն
որտէ, զի զքեզ այնչափ դսրովեալ
անպատուեցի:

Հրեայք անագորոյնք՝ որ շուրջ
պատեալ էին զՅիսուսիւ, իբրեւ
զուարակք բազումք եւ ցուրք
գէրք, որպէս ասէ սաղմոսանուագ
մարգարէն, չհամարեալ բաւա-
կան զլլկանս՝ որովք լլկէին զնա,

դրգուէին զգազանամիտ սպասաւ-
որսն կապել պոսկի փշեայ ի նուի-
րական գլուխ Ամենատեսառնն, եւ
այսն առնել զնա իբրեւ զԹագաւոր
սուտ: Արգ սկսանէին ի բաց ձգել
բռնութեամբ զհանգերձս նորա, որ
մածեալ կտրեալ էին ամենեւին
ընդ մարմինսն, արկանէին զուտովք
նորա քրտմիդ կարմիր, ապին ի
ձեռն եղէգն՝ իբրեւ գաւազան ար-
քունի, յետոյ ուրեմն խուրձն ինչ
յահագին փշոց կապէին ի գլուխ
նորա: Այս, սիրելի Փրկիչ իմ Յի-
սուս, խոստովան լինիմ միամիտ
սրտիւ եթէ մեղանշտկան հաւա-
նութիւնք իմ՝ էին փուշքն այնո-
քիկայրասուրք՝ որ աստիկցաւովք
ծաղիէին զգլուխ քո: Այլ այժմիկ
գարշիմ ի նոցանէ, եւ ատեամ
զնոսա ատելութիւն մեծ ի վեր
քան զամենայն ինչ: Յայնժամ,
ասէ աւետարանիչն, «Ի ծունր
իջեալ առաջի նորա՝ կատակէին եւ
ատէին, ողջ եր թագաւոր Հրէից:
Եւ հանէին նմա ապաւակ», — Ո՞ Յի-

սուս, այո՝ տեսանեմ զքեզ լեալ
 թագաւոր ծաղրեալ եւ վշտաց. այլ
 եւ այնպէս չկամ յետս ի ճանաչելոյ
 զքեզ՝ իբրեւ զճշմարիտ թագաւոր
 իմ եւ զՏէր. գոհանամ զքէն եւ
 սիրեմ զքեզ առաւել քան զամե-
 նայն ինչ: Խանդակաթ եմ ի սէր
 քո, ցանկալի Յիսուս, որ առ սէր
 իմ ձաղկեցար եւ փշով քսասկեցար:
 Արա, աղաչեմ, զի մերժեցայց կա-
 մակար յամենայնէ՝ յորում չգուցին
 տատաւածեղէն կամք քո, եւ ոչ այլ
 ինչ սիրեցից արտաքոյ քան զքեզ:
 — Մարիամ Աստուածամայր, աղա-
 չեա վասն իմ զՅիսուս:

Ե. ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹՈՒ

Պիղատոս ցոյցանէ զՅիսուս խաչադրեալն
 եւ առնէ «Ահա այդ ցեղ»:

Յետ ձաղկանացն ածին զՅի-
 սուս միւսանգամ առ Պիղատոս,
 որոյ տեսեալ զմարմին նորա պա-
 տառեալ ի վերաց անտի, խորհէր

ընդ միտս թէ ի գութ խանգալա-
 տեցին արդեւք Հրեայքն, եթէ
 յայն սղարմելի կերպարանս յանդի-
 ման արասցէ զնա նոցա: Վասն այ-
 սորիկ եւ Պիղատոս ի պատշգամն
 Յիսուսիւ հանդերձ՝ որ ունէր պսակ
 ի փշոց եւ հանդերձ ծիրանի, եւ
 սակ ցնոսա. «Ահա այդ ցեղ»:

Ամբարձ, անձն իմ, զաչս քո,
 ամբարձ եւ հայեաց ուշի ուշով ի
 պատշգամն անդր, տես զԱնարարն
 քո. ած միանգամ զմտաւ քով թէ
 յոր չափս խոնարհեալ էջ սիրելի
 Հովնն քո, զի զքեզ զոչնարդ՝ որ
 կորուսեալ էիր՝ փրկեսցէ: Ո՛ Յի-
 սուս իմ, գոհանամ զքէն յամե-
 նայն սրտէ: Զողորմութիւնս քո,
 Տէր, օրհնեցից յաւիտեան:

Սակայն եւ այնպէս ոչ միայն
 չշարժէր ի գութ ժողովուրդն Հրեից
 խտապարանոցաց, այլ եւ զաղա-
 զակ բարձեալ գոչէր. «Ի խաչ հան,
 ի խաչ հան զդա»:
 Բայց Պիղատոս
 ինդրէր միշտ հնարս ապրեցուցա-
 նել զնա, զի գիտէր թէ անմեղ է.

այլ նորա առաւել եւս աղաղակէին, թէ «Բարձ ի մէնջ, բարձ ի մէնջ, եւ հան զգա ի խաչ»:

Ո՛Յիսուս, կամեցայ եւ ես երբեմն իւրք ինչ իրօք զի մեռցիս դու եւ ի միջոյ ի բաց բարձցիս, յորժամ հաւածական ատենէ զքեզ ի հոգւոյ իմէ: Այլ դու ոչ ինչ հայեցեալ ընդ ապախառնորութիւն իմ, ետուր վասն իմ զկեանս քո ի խաչափայտի, զի թողցես ինձ զլանցանս իմ: Յանկալի փրկիչ իմ Յիսուս, ճանաչեմ զանիրաւութիւնս իմ՝ որովք անիրաւեցայ ի քեզ եւ կամէի մեռանել իսկ առ ցաւոց:

Յաւ է ինձ ի բոլոր սրտէ, ո՛ւ անսահման բարութիւն, զի երբեմն առ ոչինչ գրեալ անպատուեցի զքեզ. այլ այժմիկ սիրեմ զքեզ ի վեր քան զամենայն, եւ քան զերկնից եւ զերկրի զհամօրէն բաբութիւնս՝ առաւել պատուական հաշուիմ զնորհա քո: Եւ առ ինչ արդեւք օգտիցեն ինձ բարիք աստի կենացս, եթէ ի քոց շնորհացդ

վերպեցայց: Սիրեցեր դու զիս, եւ այն՝ ցմահ խաչի. կամիմ եւ ես ցորոշումն հոգւոյ ի մարմնոյս սիրել զքեզ: Պարզեւեա ինձ, պաղատիմ առ քեզ խոնարհութեամբ, զհանապազորդութեանն զառաքինութիւն եւ զսէր քո սուրբ: Տուր զի սակաւ աւուրս՝ զոր մնայ ինձ կեալ, ի բաց փախեայց յորոգայթից՝ որովք անհաճոյ յաչս քո գտանիմ, եւ ոչենչ այլ իմիք այնպէս ուշ արարից, բայց զքեզ սիրելոյ:

Ո՛ւնդին արիւն Յիսուսի իմոյ, արբեցո զիս ամենեւին սիրով քով: Ո՛ւմահ Յիսուսի իմոյ, մեռս յիս զսէր ամենայն իրաց երկրաւորաց: Փրկիչ իմ անձկալի, փրկեա զիս ի դժոխոց՝ որում բազում անգամ արժանի զանձն կացուցի: Բաբէ, յորպիսի թշուառութիւն կամակար զանձն իմ իջուցի, զի ի դժոխս անմարթ էր ինձ այլ եւս սիրել զքեզ, այլ հանդերձեալ էի անդէն անիծանել անձամբ զանձն, եւ զպատուական արիւն քո, զմահ քո եւ

զամենայն շնորհս՝ զորս ետուր ինձ:
Այլ քաւ յինէն, Յիսուս, առնել
զայն ամենայն. սիրեցից զքեզ, եւ
սիրեցից զքեզ միայն: Պարգեւեա
լինձ շնորհս բարեգրեցի ի սէր քո,
եւ արա ընդ իս որպէս եւ կամիս:

Ո՛ր Մարիամ, մայր մեղաւորաց,
օգնեա եւ ինձ մեղաւորիս՝ որ ըն-
թացեալ ապաւինիմ ի քեզ, հաս-
տատեալ ի մոխ սիրել զԱստուած:
Դու ունկն մատուցանես ամենե-
ցուն որ առ քեզ պաղատիցին, լուր
եւ աղաչանաց իմոց առ սէր Յիսուս
սի Քրիստոսի Որդւոյ քոյ, զորմե
այնպէս սաստիկ կաթոգի ես:

Զ. Մ Տ Ա Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՎԱՍՆ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Յիսուս Դարապարտի է Պիղատոսի է Դահ,
Եւ Բարձեալ Բերե զեալ Եւր է Լեւու
Դարձեալ:

Բազմի Պիղատոս յատեան՝ ի
դատեալ, եւ ի մահ խաչի պարտաւ-
որէ զՅիսուս: Ընթերցան զվճիռն՝

որ տուաւ ի Պիղատոսէ, զայն՝ զոր
կանխաւ ուրեմն հատեալ էր Հայրն
յաւիտենական, որ կամէր ընդ մե-
ռանել իւրոյ Միաձնին վասն մերոյ
փրկութեան: Իբրեւ լուաւ Յիսուս
զվճիռն, առնաւորաւ ամենեւին յաս-
տուածեղէն կամս, ընկալաւ զայն
խոնարհ հպատակութեամբ, զի իւ-
րով մահուամբ զմեզ ի յաւիտենիցն
մահուանէ՝ որում արժանի իսկ
եղեաք, յաղատութիւն հանել մար-
թացի: «Խոնարհեցոյց զանձն, լի-
եալ հնազանդ մահու չափ, եւ
մահու խաչի»:

Ո՛ր Փրկիչ իմ ցանկալի, դու յան-
ձին ունիս մեռանել զմահ խաչի,
զի ինձ զյաւիտենից կեանս շնոր-
հեցես: Եթէ չէր քո մեռեալ յիմ
վերայ, վաղու եւս արդեւք կորու-
սեալ էի յաւիտեանս: Շնորհ ու-
նիմ քեզ, սէր իմ. մահ քո՝ յոյս
եւ ակնկալութիւն իմ է: Եւ արդ-
քանզի դու, Աստուած իմ, առ սէր
իմ եւ ի մահ իսկ եկիր ինքնակամ,
ընդունիմ եւ ես առ սէր քո զմահ,

իմ եւ վահան ամբռնեան, մի
կար յետս ի լինելոյ վասն իմ բա-
րեխոս:

Է. ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՇԱՐԱԹՈՒ

Յիսուս խաչին ի խաչին՝ ապառա-
ղէն ապառաղէն ի ցառոյ առաւել աչաց ցառո-
ւէն Մօր իւրոյ Մօրեւոյ:

Այն ինչ եկեալ հասեալ էր
Յիսուս ի լեառն Գողգոթայ, մեր-
կացին միւսանգամ ի նմանէ անա-
գորոյն եւ գազանաբարոյ դահիճք
զհանդերձս եւ ընկեցին զնա ի վե-
րոյ խաչի: Յայնժամ տարածեալ
Յիսուսի զձեռս, մատուցանէր զան-
ձին իւրոյ զմեծ պատարագ Հօրն
յաւիտենից վասն մարդկեղէն ազգի
փրկութեան: Եւ նոցա առեալ
վաղվաղակիբեւեռս եւ մուրճ՝ ծա-
կեցին զձեռս եւ զտա նորա ի միո-
ջէ կուսէ մինչեւ ի միւս կողմն:

Աւտիկ այսպիսի անազորունու-
թեամբ ի խաչափայտին բեւեռե-
լին, եւ թողին զնա անդէն մեռա-
նել: — Ո՛ մարդիկ, ո՛ մարդիկ. զե-
ւորդ ժողով ունիցիք տեսանել կա-
խեալ զանարգանաց փայտէն զԱս-
տուած, որ առ սէր ձեր մեռանի:
Ո՛րպէս կարիցէք նշմարել զնա յայս
հանգամանս, եւ շօրթել զնա եւ
չջարժել ի գութ:

Յիսուս ի խաչի. — այս այն պատ-
կեր է՝ յորում բարձրեալ Տէրն աշ-
խարհի յայսմ յետին նուագի ե-
րեւէր ի վերայ երկրի: Այս իսկ
հանդէս է Աստուծոյ սիրոյն՝ զոր
ունի առ մեզ: — Երբեմն յորժամ
սուրբն Փրանկիսկոս Պաւղայեցի
զՅիսուս ի խաչին նկատէր մօօք,
այդպէս գոչել սկսանէր. «Ո՛, սէր
է Աստուած. Ո՛, սէր է Աստուած.
Ո՛, սէր է Աստուած», եւ կարի յի-
րաւունս. զի ո՛րք ի մարդկանէ բաւ-
ախան իցէ յայտնել զսիրոյն մեծու-
թիւն, կամ հասու լինել մօօք
զթոյն՝ զոր եցոյց մեզ Տէր, յոր-

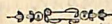
Ժամ յանձն առ մեռանել եւ գնել զանձն ի վերայ մեր սղորմելի եւ ապախառնոր ստեղծուածոց իւրոց:

Զայս գիտել այս՝ գիտէի, Յիսուս իմ, սաղայն ապախտ զքո սէրդ արարի եւ ի քոց շնորհացդ հրաժարեցի: Բայց արիւն քո յոյս իմ է: Քան զամենայն չարիս՝ այն մանաւանդ նեղէ եւ մարմնքեցուցանէ զսիրտ իմ, սէր իմ Յիսուս, զի ի քէն ի բաց գնացի: Սիրեմ զքեզ յամենայն սրտէ իմմէ. կապեա պնդեա զիս կապանօք սիրոյ, զի բաց ի քէն մի այլ ինչ սիրեցից. եւ այժմէն իսկ դաշինս կռեմ ընդ քեզ, Յիսուս, զքեզ միայն սիրել:

Մատիր այսր, անձն իմ, խոնարհ եւ բեկեալ սրտիւ. եկ՝ եկ ի խաչ այսր՝ զորմէ կախեալ կայ փրկիչ քո մեռեալ: Փարեաջիւր զսեղանովս եւ համբուրեա սիրով զսա, յորոյ վերայ պատարագի Աբարիչն քո եւ առ սաստկութեան ցաւոյն սպառի: Լուա զքեզ սրեամբ որ ի նորա սուրբ ոտիցն բխէ, ի բաց ջնջեա

այնու զամենայն մեղս քո. եւ ի նորա պատուական արեւնէն յուսա հաստատութեամբ ընդունել զամենայն՝ որում իմիք եւ կարօտանայցես:

Յիսուս՝ ցանկալի Փրկիչ իմ, չկամիմ յայսմ հետէ իմ լինել, այլ քո ամենեւին: Ասա համարձակ, զոր ինչ միանգամ խնդրիցես յինէն, քանզի կամիմ եւ պատրաստ եմ առնել զամենայն: Ի բարերարութենէ քումք ակն ունիմ ամենայնի: — Մարիամ մայր իմ, քոյով միջնորդութեամբդ յուսամ ընդունել զամենայն պէտս իմ. ամէն:

Աղբիւր հանդէսն Կերպարան 300
— — — — — Եւրոպայի Ի. Ի. Ի.

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ,
ձեզ նուիրեմ զսիրտ իմ, զհոգի եւ
զկենսան իմ:

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ,
լերուք ինձ առնութեք եւ ձեռնառու
ի յետին ժամանակս մահուան իմոյ:

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ,
աւանդեցից զհոգի իմ ընդ ձեզ ի
խաղաղութեան:

Ողջոյն քեզ, Յովսէփ, լի շնոր-
հօք, Տէր ընդ քեզ, օրհնեալ ես
դու ի մէջ արանց, օրհնեալ է ան-
արատ Հարսն քո Մարիամ, եւ
օրհնեալ է պտուղ որովայնի նորա
Յիսուս: Ս. Յովսէփ, հայրադիր
Որդւոյն Աստուծոյ, փեսայ Աս-
տուածամօր Կուսի, բարեխօսեալ
վասն մեր մեղաւորացս. այժմ եւ
ի ժամանակ մահուան մերոյ. ամէն:

ՕՐԵՆՔ

ԱՐԿԱՆԵԼՈՅ ՍՊԱՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Սաղմուն ԸԼԱ:

Կո. Բահանայք քո զգեցցին զար-
դարութիւն, եւ սուրբք քո ցնծալով
ցնծացեն:

Փի. Յիշեալ Տէր զԴաւիթ. եւ զա-
մենայն Յեզուսին նորա:

Որպէս երգուաւ Տեառն. եւ ուխտս
եղ Աստուծոյ Յակովբայ:

Թէ ոչ մտից ի յարկս տան իմոյ.
եթէ ելից յանկողինս մահաց իմոց:

Եթէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ
նինջ արտեւանաց իմոց, կամ հանգիստ
իրանաց իմոց, մինչեւ գտից զտեղի
յարկի Տեառն Աստուծոյ Յակովբայ:

Ահա լուար զնմանէ յեփրալթայ. եւ
գտար զնա ի դաշտս մայրեաց:

Մտցուք ի յարկս նորա, երկիր պագ-
ցուք ի տեղում, ուր կացեալ են ոտք
նորա:

Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու եւ
տապանակ կտակն սրբութեան քոյ:

Երեցունք քո զգեցցին զարդարու-
թիւն, եւ սուրբք քո ցնծալով ցըն-
ծացեն:

Վասն Դաւթի սիրելւոյ քո՝ մի
դարձուցաներ զերեսս յօճերոյ քու մէջ:

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ, եւ ոչ ստեց նմա. ի պողոյ որովայնի քոյ նստուցից յաթոռ քո: Թէ պահեցեն որդիք քո զօրէնս իմ, եւ զվայութիւնս, զոր ուսուցից նոցա:

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո:

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիոն, եւ ընտրեաց բնակել ի նմա, առէ այս է հանգիստ իմ, յաւիտեանս յաւիտենից ի սմա բնակեցայց, զի հաճեցայ ընդ սա:

Չորս սորա օրհնելով օրհնեցից. եւ զազքատս սորա լցուցից հացիւ:

Երեցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն, եւ սուրբ սորա ցնծարով ցընծացեն:

Անդ ծագեցից զեղջիւր Դաւթի. պատրաստ արարից զճրագ օծելոյ իմոյ:

Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ, այլ ի վերայ նոյա ծաղկեցի սրբութիւն իմ:

Փառք Հօր: Այժմ եւ միշտ:

Քարոն:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր:

Խնդրեցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ, զի զողորմութեան զնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր. Տէրն ամենակալ կեցուցէ եւ ողորմեցի: ԹԲ. Տէր ողորմեա:

Առիւ:

Որ զգեցեալ ես զլոյս որպէս հանդերձ, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, անձառեղի խոնարհութեամբ ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկան շրջեցար: Որ եղեր քահանայապետ յաւիտենից ըստ կարգին Մէլքիսեդեկի, եւ զարդարեցեր զեկեղեցի քո սուրբ: Տէր ամենակալ, որ պարգեւեցեր մեզ ընդ զերկնային զհանդերձ զգենու: Արժանի արա եւ զիս ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծառայս քո, որ համարձակիմ եւ մերձենամ ի նոյն հոգեւոր պաշտօն փառաց քոց. որպէս զի զամենայն ամբարշտութիւնս մերկացայց, որ է հանդերձ պղծութեան, եւ զարդարեցայց լուսով քով: Ընկեա յինն զարիս իմ, եւ թօթափեա զյանցանս իմ. որպէս զի արժանի եղէց հանդերձեալ լուսոյդ առ ի քէն: Հնորհեա ինձ քահանայական փառք մտանել ի պաշտօն սրբութեանց քոց, ընդ այնոսիկ որ անմեղութեամբ պահեցին զպատուիրանս քո: Զի եւ ես պատրաստ գտայց երկնաւոր առաքատիւ ընդ իմաստուն կուսանսն փառաւորել զքեզ Քրիստոս, որ բարձր զմեզս ամենեցուն. զի դու ես սրբութիւն անձանց մերոց: Եւ քեզ բարեխոսութիւն եւ պատու պիժմ եւ միշտ ի յանտութիւն եւ պատու պիժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Սալմա ԻԵ:

Կո. Լուսացայց սրբութեամբ զձեռս
իմ. եւ շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր:
Փե. Գառտ արա ինձ Տէր, զի ես յամ-
բժութեան իմում գնացի. ի Տէր յու-
սացայ, մի եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր, եւ քննեա զիս.
փորձեա զերկիւմունս իմ եւ զսիրտ իմ:
Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց
իմոց. եւ հաճոյ եղէց ճշմարտութեան
բում:

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց. եւ
ընդ անօրէնս ես ոչ մոխր:

Ատեցի ես զԺողովս չարաց. ընդ ամ-
բարիչան ես ոչ նստայց:

Լուսացայց սրբութեամբ զձեռս իմ.
եւ շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր:
Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո, եւ
պատմել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան
քոյ. եւ զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտն
զանձն իմ. եւ մի ընդ արս արիւնահեղս
զկեանս իմ:

Որոց ձեռք յանօրէնութեան են, եւ
աջ նոցա լի է կաշառօք:

Ես յամբժութեան իմում գնացի.
փրկեա զիս Տէր եւ ողորմեաց ինձ:

Ոման իմ կացցէ յուղղութիւն. յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ:

Փառք Հօր: Այժմ եւ միշտ:

ՅԵՏ ՊԱՏԱՐԱԿԻ

Սալմա ԼԳ:

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ,
յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա ի
բերան իմ:

Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ. լուիցեն
հէգք, եւ ուրախ եղիցին:

Մեծ արարէք զՏէր ինեւ, եւ բարձր
արասցուք զանուն նորա ի միասին:

Խնդրեցի ի Տեառնէ, եւ լուաւ ինձ.
յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս:

Մատիք առ Տէր եւ առէք զոյս, եւ
երեսք ձեր մի ամաչեսցեն:

Այս աղքատ կարգաց առ Տէր, եւ
Տէր լուաւ սմա. յամենայն նեղութենէ
սորա փրկեաց զսա:

Բանալք հրեշտակաց Տեառն շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք, եւ պահեն
զնոսա:

Ճաշակեցէք եւ տեսէք զի քաղցր է
Տէր. երանեալ է այր՝ որ յուսայ ի նա:

Երկերումք ի Տեառնէ ամենայն սուրբք
նորա, զի ոչ է ինչ պակասութիւն
երկիւղածաց նորա:

Մեծամեծք աղքատացան եւ քաղ-
ցեան. բայց ոյբխնդրեն զՏէր, մի պակա-
սեսցի ի նոցանէ ամենայն բարութիւն:

Եկայք, որդեանէք իմ եւ լուարուք
ինձ, եւ զերկիւղ Տեառն ուսուցից ձեզ:

Ո՛վ է մարդ որ կամի զկեանս, եւ սիրէ զաւուրս իւր սեաննել ի բարութեան:

Լուեցի զեզու քո ի չարութենէ. եւ շրթունք քո մի խօսեացին զնենգութիւն:

Խոտորեաց ի չարէ եւ արա զբարի. խնդրեա զխաղաղութիւն եւ երթ զհեռ նորա:

Աչք Տեառն ի վերայ արդարոց. եւ ականջք նորա ի վերայ աղօթից նոցա: Երեւք Տեառն ի վերայ չարագործաց. սատակել յերկրէ զվիշատակս նոցա:

Կարդացին արդարքն առ Տէր, եւ Տէր լուաւ նոցա, յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա:

Մերձ է Տէր առ այնոսիկ որք մաշեալ են սրտիւք, եւ զխնարհս հոգւով կեցուցանէ:

Բազում նեղութիւնք են արդարոց. յամենայն փրկէ զնոսա Տէր եւ պահէ զամենայն ոսկերս նոցա. եւ մի ի նոցանէ մի փշրեցի:

Մահ մեղաւորին չար է. բայց ոյք ատեն զարդարն՝ զզջացցին:

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց. մի զզջացցին ամենեքեան ոյք յուսացեալք են ի նա:

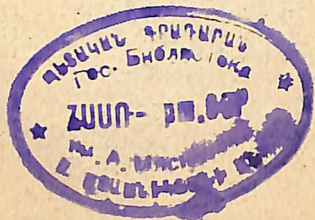
Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

Աղօթք:

Կերբի յառաջ տան զպարարագ	5
Կերբի յեր պարարագ	15
Երկուքի յառաջ տան զպարարագ	28
Երկուքի յեր պարարագ	39
Երկուքի յառաջ տան զպարարագ	52
Երկուքի յեր պարարագ	60
Չորեքի յառաջ տան զպարարագ	72
Չորեքի յեր պարարագ	82
Հինգի յառաջ տան զպարարագ	97
Հինգի յեր պարարագ	107
Ութի յառաջ տան զպարարագ	118
Ութի յեր պարարագ	126
Շաբաթի յառաջ տան զպարարագ	137
Շաբաթի յեր պարարագ	145

Ստանդարտիւնք:

Կերբի Ա. Մարտի-նիւն	159
Երկուքի Բ. Մարտի-նիւն	163
Երկուքի Գ. Մարտի-նիւն	166
Չորեքի Դ. Մարտի-նիւն	169
Հինգի Ե. Մարտի-նիւն	172
Ութի Զ. Մարտի-նիւն	176
Շաբաթի Է. Մարտի-նիւն	180

4977

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0029208

2013

[Handwritten mark]

